ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ كىلاسسىك ئەسەرلەردىن بەھرىلىنىش مەجمۇئەسى - 5

8

بەرمۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى

3

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۈن - سىن نەشرىياتى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ كىلاسسىك ئەسەرلەردىن بەھرىلىنىش مەجمۇئەسى - 5

8

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى

3

تۈزگۈچى: تاكاخاشى شوخې

تەرجىمە قىلغۇچى: ئابلىمىت مۇھەممەت يىلتىزلىق

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكتىرون ئۈن - سىن نەشرىياتى

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

مەجمۇئە نامى: ياش ـ ئۆسمۈرلەرنىڭ كىلاسسىك ئەسەرلەردىن بەھرىلىنىش مەجمۇئەسى ـ 5 (8)

كىتاب نامى: بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى ـ 3

پىلانلىغۇچى: ئېزىز ئاتاۋۇللا سارتېكىن

تۈزگۈچى: تاكاخاشى شوخې

تەرجىمە قىلغۇچى: ئابلىمىت مۇھەممەت يىلتىزلىق

مەسئۇل مۇھەررىرى: مەرھابا تەۋەككۈل

مەسئۇل كوررېكتورى: نۇرئالىيە ئابدۇكېرىم

تەكلىپلىك كوررېكتورى: ئابدۇرېھىم ئابلىمىت

مۇقاۋىنى لايىھەلىگۈچى: نۇرمۇھەممەد ئۆمەر ئۈچقۇن

نەشرىيات: شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت ـ فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۈن ـ سىن نەشرىياتى

ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى شىخۇڭ غەربىي يولى 36 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى: 830000

تارقاتقۇچى: شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى

زاۋۇت: شىنجاڭ شىنخۇا خۇالۇڭ مەتبەئەچىلىك چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتى

فورماتى: 1230 × 880 مىللىمېتىر 1/32

باسما تاۋىقى: 5.125

نەشرى: 2011 ـ يىلى 3 ـ ئاي 1 ـ نەشرى

بېسىلىشى: 2011 ـ يىلى 3 ـ ئاي 1 ـ قېتىم بېسىلىشى

كىتاب نومۇرى: ISBN 978 - 7 - 5469 - 1442 - 8

ئومۇمىي باھاسى: 224.00 يۈەن (جەمئىي 10 كىتاب)

(باسما ۋە بەت تۈپلەشتە خاتالىق كۆرۈلسە زاۋۇت بىلەن ئالاقىلىشىڭ)

مۇندەرىجە

1. ئالاھىدە ئىقتىدار 1
2. ئايلانمايدىغان سۈرئەت كۆرسەتكۈچ 3
3. كىچىدىكى قۇرت 5
4. قوزغىلىشچان خاراكتېرلىك ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش 7
5. دېلو سادىر قىلغان ۋاقىت 9
6. تاپان خانىش (تاپاننىڭ ماتكىسى) 11
7. قىيمىلىق توقاچتىكى مەخپىيەتلىك 13
8. مېڭە ياللۇغى مىكروبى 15
9. مارجان يوقىلىش دېلوسى 17
10. قولنى كۆكەرتىش ئۇسۇلى 19
11. تەبىئىي ئوت 21
12. ئاق كىيىملىك ئايال 23
13. تۈگمەننىڭ ئورنى 25
14. ئېلېكتىرونلۇق سائەت ۋە مېخانىكىلىق سائەت 27
15. ئالدامچىلىق 29
16. مۇز تېيىلىش مەيدانىدىكى سۇيىقەست 31
17. ئادەم ئۆلتۈرگەنلەر خۇن تۆلەيدۇ 34
18. يەل تاپان ئوغرى 38

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

19. ئىككى ۋەسىيەت 40
20. نەدە پىل بار 42
21. ئىسپىرتتىن زەھەرلىنىش 44
22. شاھىت 47
23. ئالاھىدە نەق مەيدان 49
24. كۆندۈزدىكى نارجىل قىسقۇچپاقىسى 52
25. ئوت قويغان جىنايەتچى 54
26. غايىب بولغان قاتىللىق قورالى 56
27. بىپەرۋا بۇلاڭچىلىق 58
28. كالىنىڭ بۇرنىدىكى ئىسپات 60
29. ئايروپىلانغا ئوخشايدىغان ئاپتوموبىل 62
30. ئەجەللىك يېمەكلىك 64
31. پوچتا ماركىسىنى ئەپچىللىك بىلەن ئوغرىلاش 66
32. يۈزىدە تاتۇقى بار بۇلاڭچى 68
33. ئوغرىلىقچە ئاڭلاش ئەسۋابى 70
34. ئېلېكترونلۇق شامالدۇرغۇچ 72
35. قان تېپىغا ئاساسەن دېلو تۇرغۇزۇش 74
36. مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلاپ قويغان كىم 76
37. شياۋلىنىڭ ئۇچار پىچىقى 78
38. گىرافنىڭ ئۆلۈمى 80
39. كەتكۈزۈپ قويماق 82
40. ئاياغ ئىزىدىكى سىر 84

41. يالغانچى 86

42. مونچا لوڭگىسى 88

43. يايلاقتا غايىب بولغان قاچقۇن 90

44. ئوغرىلىقچە ئوۋ ئوۋلىغۇچى 92

45. رەت قىلىش سەۋەبى 94

46. قورۇق چۆپ غولىنىڭ سىرى 96

47. يامغۇردىكى دېلو 99

48. تېررورلۇق بومبىسى 101

49. پويىز شوپۇرىنىڭ يوقىلىپ كېتىش دېلوسى 103

50. پوچتا ماركىسى ئوغرىلاش 105

51. ئالتۇن رەڭلىك چاچ 107

52. ئۇ قانداق ئۆلگەن 110

53. قىلغان ئۆزۈڭگە، كىرگەن توپا كۆزۈڭگە 112

54. ئۆز خىيالىنى راست چاغلىماق 115

55. قەدىمىي كىتابلار كىتابخانىسىدىكى ئوغرىلىق دېلوسى 118

56. كاللا دېسە پاقالچاق دېمەك 120

57. قانات چىقىرىپ ئۇچۇپ كەتكەنمىدۇ 123

58. غەلىتە قاتىللىق 125

59. خەت يېزىلمىغان قەرز ھۆججىتى 127

60. ئەما مەرگەن 129

61. بارماق ئىزىدىكى مەخپىيەتلىك 131

www.uyghurkitap.com

62. گۈل ئارىسىدىن خوتۇن تاللىماق 133

63. كېسەك ئالتۇن كىمگە تەئەللۇق 135

64. ئاپېلسىن شەربىتى 137

65. قىش كېچىسىدىكى مىلتىق ئاۋازى 139

66. قوتاندىكى بۆرە 142

67. يۇمشاق دېتاللار مۇتەخەسسىسىنىڭ كومپيۇتېرى 144

68. ئۇچرىشىدىغان جاي 146

69. ئۆمۈچۈك تورى ئۈستىدىكى ئات ئىزى 149

70. گۇمانلىق ئۈچ ئادەم 151

71. بىر تاختا گېزىت 154

1

ئالاھىدە ئىقتىدار

خونتېرنىڭ قەدىناس دوستى چەت ئەلدىن قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا ئالاھىدە ئىقتىدارلىق بىر ئادەمنى تونۇشتۇردى.

ئۇنىڭ ئالاھىدە ئىقتىدارى ياداپ بىر تېرە، بىر سۆڭەك بولۇپ قالغان بىر ئادەمنى 6 ئاي ئىچىدە كۆڭۈلدىكىدەك ساغلام بىر ئەرگە ئايلاندۇرىدىكەن، ئېغىرلىقىنى 70 قاداق ئاشۇرىدىكەن. ئۇ ئادەم ئېيتىشلارغا قارىغاندا ئىككى يىل ئاۋال سېتىۋالغان كونا كاستۇم - بۇرۇلكا كىيىۋالغان بولۇپ، قارىماققا ناھايىتى ساغلامدەك كۆرۈنەتتى، يەنە تېخى خونتېرنىڭ ئالدىدا 200 قېتىم يەر بېغىرلىدى، ئاندىن چىرايىنىمۇ ئۆزگەرتمەي ئورنىدىن تۇرۇپ، 300 پەلەمپەيگە چىقتى. ئەڭ ئاخىرىدا ئۆزىنىڭ ساغلام مۇسكۇللىرىنى كۆرسەتتى.

«ئۇنىڭ ئۇسۇلى، بىر خىل ئاقسىل يېمەكلىكنى ئىستېمال قىلىدىكەن، ئاندىن مۇۋاپىق ھەرىكەت قىلىدىكەن...»

«قەدىناس دوستۇم، سىز مېنى ئۇنىڭ رېتسېپىنى سېتىۋېلىڭ دەۋاتامسىز - قانداق، ھا... ھا... ھا...».

«توغرا دەيسىز، سىز رازۋېدكىچى بولغاندىن كېيىن، سىزدە ساغلام، كۈچلۈك بەدەن ساپاسى بولۇشى كېرەك.»

«ھا... ھا... رەھمەت سىزگە، مەن ھازىر پۇلۇم يوق دېمەي تۇراي، پۇلۇم بولغان تەقدىردىمۇ مۇنداق ئادەم ئالدايدىغان ئىشقا

سەرپ قىلمايمەن. لېكىن، ئېھتىيات قىلىش، مەن ئىشنى ئادىل بىر تەرەپ قىلىمەن، ئۇنى تۇتۇپ تۈرمىگە ئېۋەتىپ بېرىمەن.»

جاۋابى:

ئالتە ئايدا 70 قاداق ئېغىرلىغان ئادەم، بەدىنىگە شۇنداق مۇۋاپىق كەلگەن كىيىم كىيەلمەيدۇ، يەر بېغىرلاشتىن ئىبارەت قىيىنلىق دەرىجىسى يۇقىرى ھەرىكەتنى قىلالمايدۇ، ئازراقلا ئومۇمىي ساۋاتتىن خەۋىرى بار ئادەم، بۇنىڭ ئالدامچىلىق ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ.

2

ئايلانمايدىغان سۇرئەت كۆرسەتكۈچ

شەھەر ئەتراپى رايونىدىن بىر ئادەم ئۆزىنىڭ يېڭىلا سېتىۋالغان توڭلاتقۇسىنىڭ ئوغرىلانغانلىقىنى ساقچىغا مەلۇم قىلدى. بۇ ئىشنى بىر تەرەپ قىلىشقا ساقچى ئەمەلدارى ئارارى ئېۋەتىلدى.

«مەن قاراڭغۇ چۈشۈشتىن ئىلگىرى ئاۋۇ كېسەل ياتقان قوشنىمىزنى يوقلىماقچى ئىدىم، شۇڭا ماشىنىدىن چۈشۈپلا ئۇ يەرگە باردىم، مەن ئۇ يەردىن قايتىپ كەلسەم ماشىنا تۇرىدۇ، توڭلاتقۇ يوق. مېنىڭچە توڭلاتقۇنى دېھقانچىلىق مەيدانىنىڭ ئىشلەمچىسى پوتېر ئوغرىلىدى، ئۇ بۇ يەردىن 3 - 2 چاقىرىم كېلىدىغان بىر كەنتتە تۇرىدۇ. ئۇ مېنىڭ تۈنۈگۈن شەھەرگە كىرىپ ماشىنا ۋە توڭلاتقۇ سېتىۋالغانلىقىمنى بىلەتتى. ئۇ يەنە مېنىڭ ئالدىراش ماڭغانلىقىمنىمۇ كۆرگەن. لېكىن پوتېرنىڭ ماشىنىسى يوق، توڭلاتقۇ شۇنداق ئېغىر تۇرسا، ئۇنى بىر ئادەم ئۇنداق يىراققا ئېلىپ كېتەلمەيدۇ.»

«ئۇ سىزنىڭ ماشىنىڭىزنى ئىشلەتمەپتىمۇ؟»

«ياق، ئىشلەتمەپتۇ. مەن شەھەردىن كەلگەندە، سۇرئەت كۆرسەتكۈچى 10 كىلومېتىرنى كۆرسەتكەن ئىدى، بۇ مېنىڭ ئېنىق ئېسىمدە، توڭلاتقۇ يىتكەندىن كېيىن قاراپ باقسام يەنىلا شۇ 10 كىلومېتىرنى كۆرسىتىپ تۇرۇپتۇ. دېمەك ئۇ بۇ ماشىنىنى ئىشلەتمىگەن.»

ئارارى كۈلۈپ تۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئۇ سىزنىڭ ماشىنىڭىز-

www.uyghurkitap.com

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

نى ئىشلەتكەن، لېكىن ئۇنىڭ ئۇسۇلى سىزنى قايمۇقتۇرۇپ قويى-
غان. سۇرئەت كۆرسەتكۈچنىڭ ئايلانمىغانلىقى سىزنىڭ ماشىنى-
ڭىزنى بىر كىمنىڭ ئىشلەتمىگەنلىكىنى چۈشەندۈرمەيدۇ.»

جاۋابى:

[illegible]

3

كېچىدىكى قۇرت

تورموز ئايلىرىنىڭ كېچىلىرىدە، ئىسسىققا چىدىغىلى بولمايتتى، كىشىلەر سىرتتا سالقىندىغاندىن كېيىن ئاندىن كىرىپ ئۇخلايتتى. خونتىرمۇ باشقىلارغا ئوخشاش سىرتتا سالقىنداۋاتاتتى، تۇيۇقسىز بىرى: «مەيكىلى ئۆلۈپتۇ...» دەپ ۋارقىرىدى.

مەيكىلى ئۆز ئۆيىدە ئۆلتۈرۈلگەنىدى.

خونتىر دەرھال نەق مەيدانغا يېتىپ باردى. ئۇنىڭ ئۆيىنىڭ جەنۇب، شىمالغا قارىتىلغان دېرىزىلىرى تولۇق ئوچۇق بولۇپ، شىمالدىكى دېرىزە تۈۋىگە بىر چاي شىرەسى قويۇلغان، ئۈستىدە ئاغزى يېپىلمىغان ئىستاكان، ئۇنىڭ ئىچىدە دېھقانچىلىق دورىسىنىڭ قالدۇقى تۇراتتى. قانۇن دوختۇرى تەكشۈرۈپ، زەھەرلىنىپ ئۆلگەن، ۋاقتى تەخمىنەن كەچ سائەت 10 ئەتراپىدا، دېدى.

خونتىر تەكشۈرۈش ئارقىلىق، مەيكىلىنىڭ جازانىخورلۇققا تايىنىپ جان باقىدىغانلىقىنى، ئۇنىڭ ئۆسۈم سۈيلەش ۋاسىتىسى قەبىھ بولۇپ، نۇرغۇن قەرزدارلارنىڭ ئامالسىزلىقتىن ئۆلۈۋالغانلىقىنى بايقىدى. قەرزدارلار ئىچىدە 27 ياشلىق فىلىن دېگەن بىرىنىڭ ئۇنىڭغا ئەڭ كۆپ قەرزدار ئىكەنلىكىدىنمۇ خەۋەر تاپتى.

خونتىر دەرھال فىلىننى تېپىپ سوراق قىلدى:

«تۈنۈگۈن كەچ سائەت 10 دا نەدە ئىدىڭىز؟»

«كەچ سائەت 9 ئەتراپىدا مەيكىلىنى ئىزدەپ بارغان ئىدىم، ئۇنىڭ ئىشىكىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، كىرىشكە جۈرئەت قىلالماي،

بىر سائەت ئاشۇ يەردە ئارسال بولۇپ، ئاخىرى بىر قارارغا كې-لەلمەي، قايتىپ كەلدىم.»

«ئۇنداقتا، سىز ئۇنى كۆرمىدىڭىز؟»

«ياق، كۆرمىدىم.»

«ئەينى ۋاقىتتا ئۆي ئىچى يورۇقمىكەن؟»

«مەن جەنۇبتىكى دېرىزىدىن ئۇنىڭ چىراغ يورۇقىدا ئولتۇر-غانلىقىنى كۆردۈم، لېكىن نېمە ئىش قىلىۋاتقانلىقىنى بىلمى-دىم.»

«ئۇنىڭ ئۆيىنىڭ قورۇق تېمى ئېگىز تۇرسا، سىز قانداق كۆ-رەلىدىڭىز؟»

«ئۇ چاغدا دەرۋازىسى ئوچۇق ئىكەن، ياندىن قارىسا كۆرگىلى بولىدىكەن.»

رازۋېدكىچى دېرىزە ئاستىدىكى چاي شىرەسى ئۈستىدە ھاشاراتلەرنىڭ ئۆلۈكىنىڭ تۇرغانلىقىنى، بولۇپمۇ ئىستاكان ئەتراپىدا ئەڭ كۆپ ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، فىلىننى قاتىل دەپ ھۆكۈم قىلدى.

جاۋابى:

ئەگەر ئۆيىنىڭ چىرىغى يېقىقلىق بولسا، ئۇ ھاشارەتلار ئۆيگە كىرەلمەيدۇ، بۇ ئەھۋال يەردە چىراغ ئاستىدا كۆپ كۆ-رۈلىدۇ. لېكىن نەق مەيداندا ئۆلگەن ھاشارەتلەر ئىستاكان ئەتراپىدا ئۆلگەن، بۇ نېمىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ؟ ئىستا-كاندا زەھەر بارلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. فىلىن يالغان گەپ قىلىۋاتاتتى. دېرىزە ئاستىدىكى ئىستاكاندىن قارىغاندا، فىلىن زەھەرلىك دورا تولدۇرۇلغان ئىستاكاننى دېرىزە تۈۋىگە قويۇپ قويغان، دورىدىن چىققان گازنى مېكىلى تىنىقى ئارقىلىق سۈمۈرگەن ۋە شۇنىڭ بىلەن زەھەرلىنىپ ئۆلگەن.

4

قوزغىلىشچان خاراكتېرلىك ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش

ئاۋتى مېھمانخانىسىنىڭ 312 - ئۆيىدىكى مېھمان ئۆلتۈرۈلدى، تەكشۈرۈش ئارقىلىق، بۇ ئادەمنىڭ ساقچىلار دىققەت قىلىپ كېلىۋاتقان زەھەر ئەتكەسچىسى ئىكەنلىكى بايقالدى.

بۇ ئادەمنىڭ ئاغزىغا تاپانچا تىقىپ ئېتىپ ئۆلتۈرۈلگەن، لېكىن ھېچقانداق قارشىلىق قىلمىغان، بۇنىڭغا ئاساسەن قوزغىلىشچان خاراكتېرلىك ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش دەپ بېكىتىلدى. لېكىن رازۋېدكىچى لاۋرېنس مۇنداق قارىمىدى، شۇنىڭ بىلەن زەھەر ئەتكەسچىسىنى ئۆلتۈرۈش مۇمكىنچىلىكى بولغان بىر ئادەمنى — ئۇنىڭ ئاشنىسىنى تاپتى:

«ئۇ ئانچىلا قالتىس ئادەم بولمىسىمۇ، ئۇنىڭ ئۆلۈپ كېتىشىنى ئەزەلدىن ئويلاپ باقمىغان. زەھەرنى نەدىن ئالغانلىقىنىمۇ مەن زادىلا بىلمەيمەن، مەن بۇ ئىشنى بۈگۈن ئاڭلىدىم.» ئۇ خوتۇن ئاغزىدىكى تاماكىنى تاشلىۋەتكەندىن كېيىن داۋاملاشتۇردى. «ئۇ تاتلىق نەرسىلەرنى يېيىشكە ئامراق ئىدى، شۇڭا ئۇ دائىم ياگىر ئىسىملىك بىر چىش دوختۇرنىڭ يېنىغا باراتتى.»

«بولىدۇ، رەھمەت.»

لاۋرېنس چىش دوختۇرنى زىيارەت قىلدى. چىش دوختۇرخانىسىغا بارغاندىن كېيىن، سېستىرا ئۇنى سىرتتا كۈتۈپ تۇرۇڭ

دېدى. سىرتتىن ئىچىدىكى ئۆشكە ئاۋازىنى ئاڭلىغىلى بولمايد-
تى، بۇ دوختۇرخانىنىڭ ئاۋاز ئايرىش ئەسلىھەلىرىنىڭ ناھايىتى
ياخشى ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. لېكىن كوتوش ئۆيىد-
دىن ئۈسكۈنىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغىلى بولاتتى، بۇ كېسەللەرگە
قورقۇنچ سالاتتى. لاۋرېنس چىش دوختۇرخانىسىدىن چىقىپ،
ئىشخانىغا قايتىش يولىدا، تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى ئانالىز قى-
لىپ، چىش دوختۇرىنى قاتىل دەپ ھۆكۈم قىلدى.

جاۋابى:

چىش دوختۇرى كېسەللەرنى داۋالىغاندا، كېسەل ئاغزىنى
ئېچىپ، كۆزىنى يۇمۇپ ياتىدۇ، شۇڭا تاپانچىنى ئاغزىغا تى-
قىش ناھايىتى ئاسان. تاپانچىنى ئاتقاندا ئاۋاز چىقسىمۇ،
ئاڭلىغۇچىلار داۋالاش ئۈسكۈنىلىرىدىن چىققان ئاۋاز دەپ
چۈشىنىدۇ. زەھەر ئەتكەسچىسىنى چىش دوختۇرى ئاۋاز ئاي-
رىيدىغان داۋالاش ئۆيىدە ئېتىپ ئۆلتۈرگەن، ئاندىن جەسەت-
نى ئۆلگۈچىنىڭ ئۆيىگە يۆتكەپ، كىشىلەرنىڭ دىققىتىنى بۇ-
رىۋەتكەن.

5

دېلو سادىر قىلغان ۋاقىت

بىر كۈنى كېچىدە SOHO ئولتۇراق بىناسىدا، ئادەم ئۆلتۈرۈش ۋەقەسى يۈز بەردى. ئېتىپ ئۆلتۈرۈلگۈچى مەشھۇر ئەركىن مۇخبىر كەيلى ئىدى.

بىر نەچچە كۈندىن كېيىن قاتىل تۇتۇلدى، ساقچىلارنىڭ قاتىللىق يۈز بەرگەن جاينى بېكىتەلمەي بېشى قاتتى. 4 نەپەر گۇۋاھچى مىلتىق ئاۋازىدىن چۆچۈپ ئويغىنىپ كەتكەن، ھەممە ئۇلار شۇ ۋاقىتتا سائەتلىرىگە قارىغان. ئۇلار تەمىنلىگەن ۋاقىت ساقچىلارنىڭ بېشىنى قايدۇرۇۋەتتى.

ماتېماتىكا مۇتەخەسسىسى ئۇلارنىڭ دېگەن ۋاقىتنىڭ قايسىسىنىڭ توغرا ئىكەنلىكىنى بىلەلمىدى.

A: سائەت 12 دىن 8 مىنۇت ئۆتكەندە مىلتىق ئاۋازىنى ئاڭلىغان.

B: 11 دىن 40 مىنۇت ئۆتكەندە ئاڭلىغان.

C: سائەت 12 دىن 15 مىنۇت ئۆتكەندە ئاڭلىغان.

D شۇ ۋاقىتتا مېنىڭ سائىتىم 11 دىن 53 مىنۇت ئۆتكەن ئىكەن، دېدى.

رازۋېدكىچى خونتېر بۇلارنىڭ گەپلىرىنى ئاڭلاپ، 4 ئادەمنىڭ دېگەن ۋاقتى ئوخشاش ئەمەس، بۇنى يېشىش كېرەك؟ بۇ يەردە پەقەت بىرلا ئېھتىماللىق بار، يەنى ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ سائىتى توغرا ئەمەس دەپ قارىدى. تەكشۈرۈپ بېقىۋىدى، دەرۋەقە

ئۇلارنىڭ سائىتى توغرا ئەمەس بولۇپ، بىر سىنىڭ سائىتى 25 مىنۇت كېيىن ئىكەن، يەنە بىر سىنىڭ 10 مىنۇت ئىلگىرى ئىكەن، بىرىنىڭ 3 مىنۇت ئىلگىرى، ئەڭ ئاخىرقى بىر سىنىڭ سائىتى 12 مىنۇت كېيىن ئىكەن.

بۇلارنى ئاڭلىغان ماتېماتىك دەرھال جاۋابنى تاپتىم دېدى.

جاۋابى:

دېلو سادىر بولغان ۋاقىت سائەت 12 دىن 5 مىنۇت ئۆتكەن چاغ.

ھېسابلاش ئۇسۇلى:

ئەڭ تېز سائەت (12 دىن 15 مىنۇت ئۆتكەن) دىن، تېز كەتكەن سائەت (10مىنۇت) نى ئېلىۋېتىمىز. ياكى ئەڭ كېيىن سائەت (11دىن 40 مىنۇت) تا، كېيىن قالغان سائەت (25 مىنۇت) نى قوشىمىز.

6

تاپان خانىش (تاپاننىڭ ماتكىسى)

پال ئېچىشنى ياخشى كۆرىدىغان زېنسا ئۆزىنىڭ بويتاقلار يا-تىقىدا ئۆلگەن. ئۇ گەجگىسىگە پىچاق تىقىپ ئۆلتۈرۈلگەن. جە-سەت ئەتراپىغا بىر مۇنچە قارتا چېچىلىپ قالغانىدى. قارىغاندا، پال ئېچىۋاتقاندا تۇيۇقسىز ئۆلتۈرۈلگەندەك قىلاتتى.
ساقچىلار بارلىق گۇمانلىق جايلارنى ئاختۇرۇپ چىقتى، لې-كىن ھېچقانداق يىپ ئۇچى تاپالمىدى.
قانۇن دوختۇرى جەسەتنى خالتىغا سالىدىغان چاغدا ئېھتى-ياتسىزلىقتىن ئۆلگۈچىنىڭ ئوڭ قولىدىكى قارتا يىرتىلىپ كەت-تى، شۇنىڭ بىلەن دېلوغا يىپ ئۇچى تېپىلدى. ئۆلگۈچى ئۆلۈش-تىن ئاۋۋال بۇ قارتىنى چىڭ تۇتۇۋالغان، بۇ ئۇنىڭ ئۆزىنى كىم ئۆلتۈرگەنلىكىدىن بېشارەت بەرگىنى بولسا كېرەك.
ساقچى باشلىقى قانۇن دوختۇرىنىڭ گېپىگە قوشۇلدى. بۇ تا-پاننىڭ ماتكىسى ئىدى.
ئاشىنىسى ئۆلتۈرگەندىمۇ، دېدى بىرەيلەن.
«ياق، قارتىدىكى ھەرخىل رەڭلەرنىڭ كونكرېت مەنىسى بولى-دۇ. مەسلەن قاغا خەنجەر، تاپان مۇقەددەس جام، چىتىر كالتەك، غىش پول دېگەن مەنىلەرنى بىلدۈرىدۇ» دېدى ساقچى باشلىقى.
تەكشۈرۈش ئارقىلىق، گۇمان 3 ئادەم ئۈستىگە مەركەزلەش-تۈرۈلدى: بىرى كەسپىي كالتەك توپ ماھىرى، ئەر؛ ئەرمەك ئايۋانلار دوختۇرخانىسىنىڭ باشلىقى، ئايال؛ ناخشىچى، ئەر.

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى = 3

ئۇ ئۆچ ئادەمنىڭ قارتا بىلەن ھېچقانداق مۇناسىۋىتى يوقتەك قىلاتتى.

«بۇنىڭ قارتا بىلەن مۇناسىۋىتى بولمىسىمۇ، ماۋۇ ئەبلەخ قا-تىل» دېدى ساقچى باشلىقى كەسكىن قىلىپ، دەرۋەقە ساقچى باشلىقى ھەقىقىي قاتىلنى كۆرسەتكەن ئىدى.

جاۋابى:

قاتىل ئەرمەك ھايۋانلار دوختۇرخانىسىنىڭ باشلىقى.

قارتىدىكى تاپان خانىش ئايال. 3 گۇمانلىق ئادەم ئە-چىدە پەقەت دوختۇرخانا باشلىقىلا ئايال. قالغان ئىككىسى ئەر. زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچى بۇ ئارقىلىق ئۆزىنى ئۆل-تۈرگەن ئادەمنىڭ ئايال ئىكەنلىكىدىن بېشارەت بەرگەن، شۇڭا ئۆلۈشتىن ئاۋۋال تاپانىنىڭ ماتكىسىنى مەھكەم سىقىمداپ ئالغان.

7

قىيمىلىق توقاچنىڭ مەخپىيەتلىك

مىليونېر روب ئۆلتۈرۈلدى. ئۇنىڭ قولىدا يەپ تۈگىتەلمىگەن ئالما قىيمىلىق توقاچنىڭ يېرىمى تۇراتتى، ئۇنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق پۇللار پاك - پاكىز ئوغرىلاپ كېتىلگەنىدى.

ئايال ئىشىك باقار ساقچىلارغا قاتىل مۇشۇ بىنانىڭ ئىچىدە بولۇشى مۇمكىن، ۋەقە چىقىشنىڭ ئالدى - كەينىدە مەن ئىزچىل مۇشۇ يەردە ئىدىم. بىرەرسىنىڭ بۇ يەرگە كىرىپ - چىققىنىنى كۆرمىدىم، دېدى. بۇ بىنا 4 قەۋەت، ھەربىر قەۋەتتە 15 ئېغىزدىن ئۆي بولۇپ، 100 دىن ئارتۇق ئادەم تۇراتتى، ئەھۋال مۇرەككەپ ئىدى، دېلو سادىر قىلغۇچى زادى كىمدۇ؟

ساقچى ئويلىنىۋېلىپ، ئايال ئىشىك باقارنى بىر ئىشىكنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ: «بۇ ئۆيدە كىم تۇرغان» دەپ سورىدى.

«مىشىل» دەپ جاۋاب بەردى ئىشىك باقار.

«بۇ ئادەم قانداق ئادەم؟»

«قىمارغا ئامراق، ھاراقخۇمار ئادەم ئىدى، تۈنۈگۈن كۆچۈپ كەتتى.»

«مىشىل قاتىل» دېدى ساقچى جەزملەشتۈرۈپ.

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

ئايال ئىشىك باقار ئاڭلاپ ھەيران بولۇپ: «بۇنىڭغا ئاساس نېمە؟» دېدى.

جاۋابى:

قىيمىلىق تۇقاچنىڭ ئىنگلىزچىسى «PEI» نىڭ ئاھاڭى چەمبەرنىڭ قىممىتى π نىڭ ئاھاڭى بىلەن ئوخشاش. بۇ 4 قەۋەتلىك بىنانىڭ ھەربىر قەۋىتىدە 15 ئېغىزدىن ئۆي بار. شۇنىڭ ئۈچۈن، چەمبەر قىممىتىنىڭ يېرىمى 157 نى ئېلىۋەتسەك، ئۇلار بارغان ئۆي دەل 314 - ئۆي بولىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ يەردە ئولتۇرغان ئادەم كۆچۈپ كەتكەن، شۇڭا ئۇ ئەڭ چوڭ گۇماندار.

8

ميڭە ياللۇغى مىكروبى

سىنسۇن چىڭئېر بىلەن شۇن خاۋرى ياخشى دوستلاردىن ئىدى، لېكىن ئۇلار چىرايلىق قىز سەسەيزىننى تەڭ ياخشى كۆرۈپ قالغاندىن كېيىن، مۇناسىۋىتى ئىلگىرىكىدەك ياخشى بولماي قالدى.

سىنسۇن سەيسەيزىننى تەكلىپ قىلغاندا شىسۇن بىلىۋېلىپ، ئالدىن بېرىپ سىنسۇنغا پۇرسەت بەرمىدى، بۇ ئىشتىن سىنسۇن قاتتىق غەزەپلەندى. ئەمەلىيەتتە سىنسۇن چىراي، بوي - تۇرق جەھەتتە شىسۇنغا يەتمەيتتى. تۇرمۇش جەھەتتە ئانىسىنىڭ كۆلكە - چاقچاق سورۇنلىرىدىن تاپقان پۇلىغا تاييىناتتى، ئۆزى مۇستەقىل ياشىيالمايتتى.

ئۇ شىسۇن بىلەن تىركىشەي دېسە پۇلى يوق ئىدى، ئەمما ئۇ ئۆزى ئېرىشەلمىگەن نەرسىنى باشقىلارنىڭ ئېرىشىشىگە يول قويمايمەن دەپ ئويلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر شۇم پىلان تۈزدى.

ئۇ سەيسەيزى بىلەن شۇننى ئۆيىگە تاماققا تەكلىپ قىلدى. ئويلىمىغان يەردە ئۇ ئىككىسى تەكلىپنى قوبۇل قىلدى. سىنسۇن تاماققا ئازراق بىر نەرسە قوشۇۋەتتى. ئۇلار تاماقنى يەپ، ئۆيىگە قايتىپ، بىر نەچچە كۈندىن كېيىن ئۆلدى. ساقچىلار ئۇلارنى مېڭە ياللۇغى بىلەن ئۆلدى دەپ قارىدى. سىنسۇن قانۇننىڭ جازاسىغا ئۇچرىمىدى. ئۇ ئۆلىدىغان چاغدا، ئۆزىنىڭ ئاشىقى بىلەن

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى — 3

مۇھەببەت رەقىبىنى قانداق ئۆلتۈرگەنلىكىنى ئاشكارىلىدى.

جاۋابى:

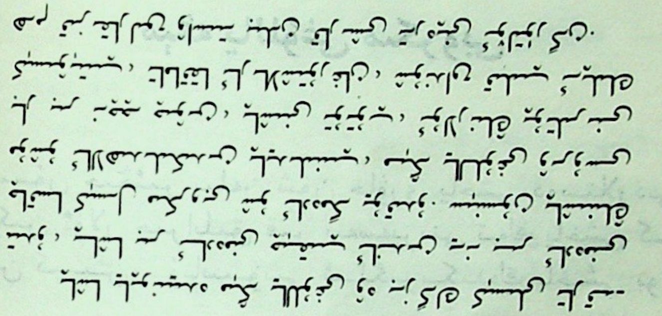

9

مارجان يوقىلىش دېلوسى

گىراف خانىم داچىسىدا زىياپەت ئۆتكۈزۈپ، 3 ئايال، 3 ئەرنى چاقىردى. زىياپەتنىڭ باش مېھمىنى ئارتىس مېشىل بولۇپ، ئۇنىڭ ۋىكتورىيە ئايال پادىشاھىدىن قالغان قىممەت باھالىق بىر مارجىنى بار ئىدى. شۇڭا زىياپەت سورۇنى ۋىكتورىيە دەۋرىدىكىدەك بېزەلگەن ئىدى، 3 ئايال نەپىس ياسالغان شىرە ۋە چىرايلىق بېزەلگەن ئوتتۇرىسى كاۋاك گۈللۈك ئېسىلىزادىلەر ئورۇندۇقىنى كۆرۈپ، ئاغزى ـ ئاغزىغا تەگمەي ماختىشىپ كەتتى.

ئاندىن مېشىل مارجىنىنى ئېلىپ، شىرە ئۈستىگە قويۇپ كۆپچىلىككە كۆرسىتىپ، مارجاننى تونۇشتۇردى. دەل مۇشۇ چاغدا چىراغ ئۆچۈپ قالدى، قاراڭغۇدا قول بارماقلىرىنىمۇ كۆرگىلى بولمايتتى. كۆپچىلىك ئالاقزادە بولۇشتى، بىر مىنۇتتىن كېيىن چىراغ يېقىلدى.

بۇ چاغدا مېشىل «ۋاي! مېنىڭ مارجىنىم يوق تۇرىدۇ...» دەپ ۋارقىراپ كەتتى. شىرە ئۈستىدىكى مەرۋايىت مارجان يوق تۇراتتى، چىراق ئۆچۈپ قالغان چاغدا ئۇنى بىرسى ئوغرىلاپ كەتكەنىدى.

3 ئەر باشقا شىرەدە ئولتۇرۇپ هاراق ئىچكەچ، ئاياللار ھەققىدە پاراڭ قىلىپ ئولتۇرغانىدى. شۇڭا، گۇمانلىق ئادەم مۇشۇ شىرەدىكى 3ئايال ئىدى. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ پاكلىقىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن، مېشىل خېنىمنىڭ ئۆزلىرىنىڭ يېنىنى ئاختۇرۇشىغا قوشۇلدى. نەتىجىدە مارجان تېپىلمىدى.

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

جاۋابى:

10

قولنى كۆكەرتىش ئۇسۇلى

ستىنف بۇگۇن يەنە بىر ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىسىنى ئۆلتۈردى. بۇ ئۇ ئۆلتۈرگەن 20 ــ ئادەم ئىدى.

ساقچىلار ئۇنى تۇتالماي كېلىۋاتاتتى.

ئەزەلدىن جەمئىيەتتىن نارازى بولۇپ كەلگەن ستىنف بارغانسېرى ھېچنېمىدىن قورقمايدىغان بولۇپ كېتىپ باراتتى. ئۇ قولىدىكى قاننى يۇيۇۋەتكەندىن كېيىن، ئىسقىرتقىنىچە قاۋاقخانىغا يەنە بىر نىشان ئىزدەپ ماڭغاندا، رەقىبى ــ ساقچى ئەمەلدارى خونتىرغا ئۇچراپ قالدى.

«ھەي، تىنچلىقمۇ قەدىناس دوستۇم، ئاڭلىسام سىزنى يېقىندا قايسىبىر ئالىي مەكتەپنى پۈتكۈزدى دەيدىغۇ؟»

«شۇنداق، پەمىمچە سەن بۇ قېتىم قېچىپ كېتەلمەيسەن.»

ستىنف ئىلگىرىكىدەك كۈلۈمسىرىگەنچە ساقچى ئىدارىسىغا باردى. خونتىر ئۇنىڭ قولىغا بىرخىل سۇيۇقلۇقنى سۈركىگەن ئىدى، ئۇنىڭ قولى سۇس كۆكەردى.

مۇشۇنىڭغا ئاساسەن، ئۇنى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغان ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىسىنىڭ قېنى بىلەن سېلىشتۇرۇپ، ئاخىرى بۇ ئالۋاستىنى جازالايدىغان پولاتتەك پاكىتقا ئېرىشتى.

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

جاۋابى:

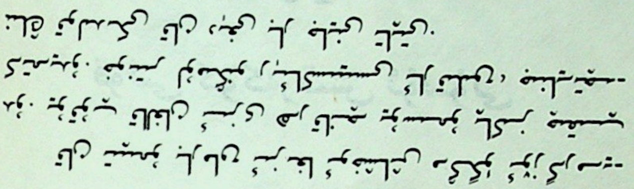

11

تەبىئىي ئوت

دېھقان رېيىن تېلېۋىزوردىن تۆت پەسىلدە يېڭى كۆكتات يې-مەكچى بولسىڭىز پارنىك ياساڭ، دېگەن خەۋەرنى كۆردى. كىچە-كىدىنلا ئۆزى قول سېلىپ ئىشلەشكە ئامراق رېيىن، ھويلىسىغا چوڭ بىر پارنىك ياسىدى.

ئۇ پارنىك ئىچىگە ئوت - چۆپلەرنى تاشلاپ ئوغۇت قىلماقچى بولدى.

بىر كۈنى چۈشتىن بۇرۇن قاتتىق يامغۇر ياغدى، چۈشتىن باشلاپ ھاۋا تونۇردەك قىزىپ كەتتى، ئۇنىڭ بىر مۇنچە جاپا تار-تىپ ياسىغان پارنىكى كۆكتات ئۇرۇقلىرى ئۇنمەي تۇرۇپلا بىر دۆۋە كۈمۈرگە ئايلاندى.

رېيىن بىرسى ئوت قويۇۋەتتى دەپ ئويلىدى. لېكىن، شەھەر-دىن چىققان ئوت ئۆچۈرۈش مۇتەخەسسىسلىرى نەق مەيداننى كۆ-رۈپ، بۇ ئىشنى قۇرۇق ئوتنىڭ تەبىئىي كۆيۈشىدىن كېلىپ چىق-قان دېدى.

رېيىننىڭ دادىسى ئۇنى ئەيىبلەپ، كۆڭۈل قويۇپ دېھقان بول-مىغاچقا تەڭرى غەزەپلىنىپ كۆيدۈرۈۋەتتى دېدى.

رېيىن بۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا قايىل بولمىدى. يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان بىر فىزىكا ئالىمى رېيىننىڭ بۇ ھالىنى كۆرۈپ، ئۇ-نىڭدىن نېمە بولغانلىقىنى سورىدى.

ئالىم رېيىننىڭ گېپىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، كۈلۈپ كېتىپ

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

بۇ قۇياش بىلەن سولياۋ بىرلىشىپ كېلىپ چىققان ئاقىۋەت دېدى. ئالىم بۇ ئىشنىڭ سەۋەبىنى ئىككى قېتىم چۈشەندۇرگەندىن كېيىن، رېيىن بۇنىڭ نېمە ئىش ئىكەنلىكىنى ئاندىن چۈشەندى.

جاۋابى:

يارنىڭ ئۈستى ئويمان بولغاچقا يامغۇر سۈيى توختاپ قالغان. بۇنىڭدىن دۇمباق ئەينەك ھالىتى شەكىللىنىدۇ، قۇياش نۇرى ئۇ يەردە سۇنۇپ يىغىلىش نۇقتىسى ھاسىل قىلىدۇ. ئۇنىڭ يىغىلىش نۇقتىسىدىكى ئىسسىقلىق يارنىڭ ئىچىدىكى ئاسان ئوت ئالىدىغان قۇرۇق ئوت - چۆپلەرنى كۆيدۈرىدۇ. يارنىڭدا ئوت كېتىشىنىڭ سەۋەبى شۇ.

12

ئاق كىيىملىك ئايال

ئاق رەڭلىك ئۇزۇن كۆڭلەك كىيگەن بىر ئايال بىلەن قارا مايكا كىيگەن بىر ئادەم ئاشىقلار مېھمانخانىسىغا كېلىپ بىر ئۆينى ئاچتۇرۇپ كىرىپ كەتتى. ئۇ ئايال كىنو چولپىنى تىڭيۇەن جىشاڭغا بەك ئوخشىغاچقا، كۈتكۈچى ئۇنى ئاشىنىسى بىلەن كۆڭۈل ئاچقىلى كەلگەن چېغى دەپ پەرەز قىلدى.

مېھمانخانىنىڭ ئاشۇنداق بىكارچى ئىشلارغا قىزىقىدىغان بىر كۈتكۈچىسى بۇلارنى مارىلىدى. ئۇلار ئەسەبىيلەشكەن ئىدى، ئۇلار ئۆيگە كىرىپلا قىپيالىڭاچ بولۇپ، مۇنچىغا كىرىپ كەتتى. ئۇلار مۇنچىدىن ئۇزۇنغىچە چىقمىغاچقا، ھېلىقى كۈتكۈچى زېرىكىپ كېتىپ قالدى.

40 مىنۇتلاردىن كېيىن، ھېلىقى ئايال مېھمانخانىدىن ئۆزى يالغۇز چىقىپ كەتتى. كۈتكۈچى بۇنىڭدىن سەل غەلىتىلىك ھېس قىلىپ، ھېلىقى ياتاققا كىرىپ قارىۋىدى، ھېلىقى ئەر ئۆلۈپتۇ، ئۇ قان، كۆپۈك ئارىلاش ۋاننىدا ئوڭدىسىغا ياتاتتى، كۆكرەك، قورساقلىرىنىڭ بىرمۇنچە يېرىگە پىچاق تىقىلغان، يەر پۈتۈنلەي قان بولۇپ كەتكەن، بۇ ھالغا ئادەم قاراشقا پېتىنالمايتتى. ئادەمنى بۇنداق ئۆلتۈرسە، قاتىلنىڭ پۈتۈن ئۇستىبېشى قان بولۇپ كېتىدۇ.

لېكىن ھېلىقى ئايال كەلگەندىمۇ، كەتكەندىمۇ ئاشۇ ئاق كۆڭلەكنى كىيىپ، قولىدا ئاق سومكا كۆتۈرۈۋالغان بولۇپ، ئۇنىڭ

www.uyghurkitap.com

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى ـ 3

ئۇستىبېشىدىن بىر تامچىمۇ قان دېغى يوق ئىدى، ئۇ ئايال قان بىلەن بويالغان كۆڭلىكىنى يوشۇرۇپ قويۇپ، ئاندىن كەتكەن بولۇشى مۇمكىن. ئۇنداقتا، ئۇ ئايال قان يۇقى كۆڭلىكىنى قانداق يوشۇردى.

جاۋابى:

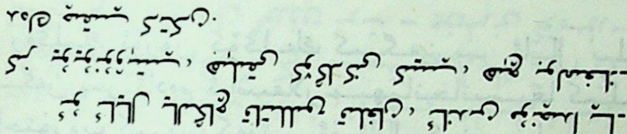

13

تۆگمەننىڭ ئورنى

دېڭىز قاراقچىلىرىنىڭ ھەرىكىتى غالجىرلىشىۋاتقان بولسىمۇ، بىر ساياھەت پاراخوتى D دۆلىتىدىن ئوكيانىيەگە قاراپ يولغا چىقتى.

پاراخوت يېرىم يولغا كەلگەندە دېڭىز قاراقچىلىرىنىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچرىدى. قاراقچىلار يولۇچىلارنىڭ پۇل، مال - مۈلۈكلىرىنى پاك - پاكىز بۇلاپ، پاراخوتتىن چۈشىدىغان چاغدا، يېقىن ئەتراپتا چارلاش ۋەزىپىسىنى ئۆتەۋاتقان پاراخوت قۇتقۇزۇش سىگنالىنى تاپشۇرۇۋېلىپ دەرھال يېتىپ كەلدى. بىر مەيدان كەسكىن ئېلىشقاندىن كېيىن، قاراقچىلار مەغلۇپ بولۇپ، ئارقا - ئارقىدىن دېڭىزغا سەكرەپ، قېچىپ كەتتى. سۇغا سەكرىگەن قاراقچىلاردىن ئىككىسى بەختكە يارىشا ئامان قېلىپ، «يالغان سۆزلەش ئارىلى» غا چىقىپ، بىر تۆگمەننىڭ ئىچىگە يوشۇرۇنۇۋالدى.

بۇ ئارال ئانچە چوڭ ئەمەس بولۇپ، بۇ يەردە ئىككى يەرلىك مىللەت قەبىلىسى تۇراتتى. ئۇلارنىڭ بىرى مۇتلەق راست گەپ قىلاتتى، يەنە بىرى يالغان گەپ قىلاتتى.

قوغلاپ كەلگەن دېڭىز ئارمىيەسىنىڭ بۇلاردىن خەۋىرى بار ئىدى، شۇڭا قاراقچىلار ئارالدىكى تۆگمەنگە يوشۇرۇنۇۋالدى دەپ توغرا ھۆكۈم قىلدى. لېكىن مۇنداق ئىككى خىل ئەھۋالنى ئۇلار بىلمەيتتى: بىرى، بۇ يەردىكى يەرلىك مىللەتلەرنىڭ زادى قاي-

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

سىنىسنىڭ راست گەپ قىلىدىغانلىقىنى، قايسىسىنىڭ يالغان گەپ قىلىدىغانلىقىنى بىلمەيتتى؛ يەنە بىرى، تۇگمەن ئارالنىڭ شەر-قىدىمۇ ياكى غەربىدىمۇ بۇنى بىلمەيتتى.

بۇ غەلىتە ئۆرپ - ئادەتنى بار ئارالدا، سىرتتىن كەلگەن ئا-دەملەر ئەھۋالنى ئېنىق سوربۇالماي قارىسىغا ھەرىكەت قىلسا، چوقۇم ئويلىمىغان ئاۋارىچىلىققا يولۇقۇشى تۇرغان گەپ ئىدى.

ئۇلار ئارىسال بولۇپ تۇرغاندا، يەرلىك بىر ئادەم بىر چىغىر يولدىن چىقىپ كەلدى. كىيىمىدىن ئۇ A مىللەتتىن ئىدى. ئۇلارنىڭ ئۇنىڭدىن تۇگمەننىڭ ئورنىنى سورىغۇسى بولسىمۇ، لېكىن قانداق سوراشنى بىلمەيتتى.

مۇشۇنداق قىيىن ئەھۋالدا تۇرغاندا، ئەترەت باشلىقى خار كاللىسىنى ئىشلىتىپ، ماھىرلىق بىلەن بىر سوئال سورىدى.

ئۇ: «دوستۇم، ئەگەر مەن B مىللىتىدىن تۇگمەننىڭ ئورنىنى سورىسام، ئۇلار ماڭا قانداق جاۋاب بېرەر؟» دېدى.

«ئۇلار تۇگمەننىڭ ئورنىنى شەرقتە دەپ جاۋاب بېرىدۇ» دې-دى، يېرلىق ئادەم.

خارى ئۇنىڭ جاۋابىغا ئاساسەن، تۇگمەننىڭ ئورنىنى توغرا ھۆكۈم قىلدى.

جاۋابى:

A مىللىتى راست گەپ قىلىدىغان بولغاچقا، ئۇ B مىل-لىتىنىڭ تۇگمەننىڭ ئورنىنى شەرقتە دەيدۇ دېگىنىگە ئاسا-سەن، تۇگمەننىڭ ئورنىنىڭ غەرب تەرەپتە ئىكەنلىكىگە ھۆكۈم قىلغان.

14

ئېلېكترونلۇق سائەت ۋە مېخانىكىلىق سائەت

مانىلادا بىر مېھمانخانىدا، شىۋېتسارىيەدىن كەلگەن بىر ئادەم مۇنچىغا چۈشۈۋاتقاندا، قورسىقىنىڭ ئىككى يېرىگە پىچاق تىقىپ ئۆلتۈرۈلگەن.

بۇنى كەچ سائەت 9 ئەتراپىدا، كېچىلىك تاماق ئەكىرگەن كۈتكۈچى بايقىغان. ئۇ چاغدا ئۇ ئادەم تېخى ھايات بولۇپ، كۈتكۈچى ئۇنى يۆلەۋاتقاندا، ئىنتايىن ئاجىز ئاۋاز بىلەن «سائەت 20 دىن 47 مىنۇت...» دەپلا تىنىقتىن توختىدى.

ئەجەبلىنەرلىكى شۇكى، مۇنچىدا سائەت يوق ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچى يالىڭاچ ئىدى. نېمە ئۈچۈن ئۆلۈشتىن بۇرۇن ۋاقىتنىڭ گېپىنى قىلىدۇ؟ نەق مەيداننى تەكشۈرگەن ساقچىمۇ بۇ ئىشتىن ھەيران قالدى. ئاختۇرۇش ئارقىلىق ئىككى نەپەر گۇماندار تېپىلدى. ئۇلارنىڭ بىر رەقەملىك ئېلېكترونلۇق سائەت تاقايدىكەن، يەنە بىرى، شىۋېتسارىيەنىڭ ئالىي دەرىجىلىك سائىتىنى تاقايدىكەن. ساقچىلار ئېلېكترونلۇق سائەت تاقىغان ئادەمنى قاتىل دەپ قارىدى. چۈنكى ئېلېكترونلۇق سائەتلا ۋاقىتنى مۇشۇنداق كۆرسىتىشى مۇمكىن ئىدى. مېخانىكىلىق سائەت ئادەتتە ۋاقىتنى مۇنداق كۆرسەتمەيدۇ.

لېكىن رازۋېدكىچى ھېنرى، ئېلېكترونلۇق سائەتنىڭ ۋاقىتنى ئۇنداق كۆرسىتىشى بىرخىل ئېھتىماللىق، ئېلېكترونلۇق سائەت ۋاقىتنى ئۇنداق كۆرسەتمەسلىكىمۇ مۇمكىن دەپ

قارىدى.

ئۇنداق بولسا، ئۆلگۈچى دېگەن ۋاقىت زادى نېمىنى ئىپادىلەيدۇ؟

بۇ ئىشتىن كۆپچىلىكنىڭ بېشى قاتتى. ھېنرىنىڭ كۆزى تۇيۇقسىز ئۆلگۈچىنىڭ يانفونىغا چۈشتى، ئۆلگۈچى كەچ سائەت 8 دىن 10 مىنۇت ئۆتكەندە بىر تېلېفون قوبۇل قىلغان، تەكشۈرۈش ئارقىلىق، تېلېفون بەرگۈچىنىڭ تېلېگراف خىزمەتچىسى ئىكەنلىكى ئېنىقلاندى. ھېنرى قاتىل شۇ دەپ ھۆكۈم قىلدى. سوراق جەريانى دەرۋەقە ئۇنىڭ قاتىل ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى.

جاۋابى:

تېلېگراف ئىدارىسىدا ئىشلەيدىغانلار 24 سائەتلىك ۋاقىت قوللىنىدۇ. شۇڭا ئۇلار ۋاقىتنى 24 سائەت بويىچە دەيدۇ. 8 دىن 10 مىنۇت ئۆتكەندىن تارتىپ 8 دىن 47 مىنۇت ئۆتكىچە قاتىلغا يېتەرلىك ۋاقىت بار.

15

ئالدامچىلىق

شىلار ئالدىراش ھۆججەت كۆرۈۋاتاتتى، تۇيۇقسىز تېلېفون جىرىڭلاپ كەتتى. ئۇنىڭ ئايالى يىغلاپ تۇرۇپ قۇتقۇزۇشنى ئۆتۈنۈۋاتاتتى، تېلېفوندىن ناتونۇش بىر ئەرنىڭ ئاۋازى چىقتى: «ھەي، دوستۇم، ماڭا پۇل كېرەك، جان لازىم ئەمەس، ماڭا يۈزمىڭ دوللار بەرسىڭىز ئايالىڭىزنىڭ بىر تال مويىغىمۇ تەگمەيمەن، بىردەمدىن كېيىن سېرىق يىپلىك پەلتو كىيگەن بىرسى بارىدۇ، پۇلنى شۇنىڭغا بېرىڭ. بولمىسا...» تېلېفون ئۈزۈلۈپ كەتتى.

شىلار تېلېفوننى قويۇپ، كۆك رەڭلىك چامادانىدىن بىرنى سېتىۋالدى، ئاندىن بانكىغا بېرىپ 100 مىڭ دوللار ئاجرىتىپ، ئىشخانىغا قايتىپ كەلدى، بىردەمدىن كېيىن دەرۋەقە سېرىق يىپلىك پەلتو كىيگەن ئادەم كەلدى. «بولىدۇ ئەپەندىم، سىز ۋەدىسىدە تۇرىدىغان ئادەم ئىكەنسىز، ھازىر سىز مۇشۇ يەردە تىنچ ئولتۇرۇڭ، ساقچىغا مەلۇم قىلماڭ، بولمىسا ئايالىڭىز جېنىدىن ئايرىلىدۇ.»

سېرىق پەلتولۇق كېتىشىگىلا، شىلار ئۆيىگە تېلېفون بەردى. لېكىن ئالالمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ساقچىغا مەلۇم قىلىۋېتىپ، ئۇچقاندەك ئۆيىگە باردى. ئۇ ئۆيىگە كەلگەندە، قورقۇنچتىن تېخى تولۇق ئەسلىگە كېلىپ بولالمىغان ئايالى ساقچى ئەمەلدارى بىلەن سۆزلىشىپ ئولتۇرغان ئىكەن.

«ئايالىڭىز ماڭا بىر ئەر ۋە سىز ئۇنىڭغا بەرگەن پۇل قاچىلاش-

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

غان كۆك رەڭلىك چامادانغا مۇناسىۋەتلىك گەپلەرنى دەپ بەردى. ھازىر سىز ئۇ ئىشلارنى تەپسىلىي بىر دەپ بەرسىڭىز، ئاندىن ھېلىقى ئادەمنىڭ چىراي - تۇرقىنى تەسۋىرلەپ بەرسىڭىز» دېدى ساقچى ئەمەلدارى. شىلار بولۇپ ئۆتكەن ئىشلارنى باشتىن - ئاخىر سۆزلەپ بەردى.

يېرىم كېچىدە، شىلار ئايالى بىلەن ھاراق ئىچكەچ پاراڭلە-شىپ ئولتۇرۇپ، تۇيۇقسىز كىرىېسلودىن چاچراپ ئورنىدىن تۇ-رۇپ، ساقچىغا تېلېفون بەردى. «نېمە بولدىڭىز، يېڭى يىپ ئۇچى تېپىلدىمۇ؟» ئايالى شۇنداق دەپ سورىدى. شىلارنىڭ چىرايى غە-زەپتىن تۇمۇردەك كۆكىرىپ كەتكەنىدى: «ھەئە، ئۇلارنى كېلىپ سېنى سوراق قىلىشقا تەكلىپ قىلدىم. سەن ھېلىقى ئەر بىلەن تىل بىرىكتۈرۈپ، مېنى ئالداپسەن.»

جاۋابى:

شىلار تېلېفوندىن خوتۇنىنىڭ خەۋىرىنى ئۇققاندىن كې-يىن، خوتۇنى بىلەن قايتا سۆزلەشمىگەن ئىدى. لېكىن ئۇنىڭ خوتۇنى شىلار سېتىۋالغان چامادانىنىڭ رەڭگىنى نەدىن بىلىدۇ؟ روشەنكى ئۇ خوتۇن بۇنى ئوغرىلاردىن ئۇققان گەپ. بۇ-نىڭدىن ئېنىق كۆرۈنۈپ تۇرۇپتىكى، ئۇ خوتۇن ئوغرىلار بىلەن بىرلىشىپ ئېرىنى ئالدىغان.

16

مۇز تېيىلىش مەيدانىدىكى سۇيىقەست

قىش پەسلىنىڭ بىر ئاخشىمى، ئارام ئالغىلى سىرتقا بارغان رازۋېدكىچى خونتىر، ئاستا مېڭىپ مېھمانخانىدىن چىقتى، ئۇ كۆل بويىدىكى گۈزەل مەنزىرىلەرنى ئايلانماقچى ئىدى.

تېمپېراتۇرا نۆلدىن تۆۋەن 10 گىرادۇس بولۇپ، ھاۋا ناھايىتى سوغۇق ئىدى، خونتىر پەلتوسىنىڭ ياقىسىنى قايرىۋالدى.

تۇيۇقسىز، ئالدى تەرەپتىن ئۇستىبېشى چىلىق - چىلىق ھۆل بولۇپ كەتكەن بىر ئەر يۈگۈرۈپ كېلىپ، ھاسىراپ - ھۆمىدەپ تۇرۇپ، «ئەپەندىم! قىز دوستۇمنى قۇتۇلدۇرۇۋالسىڭىز! بىز مۇز تېيىلىۋاتاتتۇق، تۇيۇقسىز مۇز يېرىلىپ، ئۇ سۇغا چۆشۈپ كەتتى. مەن ئارقىسىدىن كىرىپ ھەرقانچە قىلىپمۇ ئۇنى سۈزۈۋالالمىدىم» دېدى.

خونتىر ئىش چىققان تەرەپكە يۈگۈردى ۋە ساقچىغا مەلۇم قىلدى.

مېھمانخانىدىن ئۇ يەرگە 300 مېتىر كېلەتتى. ئۇلار بارغاندا، يېرىلغان مۇزنىڭ تۆۋىدە بىرجۈپ مۇز تېيىلىش ئايىغى تۇراتتى. ھېلىقى ئەر بۇنى چۈشەندۈرۈپ: «مەن ئايىغىمنى سېلىپ بولغاندا،

ئۇ يەنە بىردەم ئويناپ كېلىمىز دېدى...» دېدى.

خونتېر ئۇنىڭغا تىكىلىپ تۇرۇپ: «بولدى، ئەمدى يوشۇرما، قىز دوستۇڭغا قانداق قەست قىلغانلىقىڭنى سۆزلە» دېدى.

خونتېرنىڭ بۇ ئالدامچىلىقنى قانداق ئېچىۋەتكەنلىكىنى بىلەمسىز؟

جاۋابى:

نۆلدىن تۆۋەن 10 گرادۇس سوغۇقتا 300 مېتىر يەرگە يۈگۈرۈپ بارغىچە 5 مىنۇت كېتىدۇ، ئۇ ئادەمنىڭ كە-يىملىرى مۇز تۇتۇپ بولىدۇ. لېكىن ئۇنىڭ كىيىمىدىن سۇ ئېقىپ تۇراتتى. بۇنىڭدىن ئۇنىڭ قىز دوستىنى سۇغا ئىتتە-رىۋېتىپ، ئاندىن مېھمانخانىغا يېقىن جايغا كېلىپ، ئۈستە-بېشىغا سۇ چېچىۋېلىپ، كىشىلەرنىڭ كۆزىنى بوياپ ئۆتكەل-دىن ئۆتۈپ كەتمەكچى بولغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.

رازۋېدكا پىروزىچىلىقىنىڭ پېشۋاسى

ئامېرىكىلىق يازغۇچى ئەيلون. پو (1789–1849)، 1841 - يىلى «موگى كوچىسىدىكى قانلىق دېلو» ناملىق رومانىنى ئېلان قىلدى. بۇ رومان مول تەپەككۇرغا تولغان بولۇپ، ئەيلون. پونىڭ بەدىئىي ئۇسلۇبىنى جانلىق نامايان قىلدى، ئۇ تېررورلۇق نەق مەيدانىنى تۇنجى قېتىم ئاشۇنداق تولۇپ - تاشقان سىرلىق تۇس-كە ئىگە قىلىپ يازغان. ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇ يەنە «مارى. روجىنىڭ

سىرلىق دېلوسى» (1842)، «پال - پال قوڭغۇز»، (1843)، «سەن ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىل» (1844)، «ئوغرىلانغان خەت» (1845) قاتارلىق تۆت پارچە ھېكايە يېزىپ، دۇنيا رازۋېدكا پىروزىچىلىقى-نىڭ پېشىۋاسى دەپ نام ئالدى.

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com

17

ئادەم ئۆلتۈرگەنلەر خۇن تۆلەيدۇ

خىيانەتچى ئاداۋ پۇلنى ئېلىپ جەنۇبىي ئامېرىكىدىكى چىلىغا قېچىپ بېرىپ، ئۇ يەردە ئىسمىنى ئۆزگەرتىپ، بىر كىچىك تاغلىق كەنتتە يوشۇرۇنۇپ ياشىدى.

ئۇ بىكار قالسا ئانچە - مۇنچە ئۇششاق ھايۋانلارنى باقاتتى. ئۇ زاڭئاۋ ئىسملىك بىر ئىتنى بەك ياخشى كۆرەتتى، بۇ ئىتنىڭ كۆرۈنۈشى ياۋۇز بولۇپلا قالماستىن، ھەرقانداق ئىتقا قارىغاندا ئىگىسىگە بەك سادىق ئىدى. ئۇ ئۆيدە يوق چاغدا ئىت ئۆينى ساقلايتتى، ئۆيدە بار چاغلاردا بىخەتەرلىكتىن ئەندىشە قىلمايتتى.

بىر كۈنى ئۇ سىرتقا چىقىپ، ئۆيدىن ئانچە يىراق بولمىغان بىر كىچىك بازاردىن يېمەكلىك سېتىۋالدى، قاش قارىيىپ ئۆيگە ئاز قالغاندا، ئايدىڭدا بىر ئالا ئىتنىڭ قۇيرۇقىنى قىسىپ ئۇنىڭ ئۆيى تەرەپتىن شىمالغا قاراپ قېچىپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆردى. ئۇ كۆڭلىدە چوقۇم زاڭئاۋ چىشلەپ ئەدىپىنى بېرىپتۇ دەپ ئويلىدى.

كىم بىلسۇن ئۇ ئۆيىگە بېرىپ قارىسا، ناتونۇش بىر ئادەم ئۇنىڭ ئىشىكىدە يېتىپتۇ.

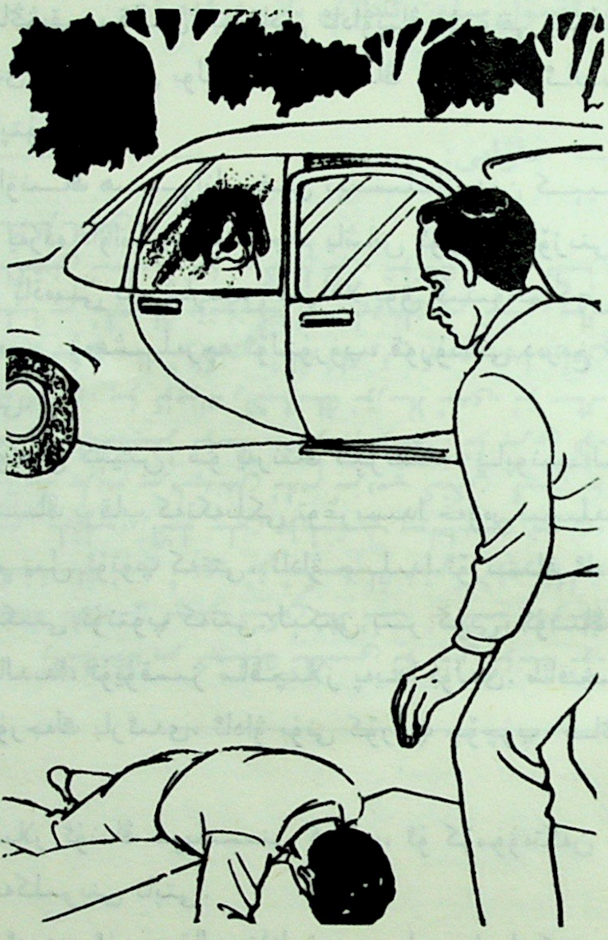

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

ئۇ ئۇ ئادەمنى دەرھال كۆتۈرۈپ ئۆيگە ئېلىپ كىرىپ، كەر-رېسلو ياتقۇزۇپ، چىراغنى يېقىپ، ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى، نې-مە بولۇپ بۇ يەردە يېتىپ قالغانلىقىنى سوراي دەپ، ئۇنىڭغا قاراپ، ھاڭۋېقىپ قالدى. بۇ ئادەم ئاداۋنىڭ بۇرۇنقى باشلىقى ئى-دى. ئەمدى نېمە ئىش بولدىكىن، ئۇنىڭ ئۆيىنىڭ ئالدىدا پەيدا بولۇپ قاپتۇ.

ئاداۋنىڭ ھەيرانلىقى بېسىلغاندىن كېيىن، ئۇ مۇشۇ يەردە داۋاملىق خاتىرجەم ياشاش ئۈچۈن، ئۆزىنى تونۇي-دىغان بۇ ئادەمنى يەر شارىدىن بىراقلا يوق قىلىۋەتمەكچى بولدى ۋە ئۇ ئادەمنى ۋەھشىيلەرچە ئۆلتۈرۈپ، قورۇدىكى دەرەخ ئاستىغا كۆمۈۋەتتى.

3 كۈندىن كېيىن، شۇ يەرنىڭ گېزىتىدە، ياپونىيەلىك بىر ساياھەتچىنىڭ يوقاپ كەتكەنلىكى توغرىسىدا خەۋەر بېسىلدى.

يېرىم يىل ئۆتۈپ كەتتى، ئاداۋ چىلىدا ئۆزىنىڭ ئادەم ئۆل-تۈرگەنلىكىنى ئۇنتۇپ كەتتى. لېكىن بىر كۈنى، ئۇنىڭ ئىشى-كىنىڭ ئالدىدا، تۇيۇقسىز ساقچىلار پەيدا بولدى. ساقچىلارنىڭ قولىدا گۈرجەك بارئىدى. ئاداۋ بۇنى كۆرۈپ چۆچۈپ، ھاڭۋېقىپ قالدى.

ساقچىلار ئۇنىڭ ھويلىسىنى كولاپ، ئۇ كۆمۈۋەتكەن جەسەت-نىڭ سۆڭەكلىرىنى تاپتى.

ئاداۋ ئەمدى ئۇمىد قالمىغانلىقىنى بىلسىمۇ، لېكىن بۇ ئىش-نىڭ بۇگۈنكى كۈنگە كەلگەندە پاش بولۇپ قالغانلىقىنى چۈشى-نەلمەي، ساقچىلاردىن سورىدى.

«بۇنى بىر پىرسەنت تاسادىپىيلىق دېيىشكە بولىدۇ. سىنىڭ ئىتتىڭنىڭ بىر كېچىلىك ئاشنىسى بۇ ئىشنى بىزگە دەپ بەردى...»

ئىت گەپ قىلالمايدۇ، ئۇنىڭ بىر كېچىلىك ئاشنىسى كىم؟ ئۇ قانداق ئۇسۇل بىلەن ئاداۋىنى پاش قىلدى؟

جاۋابى:

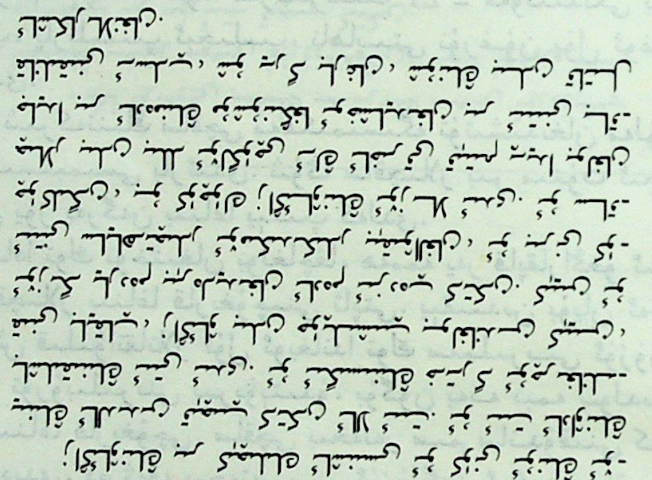

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uyghurkitap.com

18

يەل تاپان ئوغرى

يېرىم كېچىدە، سودا مەركىزىنىڭ 21 - قەۋىتىدىكى بىخەتەر ئىشكاپ، پارتلىتىپ ئېچىلىپ، ناھايىتى نۇرغۇن پۇل ئوغرىلاپ كېتىلدى.

بۇ شىركەتنىڭ ساقچى مەھكىمىسىگە تۇتىشىدىغان مەلۇم قىلىش سىستېمىسى بارئىدى. شۇڭا ساقچىلار بىر مىنۇت ئىچىدىلا پارتلاش يۈز بەرگەن بىناغا يېتىپ كەلدى.

بىنادا توك توختىغان بولغاچقا، ھەممە يەر قاپقاراڭغۇ ئىدى.

ساقچىلار بىناغا قارىغۇچىنى تاپتى. يېقىندىن بۇيان ئەتراپتا قۇرۇلۇش قىلىنىۋاتقانلار ئۇل ئويغاندا توك سىملىرىنى ئۈزۈۋېتىدۇ، سۇ تۇرۇبىلىرىنى يېرىۋېتىدۇ، بۈگۈن يەنە نېمە بولدىكىن، دېدى، بىناغا قارىغۇچى. ساقچى بىخەتەر سىم ساندۇقىنى كۆرۈپ باقايلى دېدى، دەرۋەقە بىخەتەر سىم ئۈزۈلگەن ئىكەن. ساقچى بىنانىڭ ئىشكىدە ساقلىدى، كېيىن 21 - قەۋەتكە چىقىپ، نەرسە ئوغرىلانغان نەق مەيدانغا كەلدى، ئوغرى قېچىپ كېتىپتۇ.

لېكىن، بىنانىڭ ئىشكى ئېتىكلىك بولۇپ، ئوغرى قاچىدىغان جاي يوق ئىدى. ساقچىلار ئادەتتە بىر ئادەمنىڭ 21 - قەۋەتتىن پەلەمپەي بىلەن چۈشۈشىگە ئەڭ ئاز دېگەندىمۇ 2 مىنۇت كېتىدىغانلىقىنى تەجرىبە قىلىپ كۆردى. لېكىن ساقچى ماشىنىسى بىر مىنۇت ئىچىدە نەق مەيدانغا كېلىپ بولغان تۇرسا، ئوغرى قانداق قىلىپ شۇنچە قىسقا ۋاقىت ئىچىدە قېچىپ كېتە-

لىدى؟

پەقەت بىرلا ئېھتىماللىق بار، ئۇ بولسىمۇ بىناغا قارىغۇچى بىلەن ئوغرى شېرىك، ئەگەر ئۇنداق بولمىسا، بىر مىنۇت ئىچىدە دېرەكسىز يوقۇلۇپ كېتەلەمدۇ؟

جاۋابى:

بىناغا قارىغۇچى بىنانىڭ بىخەتەرلىك سىمىنى ئۈزۈۋېتىپ لىفىتنىڭ بىخەتەر سىمىنى ئۈزۈۋەتمىگەن، شۇڭا ئوغرى لىفىت-قا چىقىپ تېز سۈرئەتتە قېچىپ كەتكەن.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

19

ئىككى ۋەسىيەت

جىيا تىڭنىڭ دادىسى ئۆلۈپ كەتتى. ئەسلىدە ئۇ ئۆزىنىڭ قو- لىدىكى ۋەسىيەتنامىگە ئاساسەن مىراسخور بولسا بولاتتى، لېكىن يەنە بىر ۋەسىيەتنامە چىقىپ قالدى، ئۇ تازىلىق ئىشچىسىنىڭ قولىدا ئىدى.

ئۈچ كۈننىڭ ئالدىدا، تازىلىق ئىشچىسى جىياتىڭنىڭ ئىشخانىسىغا كىرىپ، بېشىنى لىڭشىتىپ، كىرىلىۋاتقەندىن كېيىن، ئۆزىچە كۈلۈپ تۇرۇپ، ئۇنىڭدىن 300 مىڭ ياپونىيە يىنى ئۇندۇرۇۋالماقچى بولدى. ئۇ گۈللۈكتە ئىشلەۋېتىپ، جىياتىڭنىڭ دادىسى يىتتۇرۇپ قويغان بىر پارچە ۋەسىيەتنامىنى تېپىپ ئالغانلىقىنى، ئۇنىڭدا جىياتىڭنىڭ ھىندىستاندىكى تاغىسىنىڭ بارلىق مال - مۈلۈككە ۋارىسلىق قىلىدىغان بىردىنبىر مىراسخور ئىكەنلىكى يېزىلغانلىقىنى ئېيتتى. بۇ جىياتىڭ ئۈچۈن يامان خەۋەر بولۇپ، ۋۇجۇدى خۇددى چاقماق سوققاندەك تىترەپ كەتتى.

جىياتىڭ دادىسى بىلەن 11 - ئايدا ئۇنىڭ لايىقى مالىزىنىڭ ئىشى بىلەن قاتتىق گەپ تالىشىپ قالغانىدى. جىياتىڭنىڭ دادىسى بۇ تويغا قارشى ئىدى. شۇ سەۋەبلىك ئۇنىڭ مىراسخورلۇق ھوقۇ- قىنى بىكار قىلىۋېتىشى مۇمكىن ئىدى.

جىياتىڭ ئامالسىز ئادۋوكاتنى تاپتى. يوق يەردىن چىقىپ قال- غان بۇ ئىشنى قىلىشنىڭ چارىسىنى قىلىشقا ئالدىرايتتى.

ئادۋوكات بۇ ئىككى ۋەسىيەتنامىنىڭ كۆچۈرۈلمە

نۇسخىلىرىنى كۆرگەندىن كېيىن: تارىخلىق ئىشچىسىنىڭ قولىدىكى ۋەسىيەتنامىنىڭ جىياڭتىڭنىڭ قولىدىكىگە قارىغاندا كۈچلۈك ئىكەنلىكىنى ئېيتتى. چۈنكى بۇ ۋەسىيەتنامىگە 11 - ئاينىڭ 31 - كۈنى كېچە سائەت بىردە ئىمزا قويۇلغان. بۇ ئىناۋەتلىك ۋەسىيەتنامىدىن بىرنەچچە سائەت كېيىن بولغاچقا، قانۇن ئېتىراپ قىلىدۇ. سىزنىڭ قولىڭىزدىكى ۋەسىيەتنامىغا 11 - ئاينىڭ 30 - كۈنى ئىمزا قويۇلغان ئىكەن. مەن كالىنىدارىغا قاراپ باقاي، دېدى.

ئادۋوكات كالېندارنى ۋاراقلاپ: «ئەندىشە قىلماڭ، مىراس سىزنىڭ، ھېچكىم ئۇنىڭ بىرەر سېنتىسىغىمۇ تېگەلمەيدۇ» دې-دى.

ئادۋوكات نېمىشقا شۇنداق دەيدۇ؟

جاۋابى:

تارىخلىق ئىشچىسىنىڭ قولىدىكى ۋەسىيەتنامە ساختا ۋە-سىيەتنامە بولۇپ، 11 - ئاي دېگەن 30 كۈن. شۇنداق بولغاچقا ئۇنىڭ (تارىخلىق ئىشچىسى) قولىدىكى ۋەسىيەتنامە 11 - ئاينىڭ 31 - كۈنى ئىمزا قويۇلغان. 11 - ئاي ئەسلىدە پەقەت 30 كۈن بولغانلىقى ئۈچۈن، 11 - ئاينىڭ 31 - كۈنى ئىمزا قويۇلۇشى مۇمكىن ئەمەس. چۈنكى، ئۇنداق كۈن يوق. شۇڭا، تارىخلىق ئىشچىسىنىڭ قولىدىكى ۋەسىيەتنامە ساختا ۋەسىيەتنامە.

www.uyghurkitap.com

20

نەدە پىل بار

ئافرىقىنىڭ سەھرايى كەبىر چۆلىدىن ئىككى ئامېرىكىلىقنىڭ جەسىتى بايقالدى.

تەكشۈرۈش ئارقىلىق، ئۇلار تېرروچىلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن بولماستىن، ئەڭ چوڭ گۇماندار ئۇلارنىڭ جيەن ئوغلى جون دەپ قارالدى. جون مۇشۇ ۋاقىتتا نيۇيوركتىكى مەلۇم قەھۋەخانىدا بىر گۈزەل بىلەن مۇھەببەتلىشىۋاتاتتى.

ئايروپىلانغا تىزىملىتىش جەھەتلەردىن ئۇنىڭ قاتىل ئىكەنلىكىنى مۇقىملاشتۇرغىلى بولسىمۇ، لېكىن ساقچىلار يەنىلا يۈز تۇرا سۆزلىشىپ بېقىش قارارىغا كەلدى. ئۇلار جوننى كۆرۈپلا ئۇنىڭغا ئوچۇقىنى دېدى.

جون ئەسلىدە مەن ئۇلار بىلەن بىللە ئافرىقىغا بارماقچى ئىدىم، لېكىن بىرنەچچە دوستلىرىم بىلەن جەنۇبىي ئامېرىكىغا بېرىشنى دېيىشىپ قويغان ئىكەنمەن، شۇ يەرگە باردىم، تېخى ئۇ يەردە پىل بىلەن رەسىمگە چۈشتۈم دېدى.

ساقچىلار دەرھال توردىن پىلنىڭ نەلەردە ياشايدىغانلىقى توغرىسىدىكى ئىلمىي ھۆججەتنى كۆرسەتتى، جون كۆرۈپ بولمايلا ئىككى قولىنى ئۇزاتتى.

جاۋابى:

دۇنيادا ئاسىيا، ئافرىقىدا پىل بار، پەقەت جەنۇبىي ئامېرىكىدىلا پىل يوق. ئوخشاش هايۋان بار دېيىلگىنىمۇ، ئۇنىڭ ياشايدىغان يېرى ئوخشىمايدۇ، بەدەن قۇرۇلۇشىمۇ ئوخشىمايدۇ. مەسىلەن، هىندىستان پىلى بىلەن ئافرىقا پىلىنى سېلىشتۇرساق، ئافرىقا پىلىنىڭ بويى ياكارراق، قۇلىقى كەڭرەك بولىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، بۇرنىنىڭ ئۇچىدىكى مۇنەكى، ئافرىقا پىلىنىڭ ئىككىسى بولىدۇ، هىندىستان پىلىنىڭ بىر بولىدۇ. جون رەسىمگە چۈشكەن پىل ئافرىقا پىلى.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

21

ئىسپىرتنىن زەھەرلىنىش

ياش كىنو چولپىنى مايكولنىڭ دوستلىرى شىمىس ئەپەندى ۋە شىمىس خانىم، كىنو بايرىمىغا قاتنىشىپ بولغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ ئۇچۇن تەييارلىغان ئائىلە زىياپىتى، مايكولنىڭ كىرىپ كېلىشى بىلەن يۇقىرى پەللىگە چىقتى.

ئۇنىڭ دوستلىرى ئارقا - ئارقىدىن كېلىپ ئۇنى تەبرىكلىدى، ئۇلار كەينى - كەينىدىن مايكولغا قەدەھ تۇتتى، مايكول گەرچە ھەر قېتىم ئاز - ئازدىن ئىچكەن بولسىمۇ، لېكىن بېشى ئېغىرلىشىپ، پۇتى يەڭگىللەپ كېتىپ باراتتى.

مايكولغا دىققەت قىلىۋاتقىنىغا ئۇزۇن بولغان شىمىس، قولىغا چاۋاكلاپ، ئارىغا تەم تەڭشىگۈچكە چىلانغان راكتىن بىرنى سانجىپ ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى: «مايكول، سىز بۈگۈن بىزنىڭ سىز ئۇچۇن تەييارلىغان ئائىلە زىياپىتىدىن رازى بولدىڭىزمۇ. كېلىڭ، ھاراقلا ئىچمەي، راكتىن بىرنى يەڭ» دېدى. ئۇ كېلىۋېتىپ پۇتىغا پۇتلىشىپ مۇدۇرۇپ كېتىپ، ئارىدىكى تەم تەڭشىگۈچكە چىلانغان راكتىكى قارا قىزىل تەم تەڭشىگۈچ مايكولنىڭ ئاپپاق گالستۇكىغا چاچراپ كېتىپ، گالستۇكنى داغ قىلىپ

قويدى.

«ئاپلا، كەچۇرۇڭ، سەت بولدى.»

«ھېچقىسى يوق، ناھايىتى كەلسە بىر تال گالىستۇكقۇ شۇ...»

مايكول بۇنى كۆڭلىگە ئېلىپ كەتمىدى، ئۇ قول ياغلىقنى ئې-لىپ سۈرتمەكچى بولۇۋاتقاندا، شىمىس خانىم كېلىپ: «قول ياغ-لىق بىلەن سۈرتسە داغ چىقمايدۇ، تازىلىق ئۆيىدە يۇيۇش سۇيۇقلۇ-قى بار، مەن يۇيۇپ بېرەي» دېدى.

«بولدى خانىم، كېرەك يوق، مەن ئۆزۈم يۇياي، ئۆزلىرى مېھ-مانلارنى كۈتسىلە.»

شىمىس بۇ يەردە بولغاچقا، مايكول ساختا تۈزۈت قىلىپ قويدى، ئاندىن دەرھال تازىلىق ئۆيىگە ماڭدى. يۇيۇش سۇيۇقلۇقى تازىلىق ئۆيىدىكى جازا ئۈستىدە ئىدى. ئۇ گالىستۇكىغا سۇيۇقلۇقنى تېمىتىپ، ئۇۋۇلاپ سۈرتتۈەتكەندىن كېيىن، دەرھال زىياپەت سورۇنىغا قايتىپ چىقىپ، ۋىسكى ئىچكەچ مېھمانلار بىلەن پاراڭلاشتى. تۇيۇقسىز ئۇ لەپەڭشىپ تۇرالماي يىقىلىپ چۈشتى. قولىدىكى رومكىمۇ سىيرىلىپ چۈشۈپ چېقىلىپ كەتتى.

زىياپەت زالى پاتپاراق بولۇپ كەتتى. قۇتقۇزۇش ماشىنىسى دەرھال كېلىپ، ئۇنى دوختۇرخانىغا ئېلىپ ماڭدى، لېكىن كې-چىككەندى. ئۆلۈش سەۋەبى ئىسپىرتتىن زەھەرلەنگەن دەپ دى-ياگنوز قويۇلدى.

ھەممە ئادەم ئۇنىڭ ئۆلۈمىنىڭ سىرلىق ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىشتى، بۇ ئىش پەقەت شىمىسنىڭ كۆڭلىگە ئايان ئىدى. باش-

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى ـ 3

قىلارنىڭ خوتۇنىغا قانات سۆرىگەن ئادەمنىڭ ئاقىۋىتى مانا شۇنداق بولىدۇ.

جاۋابى:

[illegible]

22

شاھىت

ئاجىن كۆنگىنىڭ ئىككىنچى خېنىمى ئىدى. بىر كۈنى ئاخ-شىمى، ئاجىن كۆنگىنى ئۇزىتىۋېتىپ، ۋاننىدا ئىسسىق سۇ بىلەن يۇيۇنغاندىن كېيىن، ئازادە ئۇخلاش كىيىمىنى كىيىپ، مېھمانخا-نىدا كومپيۇتېرنى ئېچىپ، QQ غا چىقىپ، دوستى بىلەن پاراڭلاشتى.

تۇيۇقسىز ئىشىك قوڭغۇرىقى جىرىڭلاپ كەتتى، مۇشۇك كۆزى (ئىشىككە ئورنىتىلغان، سىرتتىكى ئادەمگە قارايدىغان كۆز) دىن سالاپەتلىك بىر ناتونۇش ئادەم بىر دەستە گۈلنى تۇتۇپ تۇراتتى، ئاجىن: كىمنى ئىزدەيسىز؟ دەپ سورىدى. مەن گۈل دۇكىنىدىن، كۆنگې دەيدىغان بىرسى بۇ گۈلنى سىزگە يەتكۈزۈپ بېرىشىمنى تاپىلىغان، چىقىپ ئېلىۋالسىڭىز، دېدى ئۇ ئادەم.

ئاجىن گۇمان بىلەن ئىشىكنى ئېچىپ، قولىنى ئۇزىتىشىغا ئۇ ئادەم زەھەرخەندىلىك بىلەن كۈلۈپ تۇرۇپ گۈل ئارىسىدىن بىر تاپانچىنى چىقىرىپ: «ئاجىن خېنىم، كەچۈرسىز، سىز پەقەت بۇگۈنگىچىلا ياشىيالايدىغان بولدىڭىز، چوڭ خېنىم مېنى سىزنى ئۆلتۈرۈشكە تەكلىپ قىلغان!» دېدى. ئاجىن ئاڭلاپ دەرھال مېھ-مانخانىغا قاراپ قاچتى. قاتىل قوغلاپ كىرىپ، بىر پاي ئوق بى-لەنلا ئۇنى ئېتىپ ئۆلتۈردى، ئۇ ئاۋازسىز تاپانچا بولغاچقا، كېچە ھەرقانچە جىمجىت بولسىمۇ ھېچكىم ئاڭلىمىدى.

قاتىل تاپانچىسىنى يىغىشتۇرۇپ، ساندۇق، ئىشكاپلارنى ئۆ-

بىر مىنۇتلۇق رازۇيدكا ھېكايىلىرى - 3

رۇپ، بۇ ئۆينى قالايمىقان قىلىۋەتتى، ئاندىن قىممەتلىك نەرسى-
لەردىن ئاز - تولا ئېلىپ، بۇلاڭچىلىق مەقسىتىدە ئادەم ئۆلتۈر-
گەن ساختا نەق مەيدان ياساپ، ساقچىلارنىڭ دىققىتىنى بۇرىۋەت-
مەكچى بولدى. ئاندىن يەنە بەزى بارماق ئىزى، ئاياغ ئىزى قاتار-
لىق ئىسپاتلارنى بىر تەرەپ قىلغاندىن كېيىن، شەپە چىقارماي
چىقىپ كەتتى.

ئۇ بىنادىن چۈشكەندە بىر تۈركۈم ساقچىلارنىڭ قورالىنى
بەتلەپ تۇرغانلىقىنى كۆردى. ساقچى چىرىغى يورۇپ تۇراتتى. ئۇ
قورشاۋ ئىچىدە قالغاندى. «قورالنى تاشلا، سەن قورشاۋدا قال-
دىڭ» ھېچنېمىنى چۈشەنمىگەن قاتىل، ياۋاشلىق بىلەن ساق-
چىلارغا بوي سۇندى.

ساقچىغا كىم مەلۇم قىلغان؟

جاۋابى:

ساقچىغا ئاچىنىڭ QQ تور دوستى مەلۇم قىلغان. ئۇ-
نىڭ كومپيۇتېرىدا سىنئالغۇ بار بولۇپ، دېلو سادىر بولۇشتىن
ئاۋۋال ئۇلار سۆرەتلىك پاراڭلىشىۋاتقان ئىدى، سىنئالغۇ
ئاپپاراتى دەل مېھمانخانىغا توغرىلاقلىق ئىدى. شۇڭا ئۇ ھە-
مىنى ناھايىتى ئېنىق كۆرگەن، ھەم دەرھال ساقچىغا مەلۇم
قىلغان. ئېسۇس، قاتىل دەرھال تۇتۇلغان بولسىمۇ، ئاچى-
نىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزۇپ قالالمىغان.

23

ئالاھىدە نەق مەيدان

ياز ئايلىرىنىڭ بىر ئاخشىمى، ۋېتىر ئوتتۇرا مەكتىپىدە غەلىتە بىر قاتىللىق دېلوسى يۈز بەردى. بۇ مەكتەپنىڭ تەنتەربىيە ئوقۇتقۇچىسى ماكلوف بەدىنىنىڭ ئۈستى تەرىپى يالىڭاچ ھالدا ئۆزىنىڭ ياتاق ئۆيىدە ئۆلتۈرۈلگەنىدى.

ساقچىلار ماكلوفنىڭ بوغۇپ ئۆلتۈرۈلگەنلىكىنى بايقىدى، ھەمدە دەرھال 3 گۇمانلىق ئادەمنى قولغا ئالدى.

بۇلارنىڭ بىرى، ماكىلوفنىڭ ئىنىسى پارا بولۇپ، ئۇ چۈشكۈنلىشىپ زەھەرگە خۇمار بولۇپ قالغان بولغاچقا داۋاملىق ئاكىسىدىن پۇل ئۈندۈرۈۋالماقچى بولاتتى، شۇڭا ئاكا - ئۇكا ئىككىيلەن داۋاملىق جېدەللىشىپ تۇراتتى.

ئىككىنچىسى، مەكتەپتىن ھەيدەلگەن ئوقۇغۇچى، ئۇ قوپال، يامان مىجەزلىك بولۇپ، مەكتەپتىن ھەيدەلگىنىگە قورسىقىدا غۇم ساقلاپ يۈرەتتى.

ئۈچىنچىسى ماكلوفنىڭ قىز دوستى لورى. ئۇ يېقىندىن بۇيان تاپتىن چىقىپ كەتكەچكە، ئىككىيلەن ئۇرۇشۇپ قالغانىدى.

نەق مەيداندىكى ئەھۋالغا ئاساسەن، ساقچىلار مۇنداق قىياس قىلدى. ئۆلگۈچى ياتاق ئۆيىنىڭ دېرىزىسى ئالدىدا ئۇنى ئىزدەپ كەلگەن ئادەمنى كۆرۈپ، ئىشىكنى ئاچقان، نەتىجىدە ھۇجۇمغا ئۇچراپ ئۆلگەن.

www.uyghurkitap.com

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

رازۋېدكىچى 3 گۇمانلىق ئادەمنىڭ ماتېرىياللىنى كۆرگەندىن كېيىن، بۇ ئىشنى ئۇنىڭ قىز دوستى قىلغان دېدى.

جاۋابى:

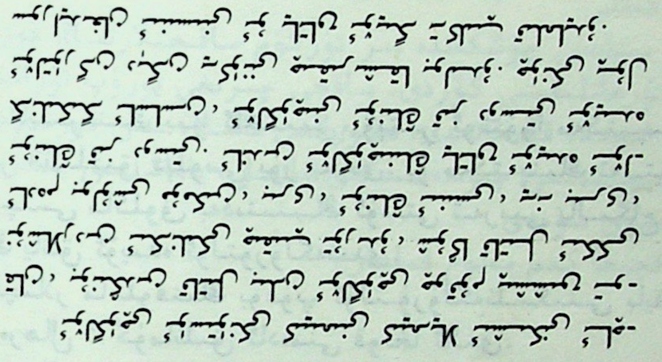

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

24

كۈندۈزدىكى نارجىل قىسقۇچپاقىسى

بوپ دوختۇر يېڭى توي قىلغان ئايالى بىلەن ياپونىيەنىڭ چوڭشىڭ دېگەن يېرىگە شېرىن ئاي ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن كەلدى. ئۇلار ئالتۇن رەڭ ساھىلنى بويلاپ، دوڭجىنا ساھىلىدىكى ئوتقاشتەك شەپەقنىڭ دېڭىزدىكى گۈزەل مەنزىرىسىنى تاماشا قىلغاچ پاراڭلىشىپ، ئالدى تەرەپتىكى بىر نەچچە تۈپ نارجىل دەرىخىگە قاراپ ماڭدى.

تۇيۇقسىز، ئايال ئەنسىز ۋارقىراپ، نارجىل دەرىخى ئاستىدىكى بىر نەرسىنى ئېرىگە كۆرسەتتى. دوختۇر ئۆتۈپ قاراپ، سۇ ئۈزۈش شىمى كىيىۋالغان بىر ياشنىڭ دەرەخ ئاستىدا ئۆلۈپ ياتقانلىقىنى كۆردى. ئۇنىڭ چېكىسى زەخىملەنگەن بولۇپ، ئاققان قان ئاللىبۇرۇن ئۇيۇپ قالغانىدى. جەسەتنىڭ يېنىدا بىر تۈپ چوڭ نارجىل بولۇپ، ئۇنىڭدا قان ئىزى بارئىدى. دەرەخ ئاستىدىكى قۇملۇقتا چوڭ قىسقۇچپاقىنىڭ ئۆمىلەپ ماڭغان ئىزى تۇراتتى.

«بۇ ئېھتىمال نارجىل قىسقۇچپاقىسىنىڭ ئىزى بولۇشى مۇمكىن» دېدى، ئالىي مەكتەپنىڭ دېڭىز جانلىقلىرى كەسپىنى پۈتكۈزگەن ئايالى، يەردىكى ئىزنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ.

«نارجىل قىسقۇچپاقىسى؟ ئۇنداقتا، بۇ يىگىت مۇشۇ يەردە ئۇخلاۋاتقاندا، قىسقۇچپاقا دەرەخ ئۈستىگە چىقىپ، نارجىل مېۋىسىنىڭ ساپىقىنى كەسكەن، شۇنىڭ بىلەن ئۈزۈلگەن نارجىل

مېۋىسى دەل ئۇنىڭ بېشىغا چۈشكەن» دوختۇر بېشىنى كۆتۈرۈپ، نارجىل دەرىخىگە قاراپ شۇنداق دېدى. دەرەخ ئۈستىدە بىر نەچچە تال نارجىل مېۋىسى ئېسىلىپ تۇراتتى.

تاشقى بۆلۈم دوختۇرى بوپ جەسەتنى تۇتۇپ بېقىپ، ئۆلگۈچى بوگۇن چۈشتىن كېيىن سائەت ئىككىدىن ئۈچكىچە بولغان ئارى- لىقتا ئۆلگەن دەپ ھۆكۈم قىلدى.

«ئۆلگەن ۋاقىتقا ئاساسلانغاندا، بۇ كۈتۈلمىگەن ھادىسە بولماستىن بەلكى قاتىللىق ۋەقەسى، قاتىل نارجىل مېۋىسى بىلەن ئۇنىڭ بېشىغا ئۇرۇپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، دەرەخ ئاستىغا نارجىل قىسقۇچپاقىسىنىڭ ئىزىنى چىقىرىپ قويۇپ، كىشىلەرنى قايمۇقتۇرماقچى بولغان» دېدى دوختۇرنىڭ ئايالى كەسكىن قىلىپ.

جاۋابى:

نارجىل قىسقۇچپاقىسى كېچىسى ھەرىكەت قىلىدۇ. ئۇ جۇڭگونىڭ تەيۋەن، جەنۇبىي ئوكيانىدىكى بەزى چوڭ ئارالدا ياشايدۇ. ئۇلار كۈندۈزى دېڭىز ياقىسىدىكى غارغا كىرىۋېلىپ ئاسانلا چىقمايدۇ، كېچىسى چىقىپ ھەرىكەت قىلىدۇ. شۇڭا، ئۇنىڭ كۈندۈزى دەرەخكە يامىشىپ چىقىپ، نارجىل مېۋىسىنى ئۈزۈۋېلىپ، ئۇنىڭ ئاستىدا ئوخلاۋاتقان ئادەمگە زىيان يەتكۈزۈشى مۇمكىن ئەمەس.

ئۇ كېچىسى ھەرىكەت قىلىدۇ، ئۇ پەقەت دەرەخنىڭ ئا- چىمقىغا چىقىپ، يۇمران بىخلارنى يەيدۇ، ياكى يەرگە چۈشۈپ يېرىلىپ كەتكەن نارجىل مېۋىسىنىڭ ئېتىنى يەيدۇ. جىنايەتچى بۇ ئىككى نۇقتىنى بىلمىگەچكە، ئاشۇنداق ئەخمىقانە ساختا نەق مەيدان ياساپ قويغان.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

25

ئوت قويغان جىنايەتچى

بويتاق رەسسام مۇشۇكى بىلەن ئورمانلىقنىڭ ئىچكىرىسىدىكى ئۆيىدە 30 يىلدىن بۇيان ياشاپ كېلىۋاتاتتى.

رەسسام ساياھەتكە چىقماقچى بولۇپ، ئۆيىنى يۇقىرى سومملىق ئىستراخۇانىيەگە ھاۋالە قىلىپ، مۇشۇكنى ئۆيدە قويۇپ كەتتى. ئۇ چىقىپ كېتىپ 15 كۈندىن كېيىن، ئۆيگە ئوت كەتكەنلىكى ھەققىدە تېلېفون تاپشۇرۇۋالدى، بەختكە يارىشا قاتتىق يامغۇر يېغىپ، ئورماندىكى دەرەخلەر ھۆل بولغاچقا، ئوت يامراپ كەتمىدى. ئەمما ئۇنىڭ ئۆيىلا ئەمەس، ھېلىقى ئەتىۋارلىق مۇشۇكىمۇ ئامان قالمىدى.

ئوت كەتكەن نەق مەيداندىن قارىغاندا، مۇشۇك ئۆيگە سولاپ قويۇلغان بولۇپ، چىقىپ - كىرىدىغان تۆشۈك يوق بولغاچقا قېچىپ چىقالماي كۆيۈپ ئۆلگەن ئىدى. نەق مەيداننى تەكشۈرۈش ئارقىلىق، ئوت كەتكەن يەرنىڭ ئالتە بورا چوڭلۇقتىكى ئۆي ئىكەنلىكى ئېنىقلاندى، لېكىن ئۆي ئىچىدە ھېچقانداق ئوت مەنبەسى يوق ئىدى، ياكى توكتىن ئوت كەتكەن ئىزنامۇ يوق ئىدى. گازنىڭ ئاغزىمۇ مەھكەم ئېتىلگەن بولۇپ، ئوت كېتىشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان ھېچقانداق ئەسلىھەلەرمۇ يوق ئىدى.

ئوت مەنبەسىنى تەكشۈرىدىغان مۇتەخەسسىس كىتاب ئىشكاپى ئاستىدىكى يەر يۈزىنى يىغىشتۇرىۋېتىپ، چىقىلغان بىر بىلىق قاچىسىنى كۆرۈپ قالدى. كۆيگەن بورا ئۈستىدە پىششىق ھاك

تۇراتتى. شۇنىڭ بىلەن ئوت مەنبەسى مۇتەخەسسىسى ئوت كېتىشىنىڭ سەۋەبىنى تاپتى: مۈشۈك سولاپ قويۇلغان، ئۇنىڭ ئۇستىگە يەيدىغان نەرسە ئاز، قورسىقى ئاچقان مۈشۈك بېلىق قاچىسىدىكى بېلىقنى تۇتۇش ئۈچۈن، سەكرەپ كىتاب ئىشكاپى ئۇستىگە چىققان، شۇنىڭ بىلەن بېلىق قاچىسى ئۆرۈلۈپ، چېچىلغان سۇ ھاك ئۇستىگە تۆكۈلگەن، خام ھاك سۇ بىلەن ئۇچراشقاندىن كېيىن، خىمىيەلىك رېئاكسىيە ھاسىل قىلىپ، كۈچلۈك ئىسسىقلىق پەيدا قىلىپ، ھاكنى پىشۇرغان. ئۇنىڭ قىزىقى كىتاب ئىشكاپىدىكى كىتابلارنى ۋە بورىنى كۆيدۈرگەن.

ناھايىتى روشەنكى، بۇ قەستەن ئوت قويۇش ۋەقەسى. ئۇنداق بولسا، ئوتنى كىم قويغان؟

جاۋابى:

ئوتنى رەسسام ئۆزى قويغان، ئوت ئابىتى ئىستراخۇانىيە پۇلنى ئېلىش ئۈچۈن قەستەن شۇنداق قىلغان. ساياھەتكە چىقىدىغان ئادەم ئۆزىگە 30 يىل ھەمراھ بولغان مۈشۈككە يېمەكلىك ئېلىپ قويۇشنى ئۇنۇتۇپ قالمايدۇ. مۇنداق تەپسىلىي مۇرەككەپ ئورۇنلاشتۇرۇشقا پەقەت رەسسامنىڭلا شارائىتى بار. بۇ ئارقىلىق ئۇ ئوت كەتكەندە ئۆزىنىڭ نەق مەيداندا يوقلۇقىنى ئىسپاتلىماقچى بولغان.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

26

غايىب بولغان قاتىللىق قورالى

3 ـ قەۋەتتە ئولتۇرىدىغان ژىننى ئەر ـ خوتۇن يەنە ئۇرۇشۇپ قالدى.

ئۇلار ئۇرۇشۇپ پۈتۈن بىنانى بېشىغا كىيدى. ئۇخلاۋاتقانلار ئويغىنىپ كەتتى، بىراق ھېچكىم ئۇلارنى توسمىدى، بىنادىكىلەر ئۇلارنىڭ قولاققا مۈشت ئۇرغاندەك ئاڭلىنىدىغان قوپال، سەت گەپلىرىنى ئاڭلاپ سۈكۈت قىلىپ چىدىدى.

تۈيۈقسىز ژىننى قوتقۇزۇڭلار، ئادەم ئۆلدى دەپ ۋارقىرىدى.

ئولتۇراق رايونىنىڭ ئامانلىق ساقلىغۇچىسى 3 ـ قەۋەتكە قاراپ قويۇپ، ھېچ ئىش بولمىغاندەك ئولتۇرۇۋەردى. ئۇ ئەر ـ خوتۇنلار دائىم شۇنداق بولغاچقا، كىشىلەرمۇ كۆنۈپ كەتكەن، شۇڭا ھېچكىم ئۇنىڭ قوتقۇزۇڭلار دەپ ۋارقىرىغىنىغا پەرۋا قىلمىدى.

لېكىن، بۈگۈن ئىلگىرىكىگە ئوخشىمايتتى، ژىننى ۋارقىرىغاندىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ئۆيى بىردىنلا جىمىپ قالدى. ئامانلىق خادىمى بۇ ئىشتىن سەل غەلىتىلىك ھېس قىلىپ، دەرھال ساقچىغا تېلېفون بەردى. ساقچىلار كېلىپ، ژىننىنىڭ باش ـ كۆزى قان ھالدا مېھمانخانىدا ياتقانلىقىنى، ئۇنىڭ ئېرىنىڭ بېشى بۇكەپ تاماكا چېكىپ ئولتۇرغانلىقىنى كۆردى.

ژىننىنىڭ ئېرى ئېھتىياتسىزلىقتىن خوتۇنىنى ئۆلتۈرۈپ قويغانلىقىنى ئېتىراپ قىلدى. جىنايى ئىشلار ساقچىسى ئۇنىڭ

ئۆيىنى ئاختۇرۇپ، قاتىللىق قورالى ئەمەس، بوتۇلكا چاغلىق بىر نەرسىمۇ تاپالمىدى. ئۇلار تار ئاشخانىدا بىر تال قېزىنىڭ تۇرغانلىقىنى كۆردى، ئۇنىڭ چىقىپ، مېزىلىك ھىد دىماققا ئۇرۇلۇپ تۇراتتى، چۈشلۈك تاماق ئۈچۈن تەييارلانغان بولسا كېرەك. توڭلاتقۇمۇ قۇرۇق دېگۇدەك ئىدى.

ئادەمنىڭ ئەقلىگە سىغمايدىغىنى، قولۇم - قوشنىلار ۋە ئامانلىق ساقلىغۇچىلار ئۇنىڭ تالاغا چىقمىغانلىقى، ھەتتا دېرىزىنىمۇ ئاچمىغانلىقىغا گۇۋاھلىق بەردى.ئۇ زادى ژىنىنىنى نېمە بىلەن ئۆلتۈردى، قاتىللىق قورالىنى نەگە يوشۇردى؟

جاۋابى:

قاتىللىق قورالى تۆۋەن دولقۇنلۇق ئوچاقتا قاقلاقلىق تۇرغان ئاشۇ قېزا، مۇزلاپ كالتەكتەك قاتقان قېزا بىلەن ئۇرسا، جاننى ئالىدۇ. ئۇ مۇزلىغان قېزا بىلەن خوتۇنىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، ئۇنى ئوچاق ئۈستىگە قاقلاپ قويغان.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

27

بىپەرۋا بۇلاڭچىلىق

بىرنەچچە بۇلاڭچى 317 - دۆلەت يولىنىڭ ئەگمىسىدە ئولتۇرۇپ، يولدىن ئۆتكەن شوپۇرلارنى بۇلاشقا ساقلاپ تۇردى. ئۇزۇن ئۆتمەي قاراڭغۇلۇق ئىچىدىن چىراغ يورۇقى كۆرۈنۈپ، مۇشۇ تەرەپكە يېقىنلاپ كەلدى. ماشىنا ئارىلىقى 15 - 16 مېتىرچە قالغان چاغدا، بۇلاڭچى تۇيۇقسىز ماشىنىنىڭ چىرىغىنى يېقىپ ئالدىغا چىقىپ يولنى توستى. قارشى تەرەپ دەماللىققا ئىنكاس قايتۇرۇپ بولالمىدى، ماشىنىنى جىددىي تورمۇزلىدى، لېكىن تورمۇز تۇتماي، ئىھاتە رېشاتكىسىنى ئۆرۈپ، 20 مېتىرچە چوڭقۇرلۇقتىكى جىلغىغا چۈشۈپ كەتتى. مۇنداق ئەھۋالدا ماشىنىغا ئوت كېتەتتى، لېكىن بۇ ماشىنا 2 - 3 نى موللاق ئاتقاندىن كېيىن، قورام تاشقا سوقۇلۇپ توختاپ قالدى.

بۇلاڭچىلار ئالدىن تەييارلاپ قويغان بېنزىننى ئېلىپ جىلغىغا چۈشۈپ، شوپۇرنىڭ يانچۇقىدىكى پۇللارنى ئېلىۋېلىپ، ماشىنىغا بېنزىن چېچىپ ئوت قويۇۋەتتى. ئوت تۇتىشىپ، ھەش - پەش دېگۈچە ماشىنا ئوت ئىچىدە قالدى.

ئەتىسى، بۇلاڭچىلار تېلېۋىزوردىن ماشىنا بىلەن جەسەتنىڭ كۆيۈپ كۆلگە ئايلىنىپ كەتكەنلىك ھەققىدىكى خەۋەرنى ئاڭلاپ خاتىرجەم بولدى، كىشىلەر بۇ خەۋەرنى ئاڭلىسا، شوپۇر ئۇخلاپ قېلىپ، جىلغىغا چۈشۈپ كېتىپ، ئوت كېتىپ كۆيۈپ كېتىپتۇ دەپ قالاتتى.

لېكىن خەۋەرنىڭ ئاخىرىدا، ساقچىلارنىڭ نەق مەيداننى تەك-
شۇرۇشگە ئاساسلانغاندا، بۇ ئادەم ئۆلتۇرۇپ ماشىنا كۆيدۇرۇش
دېلوسى ئىكەن دېدى.

جاۋابى:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

28

كالىنىڭ بۇرنىدىكى ئىسپات

دېھقانچىلىق مەيدانىنىڭ خوجايىنى ئەيرۇت كالا بېقىش بىلەن يىراق - يېقىنغا تونۇلغان بولۇپ، كالىلىرىنى ئوغرىدىن ساقلاش ئۈچۈن، سىرتقا: ئۆزۈمنىڭ كالىلىرىمغا ئارخىپ تۇرغۇزدۇم، ئەگەر ئۇنى باشقىلار ئوغرىلاپ كەتسە، ئارخىپىنى ئىزدەپ تېپىپ ئالىمەن دەپ كەڭ تەشۋىق قىلدى.

باشقىلار بۇنى ئاڭلاپ، كۈلۈپلا قويۇشتى.

كالا ئوغرىلىرىمۇ مۇشۇنداق قاراشتا ئىدى.

قارا بوران چىققان بىر ئاخشىمى، بىرنەچچە ئوغرى دېھقانچىلىق مەيدانىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ئىككى كالىسىنى ئوغرىلاپ كەتتى. ئۇلار كالىنى ئۆيىگە ئېلىپ كېلىپ ئۆلتۈرۈپ، گۆش يېيىشكە باشلىدى.

ئەتىسى كالىسىنىڭ ئوغرىلانغانلىقىنى بىلگەن ئەيرۇت گۆشنىڭ پۇرىقى بويىچە ئوغرىلارنىڭ ئۆيىگە باردى. ئوغرىلار ئەيرۇتنىڭ قولىدا ئارخىپ خالتىسىنى تۇتقان ھالدا ساقچىلارنى باشلاپ كىرگىنىنى كۆرۈپ، كۈلۈپ قويۇشتى. ئوغرىلار تاشلىۋەتمىگەن بىرنەچچە پاختىلىق چاپان پۇتۇنلەي قان يۇقى تۇراتتى، ئەيرۇت قان داغلىرىغا قاراپ، كالامنى مۇشۇلار ئوغرىلىغان دەپ جەزملەشتۇردى.

ئوغرىلار ئەيرۇتىنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ ۋە ئۇ كۆرسەتكەن ئار-
خىپقا قاراپ، قايىل بولۇپ، ساقچىلارغا جىنايىتىنى تاپشۇردى.

جاۋابى:

[illegible]

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

29

ئايروپىلانغا ئوخشايدىغان ئاپتوموبىل

بىر كۈنى كوچىدا ئويناۋاتقان خارىنى ماشىنا سوقۇۋېتىپ، قېچىپ كەتتى.

خارىنىڭ دوستلىرى ماشىنىنى ئېگىز بىر ئادەم ھەيدىگەن ئىكەن، ئۇ ماشىنىنىڭ ئاۋازى ناھايىتى يۇقىرى بولۇپ، خۇددى ئايروپىلانىڭكىدەك چىقىدىكەن دېدى. ساقچىلار دەرھال قاتناش ۋەقەسى تۇغدۇرۇپ قېچىپ كەتكەن گۇمانلىق شوپۇر گىرىتنى تاپتى. گىرت بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن ماشىنامنى سىڭلىم ئىشلەتكەن، ئۇنىڭ بويى 1.5 مېتىر كېلىدۇ دېدى.

«كۆرگۈچىلەر بۇ ماشىنىنىڭ ئاۋاز شۇمۇرگۈچىسى بۇزۇلۇپ قالغاندەك بەك يۇقىرى چىقىدىكەن دەيدىغۇ» دېدى ساقچىلار.

«ئۇنداق بولسا، سىناپ باقساق بولىدىغۇ!» گىرت ساقچىلارنى ماشىنا ئۆيگە باشلاپ، ماشىنىنىڭ ئىشىكىنى ئېچىپ، شوپۇر ئولتۇرىدىغان يەرگە ئەپچىلغىنا ئولتۇرۇپ، ماشىنىنى ئوت ئالدۇرۇپ، كوچىنى بىر ئايلاندۇردى. ئازراقمۇ باشقىچە ئاۋاز چىقمىدى.

جىنايى ئىشلار مۇتەخەسسىسى ماشىنىنى تەكشۈرگەندىن كېيىن، ساقچىلارغا: بۇ ماشىنىنىڭ ئاۋاز يوقىتىش ئۈسكۈنىسى سىلەر كېلىشتىن بۇرۇن ئالماشتۇرۇلغان دېدى.

مۇتەخەسسىس نېمە ئۈچۈن شۇنداق ھۆكۈم قىلدى؟

جاۋابى:

شوپۇرنىڭ ماشىنىغا چىققان ۋاقىتتىكى ھەرىكىتىگە دىققەت قىلىڭ. ئۇ ماشىنىغا ناھايىتى يەڭگىل چىقتى، ئەگەر ماشىنىنى چۈشتىن بۇرۇن سېگىلىسى ئىشلەتكەن بولسا، بۇنداق ئېگىز ئادەم ماشىنىنىڭ ئورۇندۇقىنى تەگشىمەي قانداق ئولتۇرالايدۇ. روشەنكى، ئۇ يالغان گەپ قىلغان.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

30

ئەجەللىك يىمەكلىك

روژدېستېۋو بايرىمى ئاخشىمى بىرى ساقچىغا تېلېفون بې-رىپ، بىر ياشنىڭ بىر قېرى ئادەمنى كالتەك توپ تايىقى بىلەن ئۇرۇۋاتقانلىقىنى مەلۇم قىلدى.

ساقچى دەرھال نەق مەيدانغا يېتىپ كەلدى. بىر قېرى ئادەم جان ھەلقۇمىدا يەردە ياتاتتى، ئۇ ئادەم دەرھال دوختۇرخانىغا ئې-لىپ مېڭىلدى، لېكىن يېرىم يولدا تىنىقتىن توختاپ قالدى. دوختۇر: مېڭىسىگە قان چۈشۈپ ئۆلگەن دەپ دىياگنوز قويدى. ئۆلگۈچىنىڭ يېشى چوڭ بولغاچقا قان تومۇرى ئاجىزلاپ، مېڭە قان تومۇرىنىڭ يېرىلىشىنى كەلتۈرۈپ چىقارغان.

«قانداقسىگە مۇنداق بولىدۇ!»

ساقچى گۇمانلاندى. ھېلىقى ياش بۇ ئىشنى ئۆزىنىڭ قىلغاز-لىقىنى ئېتىراپ قىلدى. ئەگەر كالتەك توپ تايىقى بىلەن ئۇرۇل-غان بولسا، زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىنىڭ بەدىنىدە يارا ئىزى بولغان بولاتتى، تاياققىمۇ قان يۇقۇپ قالاتتى.

نەق مەيداندا يەل بېرىلگەن روژدېستۇو بوۋاي بىلەن روژ-دېستۇو دەرىخىدىن باشقا، پېچىنە، پىرەنىك، ھېيتلىق زۇڭزا، كۆكتات سالىتى قاتارلىق نەرسىلەرلا بارئىدى.

بۇ ياش كالتەك تايىقىنى قانداق ئىشلىتىپ بوۋاينى ئۆلتۇر-دى؟

جاۋابى:

[illegible]

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

31

پوچتا ماركىسىنى ئەپچىللىك بىلەن ئوغرىلاش

سىرلىق ئوغرى ئاسېن ئاجايىپ غەلىتە ئوغرى ئىدى.
مەلۇم كۈنى كېچىدە، ئاسېن بىر باي ئائىلىنىڭ قورۇسىغا چۈشۈپ، 3 - قەۋەتتىن ئىنتايىن قىممەت باھالىق بىر تال ماركىنى ئوغرىلىدى. ئۇ ئۆيدىن چىقىپ كېتەي دەپ تۇرۇشىغا، سىرتتىن چىقىۋاتقان ئاياغ تىۋىشىنى ئاڭلاپ قالدى، ئۆي ئىگىسى كەچلىك كۆڭۈل ئېچىشتىن قايتىپ كەلگەن بولۇشى مۇمكىن ئىدى.
ئاسېن دەمال نېمە قىلىشنى بىلمەي قالدى، دېرىزە ئاستىدا بىر قانال بار ئىدى، ئۇ يەرگە سەكرىسە قۇتۇلالايتتى، لېكىن ماركىنىڭ ھۆل بولۇپ كېتىشىدىن ئەندىشە قىلىپ قالدى. ئارىسالدىلىقتا، ئۇدۇلدىكى بىنانىڭ دېرىزىسىدە ئۆزىنى ساقلاپ تۇرغان شېرىكىنى كۆرۈپ قالدى.
ئۇ كاللىسىنى ئىشلىتىپ، ماركىنى كونۋېرتقا سېلىپ، ئۇنىڭغا بېرىۋېتىپ، ئاندىن قاچماقچى بولدى. ئۇ دېرىزىدىن چىقىپ دېرىزە تەكچىسىگە دەسسەپ تۇرۇپ، قولىنى ئۇزاتقانىدى، ئەپسۇس، يەتمىدى. ئارىلىق 7 - 8 سانتىمېتىر بار ئىدى.
ئەتراپتا تاياق دېگەندەك نەرسىلەرمۇ يوق ئىدى. ئۇدۇلدىكى بىنانىڭ دېرىزىسى قىسقا بولغاچقا، ئۇ ياققا ئۆتكەن بىلەنمۇ، دەسسەپ تۇرغۇدەك جاي يوق ئىدى. كونۋېرتنى تاشلاي دېسە، شامال ئېلىپ قېچىشتىن ئەندىشە قىلدى. «ئامال تېپىلدى، مۇنداق قى-

لمش كېرەك!» ئۇ ئالدىراشلىق ئىچىدە ئەقىل تاپتى، ئۇ ھېچ-
قانداق نەرسە ئىشلەتمەي كونۋېرتنى شېرىكىگە ئۇزىتىپ بەردى.
ئاندىن قانالغا سەكرىدى.

جاۋابى:

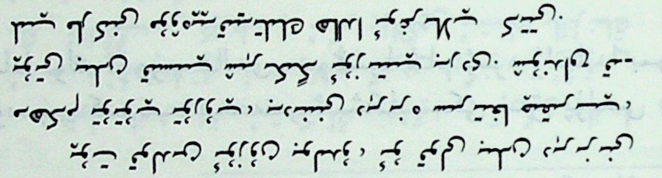

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

32

يۈزدە ئاتتۇقى بار بۇلاڭچى

بىنادا توك ئۆچۈپ قالدى، سوڭشىيا شام ئىزدەۋاتقاندا بىر توپ ئادەم ئۇسۇپ كىرىپ، بىخەتەر ئىشكاپتىكى نەق پۇلنى بۇلاپ كەتتى.

دېلو مەلۇماتىنى تاپشۇرۇپ ئالغان چۆەنداۋ دەرھال ماشىنا بىلەن بىلەن نەق مەيدانغا يېتىپ كەلدى. بۇ چاغدا بىنادا توك ئەسلىگە كەلگەن ئىدى، لېكىن نەق مەيدان ناھايىتى قالايمىقان ئىدى. پۇلنى سانىغاندىن كېيىن ئۈچ مىليون دوللارنىڭ يوق ئىكەنلىكى مەلۇم بولدى.

چۆەنداۋ ئالدى بىلەن ئىشىك باقاردىن ئەھۋال ئىگىلىدى.

«ئەينى ۋاقىتتا سىز نەدە ئىدىڭىز؟»

«مەن ئۇلارنىڭ كۆپلۈكىنى كۆرۈپ، شىرە ئاستىغا كىرىۋالغان.»

«بۇلاڭچىلارنىڭ قانداق ئالاھىدىلىكى بارئىكەن؟»

«ئۇلار ئالتە ئادەم بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە بىرسىنىڭ يۈزىدە تارتۇقى بارئىكەن.»

«سىز ئۇنى قانداق كۆردىڭىز؟»

«ئۇلار قولچىراغ كۆتۈرۈپ ئالغان ئىكەن، قولچىراغ يورۇقى ئىشىك يوچۇقىدىن كىرگەندە كۆردۈم.»

«ئاغزىڭىزنى يۇم، سېنىڭ يالغان سۆزلەش ماھارىتىڭ بەك تۆۋەن ئىكەن، تۈرمىگە بېرىپ، مەشىق قىلىپ ئاندىن ئادەم ئالدا...»

چۈەنداۋ شۇنداق دەپ ئۆننىڭ قولىغا كويزا سالدى.

جاۋابى:

قولچىراغ يورۇقى ئىشىكنىڭ يوچۇقىدىن كىرگەن چاغدا ئۇ شىرە ئۈستىدا تۇرسا، ھەرقانچە كۆردى دېگەندىمۇ ئارقىنى پاكى كۆلەڭگىسىنى كۆرەلەيدۇ. ئەگەر بۇلاڭچى ئىشىك باقارنىڭ ئىشخانىسىغا كىرگەن تەقدىردىمۇ، ھېچنېمىنى ئېنىق كۆرەلمەيدۇ.

33

ئوغرىلىقچە ئاڭلاش ئەسۋابى

ھەربىي ئىشلار مەخپىي يىغىنى 508 - تەتقىقات ئورنىنىڭ مەجلىسخانىسىدا ئېچىلدى. دوكلات بېرىدىغان باشلىق مىكروفون-نى يۆتكىگەن چاغدا، تېلېفون سىمى ئۈستاكانغا تېگىپ كېتىپ يەرگە چۈشۈپ كەتتى، باش ئىنژېنېر ئۇنى يىغىشتۇرۇۋېتىپ، شىرە ئاستىغا مىكرو ئۈنئالغۇ ئورنىتىپ قويۇلغانلىقىنى بايقى-دى. تەتقىقات ئورنىنىڭ باشلىقى دەرھال ساقچىغا مەلۇم قىلدى، ساقچىلار كېلىپ تەكشۈرگەندە، دەسلەپتە ئاۋاز چىقمىدى، ئۈچ مىنۇتتىن كېيىن، ئىشكىنىڭ بوش يېپىلغان ئاۋازى ئاڭلاندى، 10مىنۇتتىن كېيىن يىغىن قاتناشچىلىرىنىڭ ئاياغ تىۋىشى ۋە گەپ قىلغان ئاۋازى ئاڭلاندى. مۇشۇنىڭغا ئاساسەن، ئۈنئالغۇ ئور-نىتىلغان ۋاقىت تەخمىنەن چۈشتىن كېيىن سائەت 2 دىن 45 مىنۇت ئۆتكەن چاغلار دەپ ھۆكۈم قىلىندى.

بۇ يەكشەنبە كۈنى بولۇپ، تەتقىقات ئورنىدا ئۈچلا ئايال خىز-مەتچى ئىشلىگەن ئىدى. ساقچىلار ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى: «سى-لەر سائەت 2 دىن 45 مىنۇت ئۆتكەندە نېمە ئىش قىلغانلىقىڭلار-نى چۈشەندۈرۈپ بېقىڭلار.» ئالدى بىلەن شياۋ يېزى جاۋاب بەر-دى: «مەن خەت ئۇرۇپ ھېرىپ كېتىپ، بالكونغا چىقىپ ھەرىكەت قىلدىم.» «سىز نېمىشقا ساياھەت ئايىغى كىيىۋالدىڭىز، سىز تەت-قىقات ئورنىدا بەتىنكە كىيىپ ئىشلەش بەلگىلىمىسى بارلىقىنى بىلمەمسىز؟»، «تۈنۈگۈن كەچ دوملاتما توپ ئويناپ، پۇتۇم قايرى-

لىپ كەتكەن.»

ماگو مۇنداق دېدى: «چۈشلۈك تاماقتىن كېيىن، مەن سۇ ئال-
غىلى باردىم، پەلەمپەيدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ قارىسام، تام سائى-
تى 2 دىن 45 مىنۇت ئۆتۈپتىكەن.» «سىز نېمىشقا ئېگىز پاش-
نىلىق ئاياغ كىيىۋالدىڭىز، تەتقىقات ئورنىدا ئۆزى تارقاتقان پەس
پاشنىلىق ئاياغ كىيىلەتتىغۇ؟» «مېنىڭ بويۇم پاكار، ئىشتىن
چۈشكەندىن كېيىن ئوغۇل دوستۇم بىلەن كۆرۈشكىلى باراتتىم،
ئۆيگە قايتىشقا ئۈلگۈرەلمەيمەن. بۇ مېنىڭ تۇنجى قېتىم ئىن-
تېرنېتقا خىلاپلىق قىلىشىم، باشلىق ئەپەندى كەچۈرسىز.» «بو-
لىدۇ، مۇشۇ بىر قېتىم، كېيىن ئىنتېرنېتقا خىلاپلىق قىلماڭ.»

ساقچى يۇمپېيزىدىن سورىدى: «سىزنىڭ بويىڭىز ئېگىز تۇ-
رۇپ، نېمە ئۈچۈن ئېگىز پاشنىلىق ئاياغ كىيىۋالدىڭىز؟» «بۈگۈن
يەكشەنبە بولغاچقا، ئۇنىڭ ئۈستىگە نۆۋەتتىن تاشقىرى ئىشلى-
گەندىن كېيىن، ئىنتېرنېتقا خىلاپ بولماس دەپتىمەن.»

ساقچى ئۈلارنىڭ ئىككىسىنى ماڭدۇرۇۋېتىپ، بىرىنى ئېلىپ
قېلىپ، داۋاملىق سوراق قىلدى، نەتىجىدە دېلو پاش بولدى.

سىز ئۇنىڭ كىملىكىنى بىلەمسىز؟

ئۇ دېلونى قانداق سادىر قىلغان؟

جاۋابى:

ساقچى شياۋ يېزىنى ئېلىپ قالدى. ئۈنئالغۇدا باشتا
ئاۋاز يوق، كېيىن ئىشكىنىڭ بوش يېپىلغان ئاۋازى ئىس-
پات، شياۋ يېزى ساياھەت ئايىغى كىيىۋالغان بولغاچقا، ئا-
ياغ تىۋىشى چىقمايدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

34

ئېلېكترونلۇق شامالدۇرغۇچ

ھىندونېزىيەنىڭ پايتەختى جاكارتادىكى بىر ئولتۇراق ئۆيدىن پەقەت ئىچ كىيىملا كىيگەن بىر ئەركىشىنىڭ جەسىتى بايقالدى.

ئۇ ئاسما كارىۋاتتا ئۇخلاۋاتقاندا ئۆلگەندەك قىلاتتى، ئۆيدە ياپونىيەدە ئىشلەنگەن ئىككى شامالدۇرغۇچ بولۇپ، ئالدىبۇرۇن توختاپ قالغانىدى.

جەسەت تەكشۈرۈشنىڭ نەتىجىسى، ئۆلگۈچىنىڭ نەپەس يولى توسۇلۇپ قالغان.

چۈنكى، ئۇنىڭ جەسىتىدە ھېچقانداق جاراھەت ئىزى يوق ئىدى، ئۇنىڭ ئاشقازىنىدىن ئۇيقۇ دورىسى بايقالغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ مىقدارى ئۆلۈمنى كەلتۈرۈپ چىقىرالمايتتى. ئۇنىڭ ئۆلگەن ۋاقتى، چۈشتىن كېيىن سائەت 3 ئەتراپى دەپ بېكىتىلدى.

بۇ ۋاقىت چۈشلۈك ئۇخلاش ۋاقتى بولۇپ، ئۇخلاۋاتقاندا نەپەس يولى توسۇلۇپ قېلىپ ئۆلگەن دېيىلسە، ئانچە مۇۋاپىق بولمايتتى، شۇڭا ساقچىلار ئۇنى باشقىلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن دەپ بېكىتىپ، دېلو تۇرغۇزۇپ، رازۋېدكا قىلماقچى بولدى.

ئەتىسى، ساقچىلار جىنايەتچىنى تۇتتى. جىنايەتچى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىنىڭ نەۋرە ئىنىسى بولۇپ، ئۆلگۈچى ئۇنىڭدىن نۇرغۇن قەرز ئېلىپ ھازىرغىچە قايتۇرمىغان.

دېلو سادىر بولغان كۈنى ئەتىگەن سائەت 8 ئەتراپىدا، بىناغا قارىغۇچى ئۇنىڭ نەۋرە ئىنىسىنىڭ ئۆلگۈچى تۇرغان ئۆيدىن

چىقىپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرگەن، كېيىن ئۇ ئۆزىنىڭ ئېلېك- تىر سايمانلىرى دۇكىنىدا يېرىم كېچىگىچە ئىشلىگەن.

ئۇ قانداق ئۇسۇل قوللىنىپ ئۆلگۈچىنىڭ نەپەس يولىنى تو- سۇپ ئۆلتۈرگەن؟

جاۋابى:

قاتىل ئۆلگۈچىگە ئۇيقۇ دورىسى ئىچۈرۈپ، كېيىمنى سالدۇرۇۋېتىپ، ئاندىن ئۇنى ئاسما كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ، ئىككى شامالدۇرغۇچنى قىرغىلىق ماڭدۇرۇپ قويغان. ئادەم بۇنداق يالىڭاچ ئەھۋالدا، ئۇزۇن مۇددەت شامالدىسا، تېرىنىڭ نەپەس ئېلىشى تىنىلىشىپ، ئۆلۈشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. مانا بۇ ساغلاملىق مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ ئۇخلاش ۋاقتىدا شا- مالدۇرغۇچ قويماسلىقنى تەۋسىيە قىلىدىغانلىقىنىڭ سەۋەبى.

35

قان تىپىغا ئاساسەن دېلو تۈرغۈزۈش

بىر كۈنى كەچتە، توي قىلغىنىغا ئەمدىلا 3 كۈن بولغان پىد كوچىدا ئۆلۈپ قالدى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئۇنىڭ ئىنىسى چارلىمۇ يوقاپ كەتتى.

ساقچىلار تەكشۈرۈپ تۆۋەندىكىدەك يەكۈن چىقاردى:

1. پىد بىلەن چارلى مال - مۈلۈككە ۋارىسلىق قىلىش ھوقۇقى جەھەتتە كېلىشەلمەي، ھەر ئىككىلىسى بىر - بىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن دەپ يۈرگەن.

2. پىدنىڭ قان تىپى A، ئۇنىڭ بەدىنىدە باشقىلارنىڭ قان تىپىمۇ بار بولۇپ، ئۇ AB قان تىپى، قارىغاندا بۇ قاتىلنىڭ قان تىپى بولۇشى مۇمكىن.

3. پىدنىڭ دادىسىنىڭ قان تىپى O، ئانىسىنىڭ قان تىپى AB، ئۇنىڭ ئىنىسى يوقاپ كەتكەچكە، ئۇنىڭ قان تىپىنى ئېنىقلاش مۇمكىن بولمىدى.

4. پىدنىڭ كېيىمىدە ئايالى مارىنىڭ بارماق ئىزى بار، لېكىن ئۇنىڭ قان تىپى B، ھەمدە ئۇ ھامىلىدار بولغىلى ئىككى ئاي بولغان.

5. مارى پىد ئۆلۈشتىن ئىككى ھەپتە ئىلگىرى ئالدىنقى ئېرى شىستىن ئاجراشقان. شىس پىد ئۆلۈپ ئەتىسى بۇ يەردىن كەتكەن بولغاچقا ئۇنىڭ قان تىپىنى ئېنىقلاش مۇمكىن بولمىدى.

6. بۇ دېلودا باشقا گۇمانلىق ئادەملەر بايقالمىدى.

يۇقىرىدىكى يىپ ئۇچىغا ئاساسەن، سىز قاتىلنىڭ كىملىكىنى پەرەز قىلالامسىز؟

جاۋابى:

جارلىنىڭ قان تىپى AB ئەمەس. ئۇنىڭ دادىسىنىڭ قان تىپى O ، شۇڭا ئۇنىڭ قان تىپى A ياكى B بولىدۇ. مۇشۇنىڭغا ئاساسلانغاندا جارلى قاتىل ئەمەس. شىس بىلەن مارى يالغاندىن ئاجراشقان، مەقسىتى ئۇ قورسىقىدىكى بالىغا تايىنىپ يېدىنىڭ مىراسىنى قولغا كىرگۈزمەكچى. شۇڭا قاتىل شىس، مارى ئۇنىڭ شېرىكى.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

36

مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلاپ قويغان كىم

شەھەر سىرتىدا يالغۇز ياشايدىغان كېنبىرنىڭ يېقىنقى كۈنلەردىن بۇيان كەيپىياتى ياخشى بولمىدى، توردا تونۇشقان ھېلىقى دوستى ئۇنىڭ تۇرىدىغان يېرىنى بىلگەن ئىدى.

كېنبىر ئۇنى ياقتۇرمايتتى، مەن يالغۇز ياشاپ ئادەتلىنىپ قاپتىمەن، ماڭا يېپىشىۋالمىسىڭىز دەيتتى. لېكىن ئۇ ئەبلەخ بۈگۈن ئۇنىڭغا 999 تال ئەتىرگۈل ئەۋەتىپتۇ، ئەتە يەنە بىر نەچچىنى ئەۋەتمەكچى ئىكەن.

كېنبىر ئۇنىڭ سوۋغاتلىرى ئىچىدىن بىر شاتۇتنى ئېلىپ قېلىپ، باشقىلىرىنى قايتۇرۇۋەتتى. كېنبىر ئاشۇ شاتۇتنى قوبۇل قىلغانلىقى ئۈچۈن، ھېلىقى ئەبلەخ ئىش بولسا - بولمىسا، كېنبىرنى ئىزدەپ كېلىپ ئاۋارە قىلىدىغان بولۇۋالدى.

كېنبىر شاتۇتنى ياخشى كۆرسىمۇ، ئىچ پۇشۇقىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، شاتۇتنى ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بەرمەكچى بولدى. لېكىن ھېلىقى ئەبلەخ مۇشۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ كېنبىرغا ئېرىشمەكچى بولدى، كېنبىر كۈچلۈك قارشىلىق كۆرسەتكەچكە، ئۇ ئەبلەخ ئادەم ئۆلتۈرۈش نىيىتىگە كېلىپ، كېنبىرنى ئۆلتۈرۈۋەتتى.

كېنبىر ئۆلۈش ئالدىدا قاتىلنىڭ ئىسمىنى چاقىرىپ ئاڭلىغان ئادەملەرنىڭ ئۇنى تۇتۇۋېلىشىنى ئۈمىد قىلغان. لېكىن ئۇنىڭ ئۆيى بەك چەت بولغاچقا، ھېچكىم ئاڭلىمىغان، قاتىلمۇ ئۇنىڭ

گۇشلۇق قىچىپ كەتكەنىدى.
لېكىن ساقچىلار ئەتىسى 5 مىنۇت ئىچىدىلا قاتىلنى تۇتتى.

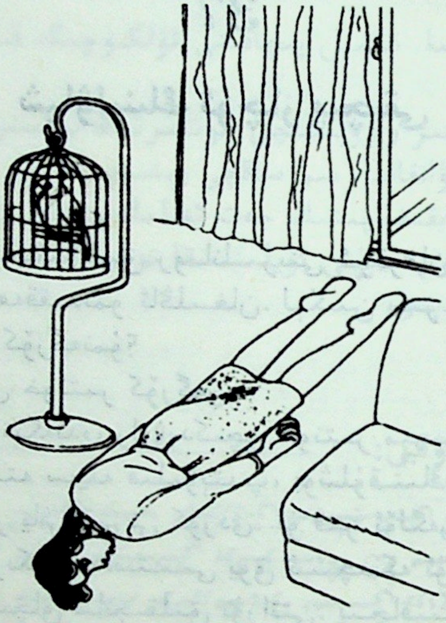

جاۋابى:

مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلىغۇچى قاتىل سوۋغات قىلغان شاتۇتى. كېيىن قاتىلنىڭ ئىسمىنى بىر قانچە قېتىم چاقىرغان، شاتۇتى بۇنى ئېسىدە تۇتۇۋالغان. ساقچىلار نەق مەيداننى تەكشۈرگەندە شاتۇتى قاتىلنىڭ ئىسمىنى تەكرارلىغان، شۇنىڭ بىلەن قاتىل تېزلا قولغا چۈشكەن.

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

37

شىياۋلىنىڭ ئۇچار پىچىقى

كۆپچىلىك جانبازلىق رومانلىرىنى ئوقۇغان، شىياۋلىنىڭ ئۇچار پىچىقى ھەققىدىمۇ ئاڭلىغان. لېكىن سىز دەستىسى بار ئۇچار پىچاقنى كۆرگەنمۇ؟

رازۋېدكىچى خونتىر كۆرگەن.

ئۇ كۈنى ئەتىگەندە، رازۋېدكىچى خونتىر مېھمانخانىنىڭ يېنىدىكى گۈللۈكتە سەيلە قىلىۋېتىپ، بوشلۇقنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئوڭدا ياتقان بىر ياش قىزنى كۆردى. ئۇ قىز ئۆلگەن ئىدى، قىزنىڭ سول كۆكرىكىگە دەستىسى يوق ئىنچىكە ئۇزۇن ئۆزى ياسىۋالغان بىر پىچاق سانجىقلىق تۇراتتى. پىچاقنىڭ ئۇزۇنلۇقى 50 سانتىمېتىر، كەڭلىكى 10 سانتىمېتىر كېلەتتى. قارىغاندا، پىچاق سانچىلىپ بىرنەچچە قەدەم ماڭغا - ماڭمايلا ئۆلگەنىدى.

لېكىن، ئەجەبلىنەرلىكى شۇكى، ئۆلگۈچىنىڭ ئەتراپىدىكى 25 مېتىر دائىرە ئىچىدە، زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىنىڭلا ئاياغ ئىزى بولۇپ، قاتىلنىڭ ئاياغ ئىزى كۆرۈنمەيتتى. ئەمدىلا يامغۇر يېغىپ ئۆتكەچكە، يۇمشاق يەر يۈزىدە زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىنىڭ ئېگىز پاشنىلىق ئاياغ ئىزى قالغان. بوش يەرنىڭ سىرتى چىملىق بولغاچقا، ئاياغ ئىزى قالمىغان.

ئەتراپتىن پىچاقنىڭ غىلىپىمۇ تېپىلمىدى، شۇڭا ئۆلگۈچىنى ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان دېگىلى بولمايتتى. ياكى قاتىل 25 مېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى بامبۇك ياكى باشقا نەرسىلەرنىڭ ئۇچىغا پىـ-

چاقنى بېكىتىپ، ئاندىن تىققان دېگىلىمۇ بولمايتتى. ئۇنداق بولغاندا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچى ۋاقتىدا بايقاپ، ئۆزىنى قاچۇرالايتتى.

ئۇنداق بولسا، قاتىل پىچاقنى ئۆلگۈچىگە قانداق ئۇسۇلدا تىققان؟

بۇ دېلو ماھىر رازۋېدكىچى خونتىرنىڭ بېشىنى قاتۇردى. ئۇ ئويلىنىۋاتقاندا، بىر ساقچى يېتىپ كەلدى. ئۇ جەسەتنى تۇنجى بولۇپ بايقىغۇچىنىڭ چەت ئەللىك ماھىر رازۋېدكىچى ئىكەنلىكىنى بىلىپ: «بۇنى ئويلىنىشقا توغرا كېلىدۇ، قاتىل ياچاق بىلەن ئاتقان» دېدى.

جاۋابى:

ئۇزۇنلۇقى 50 سانتىمېتىر، كەڭلىكى 10 سانتىمېتىر كېلىدىغان پىچاقنى روماندىكى ماھىر پىچاقلارمۇ 25 مېتىر نېرىدىن ئېتىپ ئادەم ئۆلتۈرەلمەيدۇ. دەستىسى يوق پىچاقنى يا ئوقى قىلىپ ئىشلەتكىلى بولىدۇ. شۇڭا 25 مېتىر يىراقتىن بىر ئادەمنى ئېتىپ ئۆلتۈرۈش ھېچقانچە ئىش ئەمەس.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

38

گىرافىنىڭ ئۆلۈمى

گىراف ماشىنا ھادىسىسىگە ئۇچراپ، ئوڭ قولى سۇنۇپ كەتتى، شۇنىڭ بىلەن يېزىدىكى داچىغا قايتىپ كەلدى.

بىر كۈنى ئۇ ئۆلتۈرۈلدى.

ساقچىلار نەق مەيداننى كۆرۈپ، ئۇ ئۆلۈشتىن ئىلگىرى قورۇدا كىتاپ كۆرۈۋاتقان ئىكەن، دېدى. چۈنكى ئۇ ئولتۇرغان ئورۇندۇقتا بىر پارچە كىتاب ساڭگىلاپ قالغانىدى. بويىندا چوڭقۇر سىقىلغان ئىز تۇراتتى، لېكىن تانا ياكى باشقا شۇنىڭغا ئوخشاش نەرسىلەر كۆرۈنمەيتتى. قاتىل ئۇنى كەينىدىن كېلىپ گېلىنى سىقىپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، قاتىللىق قورالىنى ئېلىپ كەتكەن بولۇشى مۇمكىن.

گىراف ئولتۇرغان ئورۇندۇق، پېشايۋاندىن 1.5 مېتىر ئەتراپىدا يىراق بولۇپ، قاتىل ئادەم ئۆلتۈرگەندە، گىرافىنىڭ كەينىگە كېلىپ، ئاندىن گېلىنى سىقىپ ئۆلتۈرىدۇ، شۇنداق بولغاندا نەم، تېيىلغاق يەردە، قاتىلنىڭ ئاياغ ئىزى قالسا توغرا بولاتتى. لېكىن بۇ يەردە پەقەت گىرافىنىڭ پېشايۋاندىن ئورۇندۇقنىڭ يېنىغا كەلگەن ئىزىلا بولۇپ، قاتىلنىڭ ئىزى يوق ئىدى. بۇ ھەقىقەتەنمۇ كىشىنىڭ ئەقلىگە سىغمايتتى.

ساقچىلار قورۇقنىڭ ئىشىك باقارىدىن گىراف ئۆلۈشتىن ئىلگىرى بىرەرسىنىڭ يوقلاپ كەلگەن ـ كەلمىگەنلىكىنى سورىدى. ئۇ ئادەم ئەسلەپ، گىرافىنىڭ دوستى ــ سېرك ئۆمىكىدىكى

پېيخىڭ كەلگەن، ئۇ كەلگەندە سوۋغات كۆتۈرۈۋالغان بولۇپ، كې-
تىشىدە قۇرۇق قول كەتتى دېدى.

ساقچىلار پېيخىڭنى تېپىپ ئەھۋال ئىگىلەپ، ئۇنىڭ ئالاھى-
دىلىكىگە ئاساسەن ئۇنى قاتىل دەپ ھۆكۈم قىلدى.

ئۇنداقتا، قاتىل قانداق ئۇسۇل بىلەن، گىرافقا يېقىنلاشماي
تۇرۇپ تانىدەك نەرسىلەر بىلەن ئۇنىڭ گېلىنى سىقىپ ئۆلتۈر-
گەن؟

جاۋابى:

قاتىلنىڭ ئالاھىدىلىكى قامچا ئوينىتىش. مۇشۇنىڭغا ئا-
ساسەن، ئۇنىڭ گىرافنى ئىز قالدۇرماي ئۆلتۈرگەنلىكىنى چۈ-
شەنگىلى بولىدۇ: قاتىل سېرك ئۆمىكىنىڭ ئارتىسى بولغاچ-
قا، ئۇ ئۆزىنىڭ قامچا ئوينىتىش ماھارىتى ئارقىلىق، يىراق
ئارىلىقتىن ئۇنى ئۆلتۈرەلىشى تامامەن مۇمكىن.

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com

39

كەتكۈزۈپ قويماق

كەچ سائەت 8 دە سوفىيەنىڭ جەسىتى باغچىدىكى ئورۇندۇق ئۈستىدىن بايقالدى. بىر پاي ئوق ئۇنىڭ سول چېكىسىدىن كىرىپ كەتكەنىدى. ئۇنىڭ سۇنغان قولى تىزىنىڭ ئۈستىدە، سول قولىدا بىر تاپانچا بارئىدى.

ئۆلگۈچىنىڭ شىمىنىڭ سول يانچۇقىدا بىر يۈەنلىكتىن 4 يۈەن قاتلاقلىق پۇل، يەنە 5 مو 2 پۇڭ تەڭگە بارئىدى؛ ئۇنىڭ ئوڭ يانچۇقىدا بىر قەغەز قول ياغلىق ۋە بىر چاقماق تۇراتتى.

ئۇنىڭ تۇغقانلىرىنىڭ ئىنكاس قىلىشىچە، ئۇنىڭ ئوڭ بىلىكى بىر ئاينىڭ ئالدىدىكى بىر تاسادىپىي ھادىسىدە زەخىملەنگەندىن كېيىن، بارماق ئۇچىدىن جەينىكىگىچە گىپىس بىلەن قاتۇرۇپ قويۇلغان ئىدى.

قانۇن دوختۇرى تەكشۈرۈپ، ئۆلگۈچى كەچ سائەت 7 دە ئۆلتۈرۈلگەن. لېكىن جەسەت بايقالغان باغچا ئەسلىي نەق مەيدان ئەمەس، دېدى. كېيىن ئۆلگۈچىنىڭ ئۆيىنى تەكشۈرۈش ئارقىلىق، ئۇنىڭ مۇنچىسىدا قان ئىزى بايقالدى، بۇ ئۆلگۈچىنىڭ يۇيۇنۇۋاتقاندا ئۆلتۈرۈلگەن بولۇپ، ئۆلگەن چاغدا ئۇچىسىدا كىيىمى يوق، كىيىم ئۇ ئۆلگەندىن كېيىن كىيدۈرۈلگەنلىكىنى ئىسپاتلايتتى.

يۇقىرىدىكى ئىسپاتلارنى ئومۇملاشتۇرۇش ئارقىلىق ساقچىلار ئۇ ئاۋۋال مۇنچىدا ئۆلتۈرۈلگەن، ئاندىن جەسەت باغچىغا ئاپىرىپ قويۇلغان دەپ مۇقىملاشتۇردى.

ئۇنىڭ قەستلەپ ئۆلتۈرۈلگەنلىكىنى ئىسپاتلايدىغان نەرسە نىمە؟

قاتىلنىڭ نەدە كەتكۈزۈپ قويغانلىقىنى پەرەز قىلالامسىز؟

جاۋابى:

سوفىنىڭ ئوڭ قولى بىر ئايدىن بۇيان گىپسقا ئې-لىنغلىق تۇرسا، ئۇنىڭ دائىملىق ئىشلىتىدىغان نەرسىلىرى ئوڭ تەرەپتىكى يانچۇقىدا بولمايدۇ.

40

ئاياغ ئىزىدىكى سىر

پۇل ئېلىپ ماڭغان بىر ئاپتوموبىل بۇلاندى، ساقچىلار ئىك-كى بۇلاڭچىنى قوغلىدى. بۇلارنىڭ بىرى ئورۇق بويى ئېگىز، يەنە بىرى پاكار، سېمىز ئادەم ئىدى. ساقچىلار ئۇلارنى قوغلاپ دېڭىز بويىدىكى بىر تاغنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، بۇلاڭچىلار ماشىنىنى تاشلاپ، تاغ ئىچىگە قاراپ قاچتى.

يامغۇردىن كېيىنكى ئوچۇق ھاۋالىق كۈن بولغاچقا، ئۇلار قاچقان چىغىر يولدا ئېنىق ئىز قالغان ئىدى. ئاياغ ئىزى بىر تىك يار يېنىدىكى چۆپلۈككە بارغاندا، تۇيۇقسىز يوقاپ كېتىپ، داۋانغا چىققاندىن كېيىن قايتا پەيدا بولدى، ئاندىن تىك يار يېنىغا بارغاندا، يەنە غايىب بولدى.

تىك يارنىڭ تۋۋىنى ئۆركەشلەپ تۇرغان دېڭىز ئىدى.

ساقچىلار ئىزدەپ، يان تەرەپتىكى چۆپلۈكتىن، بىر خاتىرە دەپتەر تېپىۋالدى، دەپتەرنىڭ ئەڭ ئاخىرقى بىر بېتىگە: «ھەممىسى يوقىلىدۇ، ھەممىدىن ۋاز كېچىش كېرەك...» دەپ يېزىلغانىدى.

بىر ساقچى بۇنى كۆرۈپ: «جىنايەتتىن قورقۇپ ئۆلۈۋالغان بولۇشى مۇمكىن» دېدى. ساقچى باشلىقى ئاياغ ئىزىنى كۆرگەندىن كېيىن، كەسكىن قىلىپ: «بۇلاڭچىلار مۇشۇ ئەتراپقا يوشۇرۇنغان، بۆلۈنۈپ ئاختۇرۇڭلار!» دېدى. دەرۋەقە، داۋاندىن 100 مېتىر نېرىدىكى بىر قومۇش كەپىدىن بۇ ئىككى جىنايەتچى تۇتۇلدى.

بۇ جىنايەتچىلەرنى ئېلىپ ماڭغاچ كېتىۋېتىپ، ساقچى باشلىقى بىر ساقچىغا: «ئاياغ ئىزىدىكى سىرنى پەرەز قىلالىدىڭىزمۇ؟ نەق مەيدانىنى ئەسلەپ بېقىڭ: داۋان ئۈستىدە ئېگىز بويلۇقنىڭ قەدىمى پاكار بويلۇقنىڭكىدىن قىسقا: ئېگىز بويلۇقنىڭ ئاياغ ئىزى، پۇت ئالىقىنى يەرگە چوڭقۇرراق پاتقان، ھەممە چوڭ ئاياغ ئىزى بىر نەچچە قېتىم كىچىك ئاياغ ئىزى ئۈستىگە دەسسىگەن، كىچىك ئاياغ ئىزى، چوڭ ئاياغ ئىزىغا دەسسەپ باقمىغان. سىر ــ دەل مانا مۇشۇ يەردە» دېدى.

ساقچى بىردىنلا ئېسىگە كېلىپ: «مەن ئۇلارنىڭ ئالدام خال-تىسىغا چۈشۈپ كەتكىلى قىل قاپتىمەن» دېدى.

جاۋابى:

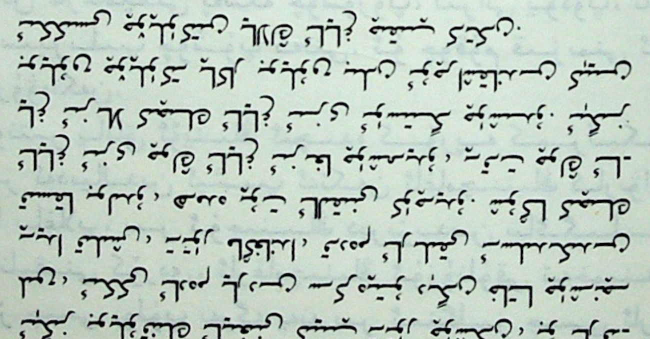

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

41

يالغانچى

ئايال ئارتىس ئاننا كۆڭلى ناھايىتى پەرىشان ھالدا رازۋېدكىچى خونتىرغا شىكايەت قىلدى:

قارانىيەت چوقۇم كۇندۇزى ئۆيگە كىرىۋالغان. كېچىدە ئۆيدە مېنىڭ ئىشىك - دېرىزىلىرى چىڭ تاقالغان ئىدى. يېرىم كېچىدە، بىز پېشايۋان ئاستىدا سالقىنداپ ئولتۇراتتۇق، بىرئادەم ئۇستىدىن ئارغامچىنى پەسكە چۈشۈرۈپ، لىزانى يۇدۇپ، ئاغامچا بىلەن سىيرىلىپ چۈشۈپ كەتتى. ئۇ چوقۇم قىزىمنى ئۇرۇپ ئايلاندۇرۇۋەتكەن.

خونتىر ياتاق ئۆيىنىڭ ئىچىدە كۆرپە كىرلىكى ۋە نېپىز ئەدىيالدىن ئىشىپ ئەتكەن ئاغامچىنىڭ كارىۋاتنىڭ پۇتىغا باغلاپ، بىر ئۇچىنىڭ دېرىزىدىن ساڭگىلىتىپ قويۇلغانلىقىنى كۆردى، ئارغامچىنىڭ ئۇزۇنلۇقى تەخمىنەن 21 ئىنگلىز چىسى بولۇپ يەرگە يەنە بىر ئىنگلىز چىسى ئارىلىق بارئىدى. «ئۆيدىكى نەرسىلەر يۆتكىلىپتىمۇ؟» سورىدى خونتىر.

ياق، دېدى ئاننا.

خونتىر ئۆيدىن چىقىپ، كوچىدىن بىر بالىنى چاقىرىۋېلىپ، ئۇنىڭغا 10 سېنت بېرىپ، ئۇنى قارانىيەتنى دوراپ بەرگىن دېدى. ئۇ بالا دېرىزە سىرتىدىن ئارغامچىدا سىيرىلىپ چۈشكەندە، كارىۋات تام تۈۋىدىن بىر نەچچە ئىنگلىز سوڭى يۆتكىلىپ كەت-

تى. شۇنىڭ بىلەن خونتىر ئانىنانىڭ يالغان گەپ قىلىۋاتقانلىقىغا ھۆكۈم قىلدى.

جاۋابى:

ئەگەر راستتىنلا تۇتۇپ كېتىش دېلوسى يۈز بەرگەن بولسا، ئۇ ئارغامچا قارانىيەت بىلەن قىز بالىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. بۇ خىل ئەھۋال ئاستىدا، كارىۋات كىچىك بالا تەقلىد قىلغان ۋاقىتتىكىدەك، ئورنىدىن يۆتكىلىپ كېتىدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

42

مۇنچا لۆڭگىسى

قىزلار ئالىي مەكتەپى تەنتەربىيە سارىيىنىڭ مۇنچىسىدا، بىر قىز ئۆلتۈرۈلگەن. جەسەت قىپيالىڭاچ ئىدى. پەقەت بېشىنىڭ ئارقىسىدىكى چوڭ بىر پارچە يەرگە قان ئۇيۇپ قالغانىدى. نەق مەيداندا پەقەت ئورتاق ئىشلىتىلىدىغان بىر تال لۆڭگىلا بولۇپ، تانا دېگەندەك نەرسىلەرمۇ يوق ئىدى.

دېلو سادىر بولغاندا يەنە بىر قىز ئوقۇغۇچىمۇ مۇنچىغا چۈشكەن، شۇڭا بۇ ئوقۇغۇچى گۇمانلىق دەپ قارالدى. لېكىن ئۇ، مۇنچىدىن قىپيالىڭاچ ھالدا، قۇرۇق قول چىققانىدى. ئەينى ۋاقىتتا ئىشىك سىرتىدا تۇرغان شۇ يىللىقتىكى ئوقۇغۇچىلار بۇ ئىشقا گۇۋاھ بولدى.

ئۆلگۈچىنىڭ بوينىدا سىقىپ ئۆلتۈرۈلگەن ئىز بولمىغاچقا، بىردىنبىر يىپ ئۇچى ئەشۇ لۆڭگە بولۇپ قالدى.

ساقچىلار نەق مەيداننى كۆرۈپ، ھېچ ئەقلى يەتمىدى. لېكىن ئۇلار كۆڭلىدە قايىل بولماي، سۇ چىقىرىۋېتىش ئېغىزى ئەتراپىدا يەنە بىر قېتىم ئىزدىنىپ كۆردى، بىرنەچچە تال يىرىك شېغىل تاش ساقچىنىڭ قولىنى سۇرۇۋەتتى.

«ئەسلىدە مۇنداق ئىكەن - دە.» ئۇ ئىشنىڭ تېگىگە يەتتى. ساقچىلار ئورتاق ئىشلىتىلىدىغان لۆڭگىنى قايتىدىن تەكشۈرۈپ، دەرھال قاتىلنى بايقىدى.

جاۋابى:

[illegible]

مېگە ئۆلۈش

مېگە ئۆلۈش دېگىنىمىز پۈتۈن مېگە (كىچىك مېگە، غول مېگە قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئىقتىدارىنىڭ يوقىلىشىدىن كېلىپ چىقىدىغان بىرخىل ھادىسە.

زامانىۋى مېدىتسىنا تېخنىكىسى شارائىتىدا، ئەسلىدە كىلىنىكا شارائىتىدا تەكشۈرۈلۈپ، يۈرەك سوقۇشى توختاپ قېلىپ، ئۆلدى دەپ قارالغان نۇرغۇن ئادەملەر قايتا ھاياتلىققا ئېرىشمەكتە؛ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، سۈنئىي نەپەسلەندۈرۈش ئۈسكۈنىسىنىڭ بارلىققا كېلىشگە ئەگىشىپ، قايتىلانمايدىغان ئېغىر دەرىجىدىكى مېگە زەخىملىنىش (قايتا تىرىلمەيدىغان) كە گىرىپتار بولغانلارنى ئۇزۇن مۇددەت (نەچچە يىل، نەچچە ئون يىل) يۈرەك سوقۇشى، قان بېسىمى ۋە نەپەسلىنىشنى ساقلاپ «ئۆلمەسلىككە» كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدىغان بولدى. «مېگە ئۆلۈش» دېگەن بۇ ئۇقۇم ئاشۇ خىل ئەھۋالغا قارىتىلىدۇ. بۇ ئۇقۇمنى 1968 - يىلى، ئامېرىكا خارۋارد دوختۇرخانىسىنىڭ ۋىراچى، بىر نەپەر دىن تەتقىقاتچىسى ۋە بىر ئادۋوكات قاتارلىقلار بىرلىشىپ ئوتتۇرىغا قويغان.

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

43

يايلاقتا غايىب بولغان قاچقۇن

شىرت تۇرمىسى قاتتىق نازارەت قىلىنىدىغان تۇرمە بولۇپ، نۇرغۇن جىنايەتچىلەر بۇ يەردىن قېچىشنى ئويلىمايدۇ. چۈنكى، تۇرمە سىرتى چەكسىز كەتكەن يايلاق بولغاچقا، قېچىپ چىققان جىنايەتچى بىرنەچچە مىنۇتقا قالمايلا، يۇقىرى ساپا بىلەن تەربىيەلەنگەن ساقچى ئىتلىرى تەرىپىدىن تۇتۇپ كېلىنىدۇ.

شۇنداق بولسىمۇ، يەنىلا قاراملىق بىلەن ئوتقا سەكرەيدىغانلارمۇ چىقىپ قالىدۇ.

كۈز ئايلىرىنىڭ بىر ئاخشىمى، بىر جىنايەتچى قاچتى، ئۇ تامدىن ئارتىلىپ چۈشۈپ، چارۋىچىلىق مەيدانى تەرەپكە قاچقاندى. يامغۇردا نەملەنگەن بوشلۇقتا، جىنايەتچىنىڭ روشەن ئاياغ ئىزى قېپقالغانىدى.

ساقچىلار مۇنەۋۋەر ساقچى ئىتلىرىنى ئېلىپ، جىنايەتچى قاچقان يۆنىلىشنى بويلاپ قوغلىدى. ساقچى ئىتى جىنايەتچىنىڭ يەردىكى ئىزىنى پۇرىغاندىن كېيىن، ئۇدۇل چارۋىچىلىق مەيدانىغا قاراپ قوغلىدى. لېكىن نېمە ئۈچۈنكىن، ئىت يېرىم يولدا توختاپ، ئۇيان - بۇيان ئايلىنىپ، ئالدىغا ماڭمىدى.

تۇرمىدىن قاچقان جىنايەتچىدە ياكى ئات يوق ۋە ياكى ئايىغىنى ئالماشتۇرمىغان ئىدى.

ئۇنداق بولسا، جىنايەتچى قانداق قىلىپ ئىتلارنىڭ ئىز قوغلىشىدىن قۇتۇلدى؟

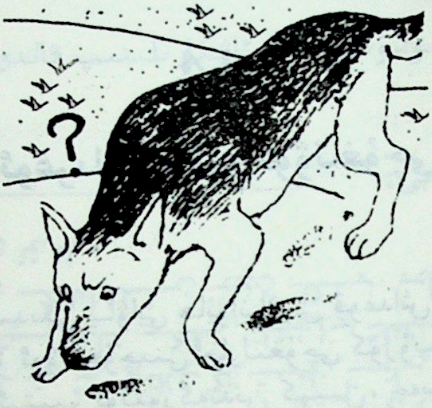

جاۋابى:

جارۋېچىلىق مەيدانىنىڭ ھەممە يېرىدە كاللا تېزىكى بول-
غاچقا، قاچقان جىنايەتچى يەرگە دەسسىمەي، كاللا تېزىكى
ئۈستىگە دەسسەپ مېڭىپ، ئەسلىدىكى ئاياغ ئىزىنىڭ ھىد-
نى يوشۇرغان. ياخشى تەربىيىلەنگەن ساقچى ئىتلىرى 10
نەچچە كۈنلەردىن ئىلگىرىكى يامغۇر، بوران - چاپقۇندىن كې-
يىنكى ئاياغ ئىزلىرىنى ھىدلىيالايدۇ. لېكىن، كاللا تېزىكى بې-
لەن توشۇپ كېتكەن جارۋېچىلىق مەيداندىكى سېسىق پۇراق-
نى، ھەرقانچە سەزگۈر ساقچى ئىتىمۇ ھىدلىيالمايدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى www.uyghurkitap.com

44

ئوغرىلىقچە ئوۋ ئوۋلىغۇچى

كېكېشلىدىكى ياۋايى ھايۋانلارنى قوغداش رايونىدا، بىر ئوغرىلىقچە ئوۋ ئوۋلىغۇچىنى چارلىغۇچى كۆرۈپ قالدى. ئوۋچى چارلىغۇچىنى ئېتىپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، جەسەتنى جىپ ماشىنىسىغا سېلىپ، نەچچە كىلومېتىر يىراقلىقتىكى بىر ئورمانلىققا ئېلىپ باردى، ئۇ جەسەتنى كۆمۈۋەتمەكچى بولۇپ، يەرنى كولاۋاتقاندا، بىر بۆرە تۇيۇقسىز ئۇنىڭ ئارقىسىدىن چىقىپ كەلدى، ئوۋچى بۆرىنىمۇ ئېتىپ ئۆلتۈردى.

كېكشلىدا بۆرە يوق ئىدىغۇ. بۇنىڭدىن سەل غەيرىيلىك ھېس قىلغان ئوۋچى سەل ئىككىلىنىپ تۇرغاندىن كېيىن، باشقىلار كېلىپ قالسا كېتەلمەسلىكىدىن ئەندىشە قىلىپ، ئىككى پاي ئوق چىقاردى ۋە كۆپ ئويلاپ تۇرماستىنلا جەسەتنى كۆمۈۋېتىپ، ئۇستىبېشىنى قېقىشتۇرۇپ، ھېچقانداق ئىز قالدۇرمىغاندىن كېيىن، بۆرىنىڭ ئۆلۈكىنى ماشىنىسىغا سېلىپ ئېلىپ كەتتى.

ئوۋچى ئۆزىچە بۇ قېتىمقى ئوۋدىن رازى بولدى، بۆكەن ئوۋلىيالمىغان بولسامۇ لېكىن، بۆرىدىن بىرنى ئېتىۋالدىم دەپ، يول بويى مودا ناخشىلارنى غىڭشىپ ماڭدى.

تۇيۇقسىز ئالدى تەرەپتىن ساقچى ماشىنىسىنىڭ چىرىغى كۆرۈنۈپ قالدى. بىر تۈركۈم ساقچىلار تولۇق قورال‌لانغان ھالدا ئۇنى توسۇپ تۇراتتى، ئىككى تەرەپتىكى تاغدىمۇ تاغ چارلىغۇ-

چىلار ساقلاپ تۇراتتى. ئۇ ئامالسىزلىقتىن، ياۋاشلىق بىلەن تەسلىم بولدى.

ئۇ نېمىشقا مۇشۇنداق تېز ئاشكارىلىنىپ قالدى؟

جاۋابى:

بۆرە ھايۋانات تەتقىقاتچىلىرى تەرىپىدىن كېكىشلى رايونىنىڭ ئوزۇقلۇق زەنجىرى ئېكولوگىيىسىنىڭ تەڭپۇڭلۇقىنى ساقلاش ئۈچۈن، بۇ رايونغا قويۇپ بېرىلگەنىدى. ئۇنىڭ بەدىنىگە مىكرو تىپلىق ئېلېكتر دولقۇنى تارقاتقۇچى ئەسۋاب ئورۇنلاشتۇرۇپ قويۇلغان. بۇ ئەسۋاب بۆرىنىڭ پائالىيەت دائىرىسى، ئوزۇقلۇق تۇتقاندىكى ھالىتى ۋە ئۇخلاش ئەھۋاللىرىنى ئىز قوغلاپ كۆزىتىدىغان ئەسۋاب ئىدى. بۆرە تەتقىقاتچىسى غەلىتە سىگنالنى تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن، دەرھال سىگنالغا ئاساسەن ئورۇن بەلگىلەپ، يول ئۈستىدە توسۇق قۇرغان.

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

45

رەت قىلىش سەۋەبى

IT كەسپىدە بىر ئوبدان ئىشلەۋاتقان بىران خەلقئارالىق داڭلىق بىر چوڭ شىركەتنىڭ ئادەم تەكلىپ قىلىدىغانلىقى توغرىسىدىكى خەۋىرىنى ئاڭلاپ، ئۆزىنىڭ ئىقتىدارىغا تايىنىپ تەكلىپ قىلىنىشقا ئىشىنىپ، ئۆزىنىڭ قىسقىچە تەرجىمىھالىنى ئەۋەتتى ۋە ناھايىتى تېزلا يۈز تۇرا ئىمتىھان بېرىش ئۇقتۇرۇشىنى تاپشۇرۇپ ئالدى.

«ھازىرقى مائاشىڭىز قانچە پۇل؟» سورىدى كومىسسىيە، «مۇقىم مائاشىم يېرىم يىلدا 2000 دوللار، ئۇندىن باشقا، ھەر يېرىم يىلدا يەنە 100 دوللار بېرىدۇ.»

«بىزنىڭ بۇ يەردە بىر يىلدا 4000 دوللار، شۇڭا بۇ مۇقىم مائاشقا ئوخشايدۇ. لېكىن بىر يىلدا 400 دوللار قوشۇپ بېرىلىدۇ.»

«بىر يىلدا 400 دوللار؟»

«شۇنداق، بىزنىڭ خوجايىن كەڭ قورساق ئادەم، ئىختىساسلىقلارنى ئەتىۋالايدۇ. ھەر يېرىم يىلدا 100 دوللار ۋە بىر يىلدا 400دوللار بېرىدۇ، كېيىنچە يەنىمۇ كۆپ بولىدۇ. شارائىتىمىز مانا مۇشۇنداق ياخشى كېلىشنى خالامسىز؟»

«بولدى، سىز تېخىمۇ مۇۋاپىقراق ئادەمدىن بىرنى تېپىپ ئېلىڭ.» بىران سىلىق رەت قىلدى.

«بۇ نېمە ئۈچۈن؟ مەن سىزگە ئوخشاش ئادەمنى كۆرمىگەن

ئىكەنمەن، شۇنداق يۇقىرى مائاش ۋە شارائىتنى قەدىرلىمىدىڭىز، سىزنىڭ تەلىپىڭىز بەك يۇقىرى ئوخشىمامدۇ؟»
«ئۇنداق بولسا، مەن سىزگە نېمە ئۈچۈن كەلمەيدىغانلىقىمنىڭ سەۋەبىنى ئېيتىپ بېرەي.»
«ئوھوي، سىز قالتىس ئەقىللىق ئىكەنسىز» دېدى كومىسسىيە، ئۇنىڭ جاۋابىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن قىزىرىپ كېتىپ.

جاۋابى:

ئۇنىڭ ئىسلىدىكى مائاشى 2000+2100=4100 دوللار بولىدۇ. لېكىن بۇ شىركەت بىر يىلدا 4000 دوللار بېرىدۇ، باشقا قوشۇمچە پاراۋانلىق يوق. ئىككىنچى يىلى ئىسلىدىكى شىركەتنىڭ مائاشى 2200+2300=4500 يۈەن بولىدۇ. يېڭى شىركەتنىڭ 4000+4000=4400 يۈەن بولىدۇ.

مۇنداق يوشۇرۇن ھېساب قىلىشقىنىغا بىزلەر ئاسانلا ئېلىنىپ قېلىشىمىز مۇمكىن. يېڭى شىركەتنىڭ بېرىدىغىنى ئاشۇلاشقا كۆپتەك قىلغىنى بىلەن ئەمەلىيەتتە ئىلگىرىكى شىركەتنىڭكىدىن ئاز. بىرىنىڭ رەت قىلىش سەۋەبى مانا مۇشۇ.

46

قورۇق چۆپ غولىنىڭ سىرى

يېقىندىن بۇيان بىلنىڭ ئۆيىدىن دائىم بىر نەرسىلەر يىتىپ كېتىدىغان بولۇپ قالدى. يىتكەن نەرسىلەر ئۇششاق - چۈششەك نەرسىلەر بولسىمۇ، لېكىن مۇنداق قورقۇنچلۇق كەيپىيات كىشىگە ئەنسىزلىك تۇيغۇسى بېرەتتى.

بىل مەشھۇر رازۋېدكىچى چارلىنى تەكلىپ قىلدى. چارلى ئۆيىنىڭ دېرىزىسى، ئىشىكتىكى قۇلۇپ، قورۇق تام قاتارلىق جايلارنى بىرەر قۇر تەكشۈردى، لېكىن ئوغرىنىڭ كىرىپ - چىققان ئىزىنى بايقىمىدى. رازۋېدكىچى ئۈستۈنكى قەۋەتكە چىقىپ، ئۇدۇلدىكى ئۆي كىمنىڭ دەپ سورىدى. ئۇ بىر قۇش بېقىش ما-

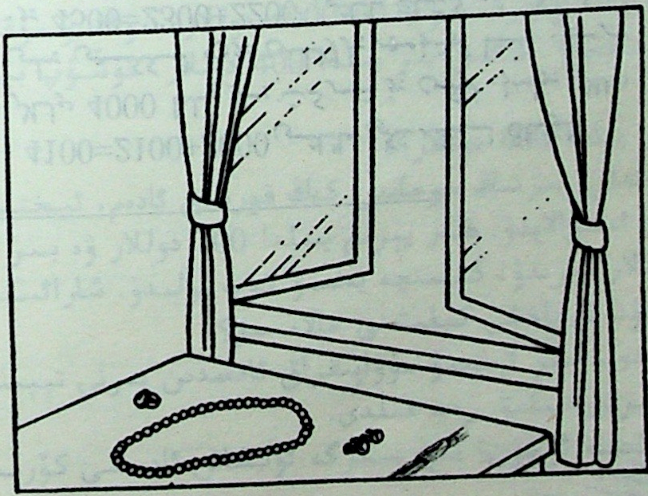

ھىرىننىڭ ئۆيى دەپ جاۋاب بەردى بىل، ئۇنىڭ دېرىزىسى كۆپىنچە ئېتىكلىك تۇرىدۇ، كەمدىن ـ كەم ئېچىلىدۇ.

چارلى ئۆيگە قايتىپ چۇشۇپ، دېلو ئەھۋالىنى ئىنچىكە تەھلىل قىلدى:

1. ئوغرى ھەر قېتىم بىر نەرسە ئېلىپ ماڭغاندا قورۇپ قالغان چۆپ غولىدىن بىرنى تاشلاپ كەتكەن، لېكىن ئالغىنى ئۇششاق نەرسىلەر، بۇنىڭدىن قارىغاندا، ئېلىپ چىقىپ كېتىدۇ، بۇنى ھېچكىم بىلمەيدۇ، ئەمما يات ئادەملەر بۇ يەرگە كېلىپ باقمىغان تۇرسا،

2. 3 قېتىملىق ئوغرىلىقتا، ئوخشاش ۋاستە قوللىنىلغان، دېمەك ئوغرى بىر ئادەم.

3. ئوغرىلىق يۈز بەرگەندە ئۇ يەردىكىلەر، مېھمانلار، خىزمەتكارلارنىڭ ھەممىسىنىڭ نەق مەيداندا يوق ئىكەنلىكىگە يېتەرلىك ئىسپاتى بار، بۇلارنىڭ ھېچقايسىسى 3 ـ قەۋەتتىكى مېھمانخانىغا كىرىپ باقمىغان.

4. شوتىدەك نەرسىلەرنى ئىشلىتىپ، دېرىزىنى چېقىپ كىرگەن ئىزلار يوق.

5. ئوغرى نېمىشقا ھەر قېتىم پەقەت ئەرزان نەرسىلەرنىلا ئوغرىلايدۇ؟

6. نەق مەيداندا قېلىپ قالغان قورۇق چۆپ غولىدا قاتتىق نەرسە بىلەن قىسقان ئىز بار.

يۇقىرىدىكى ئەھۋاللارغا ئاساسەن، چارلىز دەرەخ تۈۋىدە ئولتۇرۇپ تۇشقان كۆتتى ۋە ناھايىتى تېزلا ئوغرىنى تۇتۇۋالدى.

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

جىنايەتچى كىم؟ نەق مەيداندا قېپقالغان قۇرۇق چۆپ غولى نېمىنى چۈشەندۈرىدۇ؟

جاۋابى:

ئوغرى قۇش بېقىش ماھىرى بولۇپ، ئۇ قۇشلىرىنى مەشىق قىلدۇرۇپ، ئۇششاق نەرسىلەرنى ئوغرىلىغان. نەق مەيداندا قالغان قۇرۇق چۆپ غولى، قۇشنىڭ ئۆيگە كىرگەندە سايراپ، ئۆي ئىگىسىنى چۆچۈتۈپ قويماسلىق ئۈچۈن چىشلىتىپ قويۇلغان، قۇش ئالىدىغان نەرسىنى كۆرگەندىن كېيىن، ئاغزىدىكىنى تاشلاپ نەرسىنى ئېلىپ كەتكەن. ئۇ- نىڭدىكى قاتتىق نەرسە بىلەن قىسقان ئىز شۇنىڭدىن قالغان.

47

يامغۇردىكى دېلو

بۇ قاقاس دالىدا يۈز بەرگەن ئادەم ئۆلتۈرۈش ۋەقەسى.

كىشىلەر بىر پادىچى بالىنىڭ بىر تۈپ دەرەخكە باغلاپ قويۇلغانلىقىنى، ئۇنىڭ ئاللىبۇرۇن ئۆلگەنلىكىنى بايقىغان. ئۇنىڭ ئاغزىغا لاتا تىقىلىپ، بوينىدىن تانا بىلەن ئۈچ ئايلاندۇرۇپ سىققان.

پادىچى بالا شۇنىڭ بىلەن نەپىسى قىسىلىپ، ھاياتىدىن ئايرىلغان. ئۆلگەن ۋاقتى چۈشتىن كېيىن دەپ بېكىتىلدى. چۈشتىن بۇرۇن تەخمىنەن بىر سائەت ئەتراپىدا قارا يامغۇر ياغقان. كېيىن ھاۋا ئېچىلىپ، قۇياش چىققان.

قاتىل ئىككىنچى كۈنى تۇتۇلدى، لېكىن غەلىتە يېرى شۇكى، بۇ ئادەمنىڭ شۇ كۈنى چۈشتىن باشلاپ جەسەت بايقىغىچە بولغان ئارىلىقتا، نەق مەيداندا يوق ئىكەنلىكىگە يېتەرلىك ئىسپاتى بار، گۇۋاھچىلار بۇ ئادەمنىڭ ئاشۇ ۋاقىتتا قاۋاقخانىدا ھاراق ئىچىپ ئولتۇرغانلىقىغا ئىسپات بولغان.

ئۇنداقتا، قاتىل زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىنى قانداق ئۇسۇل بىلەن باغلاپ ئۆلتۈرگەن؟ ئۇنىڭ ئۇستىگە

قاتىلنىڭ شېرىكى يوق ئەھۋالدا.

جاۋابى:

قاتىل ھاۋارايى مەلۇماتىدىن چۈشتىن بۇرۇن يامغۇر يېغىپ، چۈشتىن كېيىن ھاۋا ئوچۇق بولىدىغانلىقىنى بىلگەن شۇنىڭ بىلەن بالىنى دەرەخكە باغلاپ قويۇپ، بوينىنى كالا تېرىسى تاسمىسى بىلەن چىگىپ قويغان. يامغۇر سۈيىگە چىلانغان كالا تېرىسى قۇياش نۇرىنىڭ تەسىرى بىلەن يىغىلىپ، بالىنىڭ گېلىنى سىقىپ، ئەيسىنى بوغۇپ ئۆلتۈرگەن.

48

تېررورلۇق بومبىسى

بىر كۈنى رازۋېدكىچى سەنتىيەن سىرلىق بىر تېلېفون قوبۇل قىلدى، تېلېفوندا شىنخو شەخسلەر باشقۇرۇشىدىكى ئوتتۇرا مەكتەپكە پارتلاش كۈچى ئىنتايىن كۈچلۈك بىر بومبا ئورۇنلاشتۇرۇپ قويۇلدى دېيىلدى. شەنتىيەن بۇ گەپنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، دەرھال مەكتەپكە ماڭدى ۋە ساقچى ۋازارىتىدىكى جىڭشاڭ بىلەن ئالاقىلەشتى.

جىڭشاڭ ساقچىلارنى باشلاپ كەلگەندىن كېيىن، دەرھال ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارنى تارقاقلاشتۇردى.

بومبا مۇتەخەسسىسلىرى ۋە بومبا تازىلاش ئەتلىرى جىددىي بومبا ئىزدەشكە كىرىشىپ كەتتى.

مەكتەپنىڭ 3 ـ ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ يەر ئاستى ئۆيىدىن سائەتكە ئورنىتىلغان بىر قەرەللىك بومبا بايقالدى. بۇ ئادەتتىكى سائەت بولۇپ، قەرەللىك يىگنە سائەت 4 دىن 30 مىنۇت ئۆتكەنگە توغرىلانغانىدى. ۋاقىت توشقان هامان، سائەتتىكى قوڭغۇراق باتارېيە بىلەن تۇتىشىپ پارتلايتتى. هازىر سائەت 4 دىن 25 مىنۇت ئۆتكەن بولۇپ، پارتلاشقا بەش مىنۇتلا ۋاقىت قالغانىدى.

سائەت بىلەن بومبا يېلىم بىلەن پولىغا چاپلاپ قويۇلغان بولۇپ، ئاجراتقىلى بولمىدى. سائەتكە ئۇلانغان بومبىنىڭ پىلىكىمۇ قوغۇشۇن پۇرژىنىدىن ئۆتكۈزۈلۈپ، ئۇمۇ يېلىم بىلەن پولغا مەھكەم چاپلىۋېتىلگەن بولغاچقا، ئامبۇر بىلەن كېسىۋەتكىلى

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى ـ 3

بولمىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە سائەتنىڭ قاپقىقىمۇ چاپلىۋېتىلگەن بولۇپ، بۇ ھەقىقەتەنمۇ قىلچە بوشلۇققىمۇ ئورۇن قالدۇرمايدىغان پىشقان تېررورچى ئىدى.

بومبا مۇتەخەسسىسلىرىمۇ دەماللىققا ئامال قىلالمىدى.

رازۋېدكىچى شەنتيەن يەردە دوم يېتىپ تۇرۇپ، بارمىقىنىڭ ئۇچى بىلەن سائەتنىڭ ئۈستىنى يەڭگىل چەكتى، ئۇ ئەينەك بولغاچقا، ئۇنى ئېلىۋېتىشمۇ ئاسان ئەمەس ئىدى. چاقاي دېسە، ناۋادا سەللا بىخەستەلىك قىلىنسا، پارتلاش خەۋپى بار ئىدى. قانداق قىلىش كېرەك، ئۇ سەل ئويلىنىۋالغاندىن كېيىن، كاللىسىغا بىر ئەقىل كەلدى. بومبا پارتلاشتىن بىر مىنۇت ئىلگىرى خەتەرلىك قۇرۇلما چىقىرىۋېلىندى.

جاۋابى:

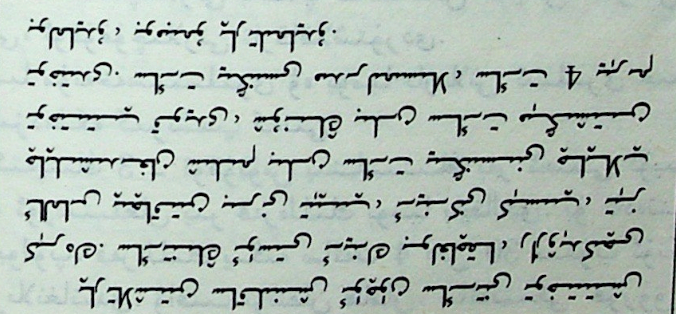

49

پويىز شوپۇرىنىڭ يوقلىپ كېتىش دېلوسى

پويىز شوپۇرى شەنتىيەنىڭ تۇتقاقلىق كېسىلى بار بولۇپ، ئۇ بۇ كېسەلگە يېقىندىن بۇيان گىرىپتار بولۇپ قالغانىدى. لېكىن ئۇ ئائىلىسىدىكىلەرنى بېقىش ئۈچۈن، ئۇ بۇ ئىشنى شىركەتتىن يوشۇرۇپ كەلگەنىدى.

بۈگۈن كەچتە پويىز A بېكەتتىن دەل ۋاقتىدا يولغا چىقىپ، B بېكەتكە 10 مىنۇت كېچىكىپ باردى.

ئارام ئېلىش ۋاقتىدا شەنتىيەن كۆرۈنمىدى. ياردەمچى شوپۇر B بېكەتكە 10 مىنۇت قالغاندا، ھاجەتخانىغا كىرىپ كەتكەن دېدى.

پارۋاي ئىشچىسى ئۆزىنى بىرسى ئۇرۇپ ئايلاندۇرۇۋەتكەنلىكىنى، ھوشىغا كەلگەندىن كېيىن، ھېچقانداق ئاغرىق سەزمىگەنلىكى ئۈچۈن سۈرۈشتۈرمىگەنلىكىنى، ھازىر شەنتىيەنجۇن يوقاپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، بىرەر ياردىمى بولۇپ قالارمىكىن دەپ دوكلات قىلغانلىقىنى ئېيتتى.

ئەھۋالنىڭ ئېغىرلىقىنى ھېس قىلغان بېكەت باشلىقى، دەرھال A بېكەت بىلەن ئالاقىلىشىپ، ئىككى تەرەپتىن ئادەم چىقىرىپ ئىزدىگەن بولسىمۇ، شوپۇرنىڭ ئىز - دېرىكى بولمىدى.

يولنىڭ ئىككى تەرىپى قېلىن قار بىلەن قاپلانغان بولۇپ، ئەگەر پويىزدىن سەكرىگەن بولسا، قاردا ئىزى بولاتتى، ئۇنداق ئىزمۇ يوق ئىدى. پۈتۈن پويىزدىن ئىزدىدى، لېكىن يەنىلا شوپۇر تېپىلمىدى.

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

پويىز A بېكەتتىن قوزغالغان چاغدا، شوپۇر ئىش ئورنىدا بارئىدى.

ئۇنداق بولسا، شەنتىيەن زادى نەگە كەتتى؟

جاۋابى:

شەنتىيەن يەر ئەشچىسى تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلۈپ، يەر قازان ئوچىقىدا كۆيدۈرۈۋېتىلگەن. يەر پويىزنىڭ ئوت كۆچى ئىنتايىن كۈچلۈك بولىدۇ، شۇڭا جەسەتنى كۆيدۈرۈش ھېچقانچە ئىش ئەمەس. جەسەت كۆلىنىمۇ ئېلىپ ئالغىلى بولمايدۇ، جەسەت كۆيدۈرگەن چاغدىكى سېسىق پۇراققا كەلسەك، كېتىۋاتقان پويىزدا، بۇ پۇراقنى شامال ئۇچۇرۇپ كېتىدۇ. دېمەك، پويىز ھەرىكەتچان كۆيدۈرۈش زاۋۇتىدۇر.

50

پوچتا ماركىسى ئوغرىلاش

رازۋېدكىچى خونتېر پوچتا ماركىسى يىغىپ ساقلىغۇچى روجىس ئەر - ئايالنىڭ جىددىي تەكلىپى بىلەن ئۇلارنى زىيارەت قىلدى.

خۇنتېر لىفىت ئالدىغا كېلىشىگە گۇمانلىق بىر ئايال ئۇچرىدى، شۇنىڭ بىلەن خونتېر ئۇنىڭدىن بىر مۇنچە گەپ سورىدى.

روجىس ئەر - خوتۇن ئۆيىدىن چىقىپ، ئۆزلىرىنىڭ دۇنياۋى قىممەتكە ئىگە 6 دانە ماركىسىنىڭ يوقالغانلىقىنى ئېيتتى.

گۇمانلىق ئايال ئاچچىقلاي دەپ بولۇپ يەنە ئۆزىنىڭ بېسىۋېلىپ، ساقچىلار كەلگىچە ساقلاپ تۇردى.

ساقچىلار كەلگەندىن كېيىن، خونتېر، روجىس ئەر - خوتۇن ئىككىسىنىڭ دېگەن ئەھۋاللىرىغا ئاساسەن، ساقچىلار ئۇ ئايالنى ئاختۇرماقچى بولدى. ئايال ماقۇل بولدى. روجىسنىڭ ئايالى بىلەن بىر نەپەر ئايال ساقچى ئۇنى بىر ئۆيگە ئېلىپ كىرىپ، كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، ئاختۇرۇپ، نەتىجىدە، ئۇنىڭ كىيىمىنىڭ يانچۇقىدىن كىچىككىنە كونا قەغەز تۇگۈنچىكىدىن باشقا ھېچنەرسە چىقمىدى.

ئۇلار پۈتۈن ئۆيىنى ئاختۇرۇپ قېزىۋەتتى، دېرىزە، بىنا ئاستىدىكى قورۇلارنىمۇ ئالا قويماي ئاختۇردى، پوچتا ماركىسى يەنىلا تېپىلمىدى.

نېمىلا دېگەنبىلەن، ئاشۇنداق قىممەت باھالىق، ھەم يەنە كۆپ

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uyghurkitap.com

پوچتا ماركىسىنى ھېچكىم خالىغانچە تاشلىۋەتمەيدۇ ـ دە.
خونتىر تۇرۇپلا ھېلىقى گۇمانلىق ئايالنىڭ يانچۇقىدىن چىققان كونا قەغەز تۇگۇنچىكىگە دىققەت قىلىپ قالدى، ئۇ قەغەزنى ئېلىپ قاراپ، قاقاھلاپ كۈلۈپ كەتتى.
ئەسلىدە مۇنداق ئويۇن ئىكەن ـ دە.
«ئۆيىڭىزگە بېرىپ، پوچتا ماركىسىنى ئېلىپ كېلىڭ» دېدى خونتىر.

جاۋابى:

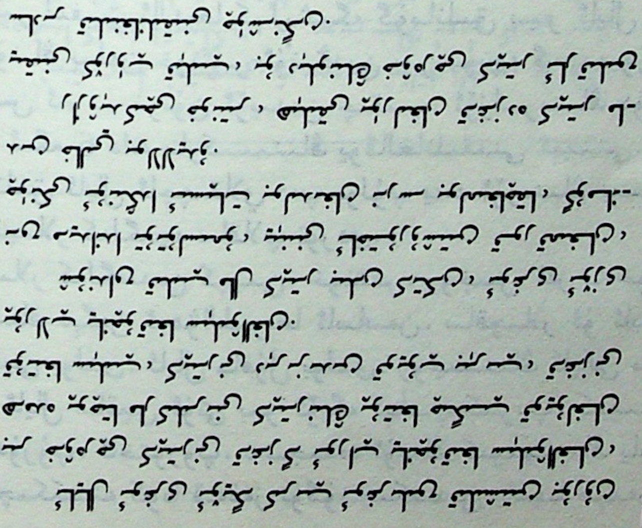

51

ئالتۇن رەڭلىك چاچ

سۇزاننىڭ گېلى سىقىپ ئۆلتۈرۈلۈپ، كارىۋات يېنىدا ياتاتتى. قانۇن دوختۇرى ئۇنى سائەت 9 دىن 10 غىچە بولغان ئارىلىقتا ئۆلگەن دەپ ھۆكۈم قىلدى. ئۆلگۈچىنىڭ قولى چىڭ يۇمۇقلۇق بولۇپ، ئېچىپ قارىسا بۇدۇر قىلىنغان بىرنەچچە تال ئالتۇن رەڭلىك چاچ تۇراتتى.

ساقچى سۇزاننىڭ خىزمەتكارىدىن سورىدى: «سۇزان خېنىمنىڭ تونۇشلىرى ئىچىدە مۇشۇنداق بۇدۇر قىلىنغان چېچى بارلار بارمۇ؟»

«بار، ماشۇنىڭ مۇشۇنداق چېچى بار. ئۇ مۇشۇ بىنانىڭ 9 ـ قەۋىتىدە ئولتۇرىدىغان بىر ياش، ئۇ ئىلگىرى سۇزان خېنىمغا توي قىلىش تەلىپى قويۇپ رەت قىلىنغان، چوقۇم ئاشۇ ياش ئۆچمەنلىك ساقلاپ، ئۇنى ئۆلتۈرگەن گەپ.»

ساقچىلار خىزمەتكارنىڭ گېپىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، 9 ـ قەۋەتكە چىقىپ ماشۇنى تاپتى.

ماشۇنىڭ چېچى راستتىنلا بۇدۇر قىلىنغان ئالتۇن رەڭلىك چاچ بولۇپ، قارىغاندا ئېخى يېقىندىلا چېچىنى ياساتقان ئىدى. ساقچى سۇزاننىڭ ئۆلتۈرۈلگەنلىكىنى ئۇنىڭغا دېدى ۋە تۈنۈگۈن كەچ سائەت 9 دىن 10 غىچە ئارىلىقتا نەدە ئىكەنلىكىنى سورىدى.

«مەن ئۆيۈمدە سىنئالغۇ كۆردۈم، مەن بويتاق بولغانلىقىم ئۈ-

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

چۇن، بۇنىڭغا گۇۋاھچىم يوق، لېكىن مەن راست گەپ قىلىۋاتىمەن، ماڭا ئىشىنىڭ.»

«چېچىڭىزنى قاچان ياساتقان؟»

«تۈنۈگۈن چۈشتە، لېكىن بۇنىڭ دېلو بىلەن نېمە مۇناسىۋىتى بار؟»

«زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىنىڭ قولىدا قاتىلنىڭ بىر نەچچە تال سېرىق چېچى بار ئىكەن، ئېھتىيات يۈزىسىدىن چېچىڭىز بىلەن سېلىشتۇرۇپ باقسام، بىر تال يۇلۇپ بېرەمسىز؟»

«بولىدۇ، ماقۇل. قانچە تال يۇلسىڭىز مەيلى، سېلىشتۇرۇڭلار.»

ماشۇ ئاغرىققا چىداپ ئىككى - ئۈچ تال چېچىنى يۇلۇپ بەردى.

ساقچى يانچۇقىدىن لوپا ئەينەكنى ئېلىپ، چاچلارنى سېلىشتۇردى.

«ئوھوي... بۇ چاچ بىر ئادەمنىڭ چېچى ئىكەن! لېكىن سىز خاتىرجەم بولۇڭ، سىز قاتىل ئەمەس...

«يېقىندا ئۇنىڭغا ئۈچ بىرەرسى سىزنىڭ ئۆيىڭىزگە كەلگەنمۇ؟»

«ياق، يېقىندا مۇنداق ئادەم كەلمىدى...» ماشۇ گېپىنىڭ يېرىمىنى دەپ بولۇپ، «ھە راست، ئۇنتۇپ قالغىلى تاس قاپتىمەن، سۇزاننىڭ خىزمەتكارى كەلگەن. ئۇ ھەر ھەپتىنىڭ 1 - كۈنى ۋە 5 - كۈنى ئۆيۈمگە چىقىپ، ئۆيلەرنى تازىلاپ، كىيىملىرىمنى يۇيۇپ بېرىدۇ، تۈنۈگۈن ئەتىگەندە كىرىپ، ئۆيۈمنى تازىلاپ بېرىپ چىقىپ كەتكەن.»

«ئەسلىدە مۇنداق ئىكەن - دە، سىر يېشىلدى. قاتىل ئۇنىڭ خىزمەتكارى. ئېھتىمال سۇزان خېنىم ئۇنىڭ ئوغرىلىق قىلغانلىقىنى بايقاپ قالغان، شۇنىڭ بىلەن ئۇنى ئۆلتۈرۈپ سىزگە

دۆڭگەپ قويماقچى بولغان.»

جاۋابى:

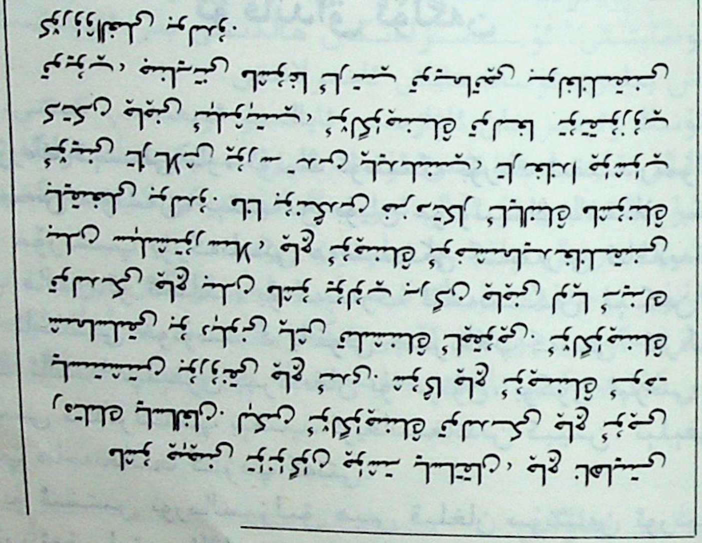

ئۇيغۇر كىتاب تورى

52

ئۇ قانداق ئۆلگەن

يۇرەك كېسەللى بار، ئۇنىڭ ئۈستىگە بۆرەك ئىقتىدارىمۇ ياخ-شى ئەمەس سۇنشەن، يېقىندىن بۇيان خوتۇنىنىڭ باشقىلار بىلەن قانات سۆرىشىپ يۈرگەنلىكى ھەققىدىكى گەپلەرنى ئاڭلايدىغان بولۇپ قالدى.ئۇ ئەسلىدە بۇ گەپلەرگە ئىشەنمىگەن. لېكىن بىر كۈنى ئاخشىمى خوتۇنىنىڭ يانفونى جىرىڭلاپ كەتتى، ئەزەلدىن ئۇنىڭ ئالدىدا تېلېفون بەرمەيدىغان بۇ خوتۇن، بۈگۈن ئېرىنى بىر نەچچىنى مىدىرلىتىپ بېقىپ، ئۇيغانمىغاندىن كېيىن، تېلېفوننى ئېلىپ ھاجەتخانىغا كىرىپ كەتتى.

بۇ ئىشتىن نورمالسىزلىق ھېس قىلغان سۇنشەن ئورنىدىن تۇرۇپ ئوغرىلىقچە ئاڭلىدى. ئۇ ئاڭلاپلا قورقۇپ كەتتى. ئەسلىدە خوتۇنىنىڭ باشقىلار بىلەن بۇزۇقچىلىق قىلغىنى راست بولۇپلا قالماستىن، تېخى ئۇ ئەبلەخ بىلەن ئېرىنى بىھوش قىلىپ، ئاندىن تۆمۈر يولغا تاشلاپ قويۇپ ئۆلتۈرۈشنى مەسلىھەت قىلىۋاتاتتى.

ئۇ ئەسلىدە خوتۇنىنىڭ سۇيىقەستىنى ئاشكارىلاپ، ئۇنىڭغا خا-تالىقنى بالدۇرراق تونۇتقۇزماقچى بولدى ـ يۇ، لېكىن بۇنداق قىلغاندا خوتۇنىنىڭ چىشىغا تېگىپ قوياتتى ـ دە، جېدەل چىقات-تى، سۇنشەن ياپونچە چېلىشىش چېمپىيونىدىن ئىبارەت خوتۇنى-نىڭ رەقىبى بولالمايتتى.

كەچتە سۇنشەن بىر چۈش كۆردى، ئۇ چۈشىدە مەھكەم باغلى-نىپ، تۆمۈر يولغا تاشلاپ قويۇلغان بولۇپ، قولىغا تاش تېگىپ

كېتىپتىمىش. نېمە ئۈچۈنكىن تېخى كۆزەينەك تاقىۋاپتىمىش.
بۇ چوقۇم ئاشۇ ئىككىسىنىڭ قىلغان ئىشى دەيمىش.

بىر دەمدىن كېيىن ئالدى تەرەپتىن بىر يورۇق كۆرۈنۈپ، مو-شۇ تەرەپكە يېقىنلاپ كېلىۋاتقۇدەك، قارىسا پويىز ئىكەن. بۇنداق جىم ياتسا پويىزنىڭ تېگىدە قالاتتى. لېكىن ئۇنىڭ تېنى ئۆزىگە بويسۇنمايتتى. ئۈمىدسىزلەنگەن هالدىكى بىر ئېچىنىشلىق ئىڭراش بىلەن، ئۇنىڭ هاياتى ئاخىرلاشتى.

ئۇنىڭ ۋارقىرىغان ئاۋازىدىن ئايالىمۇ ئويغىنىپ كەتتى.

ئايالى قارىسا، سۇنشەن ئۇنىڭ ئارزۇسىدىكىدەك ئۆلگەن ئە-دى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال ئېرىنىڭ كۆزىدىكى كۆزەينەكنى ئې-لىۋېتىپ، دەرهال ساقچىغا تېلېفون بەردى.

قانۇن دوختۇرى يۈرەك كېسىلى بىلەن ئۆلگەن دېدى.

رازۋېدكىچى چۈەنداۋ ئۆينى تەكشۈرۈپ، بىر تۈرلۈك ئۈسكۈنە ۋە بىر كۆزەينەكنى بايقاپ، سۇنشەننىڭ خوتۇنىنى دەرهال قولغا ئالدى.

جاۋابى:

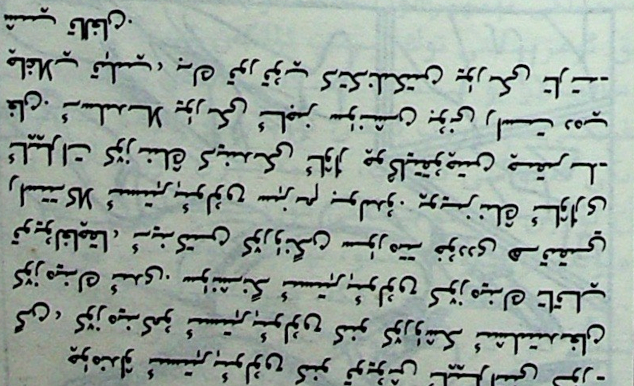

www.uyghurkitap.com

53

قىلغان ئۆزۈڭگە، كىرگەن توپا كۆزۈڭگە

خەتەرگە تەۋەككۇل قىلغۇچى پىدائىي ئۇۋېر، ھەر قېتىم بىر يەرگە بارغاندا، شۇ يەرنىڭ ئالاھىدە بېلىقىنى ئىزلەپ كېلەتتى. ئۇنىڭ مېھمانخانىسىدا ھەرخىل شەكىلدىكى بېلىق قاچىلىرى تىزىقلىق بولۇپ، ئۇنىڭغا ئۇۋېر دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن يىغىپ كەلگەن بېلىقلار سېلىپ قويۇلغان، ئۇنىڭ ئۆيى ھەقىقەتەنمۇ بېلىق تۈرلىرى تولۇق توپلانغان بېلىق مۇزېيىغا ئايلانغانىدى.

ئۇۋېر ئەر - خوتۇن ئىككىيلەن ساياھەتكە چىقىپ كېتىپ، ئۆيدە خىزمەتكار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىككى قىزى قالغان بىر كۈنى

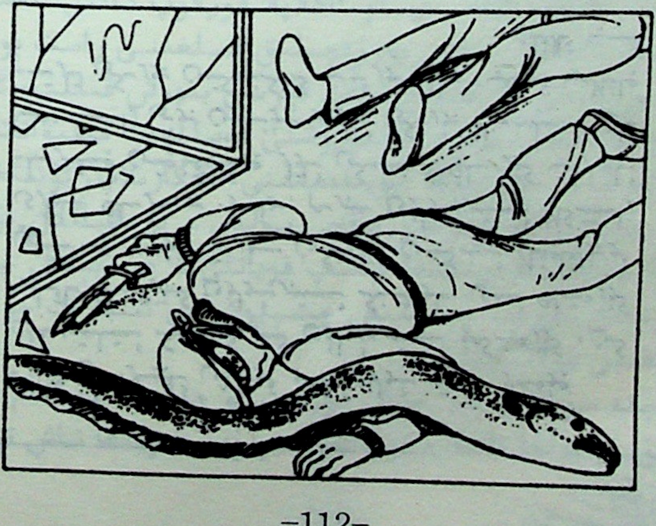

كېچىسى، ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقان بىر رەڭلىك بېلىق سودىگىرى ئۇۋۇرنىڭ ئۆيىگە ئوغرىلىقچە كىردى. چۈنكى ئۇ ئۇۋۇرنىڭ ئۆيىدىكى بېلىقلارغا ئۇزۇندىن بۇيان كۆز تىكىپ يۈرەتتى. شۇڭا ئۇ ئۆيگە كىرىپ ئالدى بىلەن ئوغرىدىن مۇداپىئەلىنىش سىگنالىنىڭ توك سىمىنى كېسىۋەتتى.

ئەمما، ئۇنىڭ ئانچە تەلىيى يوق ئىكەن، كېچىدە قوپۇپ ھاجەتكە چىققان خىزمەتكار ئۇنى كۆرۈپ قالدى، قاراڭغۇدا ئۇلار كەسكىن ئېلىشتى. ئېلىشىش جەريانىدا، ئىسسىق بەلباغ بېلىقى سېلىپ قويۇلغان چوڭ بىر بېلىق قاچىسى ئۆرۈلۈپ كېتىپ چېقىلىپ كەتتى. بېلىق ئوغرىسى خەنجىرىنى خىزمەتكارنىڭ يۈرىكىگە تىقاي دەۋاتقاندا ئۇمۇ يىقىلىپ چۈشتى، ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپلا تۇيۇقسىز «ئا!» دەپ ئېچىنىشلىق ۋارقىراپ، پۈتۈن بەدىنى يىغىلىپ قېلىپ شۇ ھامان ئۆلدى.

ئېلىشقان ۋە ئېچىنىشلىق ۋارقىرىغان ئاۋازنى ئاڭلىغان ئىككى قىز بالا، دەرھال ساقچىغا تېلېفون بەردى.

ساقچىلار كېلىپ نەق مەيداننى تەكشۈرۈپ، توك سىمىنىڭ ئۈزۈۋېتىلگەنلىكى، ئۆينىڭ قاراڭغۇ ئىكەنلىكىنى كۆردى. بېلىق قاچىسىدىكى تېمپېراتۇرا تەڭشىگۈچتىمۇ توك يوق ئىدى. لېكىن، بېلىق ئوغرىسىنى توك تېپىپ ئۆلگەن ئىدى.

ساقچىلار بۇ ئىشنىڭ تېگىگە يېتەلمەي تۇرغاندا، قىزلىرىنىڭ تېلېفوننى تاپشۇرۇپ ئالغان ئۇۋېلارىمۇ دەرھال قايتىپ كەلدى ۋە ئۆيدىكى ئەھۋالنى كۆرۈپ، ھەممە يېرى ھۆل ھالدا پولدا ئۆلۈپ ياتقان ئۇزۇن غەلىتە بېلىقنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ مۇنداق دېدى:

«ئۆيدە توك بولمىسىمۇ، لېكىن ئوغرىنى توك سوقۇپ ئۆلگەن. مانا بۇ قىلغان ئۆزۈڭگە، كىرگەن توپا كۆزۈڭگە. بۇ خەلق ماقالىنىڭ ئەل ئارىسىدا، «ھەركىم قىلسا ئۆزىگە قىلىدۇ»، «ياماننىڭ ئۆزىدىن ئاشمايدۇ» دېگەندەك ۋارىيانتلىرىمۇ بار.

ئۇلۇغ مۇتەپەككۇر شائىر ئەلىشىر ناۋايى بۇ ماقالىدىن پايدى-

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

لىنىپ:

«كىم يامانلىق ئويلىسا تاپماس يامانلىقتىن ئامان، ئۇ يامانىنىڭ ئاپىتى يانغاي ئۆزىگە شۇ ھامان» دەپ يازغان. دېگەن شۇ - دە.»

جاۋابى:

[illegible]

54

ئۆز خىيالىنى راست چاغلىماق

نۇرغۇن كىنو چولپانلىرى نامى چىقىشتىن بۇرۇن نامراتلىق ۋە جاپالىق كەچۈرمىشلىرىنى باشتىن كەچۈرگەن، ئۇلارنىڭ جاپا-نى بىللە تارتقان دوستلىرى بولغان. بۇ دوستلارنىڭ ئىچىدە پەزىلەت ئىگىلىرىمۇ، ناچارلىرىمۇ بار.

پەزىلەتتى ناچار ئادەملەر چولپانلارنىڭ ئىلگىرىكى سەتچى-لىكلىرىنى دەستەك قىلىۋېلىپ، ئەڭ قەبىھ ۋاستە بىلەن ئۇلارنى قاقتى - سوقتى قىلماقچى بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ۋاستىسى چول-پانلارنىڭ جىنسىي سەتچىلىكىنى ئاشكارىلاشتىن ئىبارەت. ئامې-رىكا پىرېزىدېنتى كېلىنتونمۇ مۇشۇ سەۋەبتىن بىر مۇنچە ئاۋا-رىچىلىققا قالمىدىمۇ.

ناخشا ساھەسىدە ئەمدىلا باش كۆتۈرۈۋاتقان بىراندى ئۆزىنىڭ ئىلگىرىكى ئەر دوستى بىيىرنىڭ تېلېفونىنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا ئاغزىڭىزنى چىڭ تۇتۇڭ دېمەكچى بولدى.

قەھۋەخانىدا براندى ئۆزىنىڭ بىيىرنى ئەسلەپ تۇرغانلىقىنى دېگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ بىيىرنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىنىڭ ناچارلىقىنى بىلگەچكە، ئەڭ زور تىرىشچانلىق بىلەن ئۇنىڭغا يار-

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

دەم بېرىشنى خالايدىغانلىقىنى ئېيتتى.

بىر ئۇنىڭدىن بىراقلا 10 مىليون دوللار تەلەپ قىلدى، بۇ ھال بىراندىنى قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈرۈپ قويدى. بىراندىنىڭ بۇ ھالىنى كۆرگەن بىر دەرھال ئۆلارنىڭ كارىۋات ئۈستىدە تارتىلغان رەسىمىنى چىقىرىپ تەھدىت سالدى. بۇ ئىش بىراندىنىڭ كۆڭلىدە ئادەم ئۆلتۈرۈش نىيىتىنى پەيدا قىلدى.

«سىز قانچە پۇل دېسىڭىز مەن بېرەي، لېكىن بىز كۆرۈشمەيمىز. گىلى ئۇزۇن بوپتۇ، بىللە تاماق يەيلى بولامدۇ؟ 5 - كوچىدا ياخشى بىر ئاشخانا بار، مېنىڭ ماشىنامدا بارايلى.»

براندى بىيرنى ئالداپ ماشىنا قويۇش ئۆيىگە ئېلىپ كىرگەندىن كېيىن، ئۇنى ياردەمچىسىنىڭ ئورنىدا ئولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلدى، ھەمدە ئۇ دىققەت قىلمىغان پۇرسەتتە بولقا بىلەن ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. براندى ئىشنى تۈگەتكەندىن كېيىن، ماشىنىنى ھەيدەپ، ئادەم ماڭمايدىغان بىر تاغ يولىغا كېلىپ، ماشىنىنى خوتتىن چىقارماي ئۆزى ماشىنىدىن چۈشۈۋالدى، ماشىنا ئۆزى مېڭىپ چوڭقۇر جىلغىغا چۈشۈپ كەتتى. شۇنداق قىلىپ بىير براندىنىڭ ماشىنىسىنى ئارىيەت ئېلىپ، تاغ يولىغا كەلگەندە، تاماكا چېكىش سەۋەبىدىن دىققىتى چېچىلىپ كېتىپ، رولنى باشقۇرالماي جىلغىغا چۈشۈپ كەتكەن دېگەن بىر ساختا مەنزىرە پەيدا قىلدى.

بىر نەچچە كۈندىن كېيىن ساقچىلار براندىنى ئادەم ئۆلتۈ-

رۇش گۇمانى بىلەن قولغا ئالدى. بۇ ئىشنى ئۇ چاغدا ھېچكىم كۆرمىگەن ئىدى.

جاۋابى:

بىرىنىڭ يولى بولمىغاچ تاماكىنى تاشلىغانىدى. بىراندى ئەرلەرنىڭ ھەممىسى تاماكا چېكىدۇ، تاماكا چېكىشنى ئۆگىنىپ قالغان ئادەم ئاسانلىقچە تاماكا تاشلىيالمايدۇ. دەپ قاراپ خاتالاشقان، شۇنىڭ بىلەن ساقچىلارغا دېلونى پاش قىلىشنىڭ يىپ ئۇچىنى قالدۇرۇپ قويغان.

55

قەدىمىي كىتابلار كىتابخانىسىدىكى ئوغرىلىق دېلوسى

قەدىمىي كىتابلار كىتابخانىسىنىڭ سودىسى تازا كۆڭۈلدىكىدەك بولمايۋاتاتتى، بۇ يەرگە كېلىدىغانلار ئاشۇ بىر قىسىم كونا خېرىدارلار ئىدى.

دۈشەنبە كۈنى چۈشتىن كېيىن، بىرنەچچە ناتونۇش ئادەملەر كېلىپ، مۇنداقلا بىر ئايلىنىپ قويۇپلا كەتتى. دورى خانىم بىلەن بوران ئەپەندى ئىككىيلەنلا قالدى. بوران ئەپەندى جۇڭگونىڭ فارفور مەھسۇلاتلىرىغا ئائىت كىتابتىن ئىككىنى سېتىۋالدى. دورى خانىم 2 - دۇنيا ئۇرۇشى ھەققىدىكى كىتابتىن بىرنى سېتىۋالدى. كىتابخانا غوجايىنى ئۇنىڭغا پۇل قايتۇرىدىغان چاغدا، كۆزەينەكنى تاقاشنى ئۇنتۇپ قالغان خانىم بەش دوللار پۇلنىمۇ پەرق ئېتەلمىدى.

ۋاقىت توشقاندىن كېيىن كىتابخانىنى تاقاپ، ھېسابات قىلدى. قىزىل ھاراقتىن ھۇزۇرلىنىشقا ئائىت رەسىملىك كىتابتىن بىرسى يوق چىقتى.

كىتابخانا غوجايىنى دەرھال رازۋېدكىچى خونتىرنى چاقىرىپ، ئەھۋالنى دېدى. خونتىر تەھلىل قىلغاندىن كېيىن، ئەڭ ئاخىرقى ئىككى خېرىدارنىڭ بۇ كىتابنى ئېلىپ كېتىش ئېھتىمالى بارلىقىنى ھېس قىلدى.

رازۋېدكىچى بوران ئەپەندىنى ئىزدەپ باردى. ئۇ خونتىرنىڭ

گېپىنى ئاڭلاپلا خاپا بولۇپ خونتىرنى ئۆيىدىن ھەيدەپ چىقاردى. خونتىر ماشىنىنى ھەيدەپ دورى خانىمنىڭ ئۆيىگە باردى، خانىممۇ بەك خاپا بولدى، لېكىن خونتىرنى كېتىڭ دېمىدى. خانىم خونتىرنى بىر يىپ ئۇچى بىلەن تەمىنلەپ، كىتابخانىدىكى ۋاقىتتا، ئۆزىدىن ئانچە يىراق بولمىغان بوران ئەپەندىنىڭ ئۇ كىتابنى ۋاراقلىغانلىقىنى ئېيتتى. خونتىر دورى خانىمنىڭ ئۆيىدىن كېتىپ، كىتابخانا غوجايىنىغا رەسىملىك كىتابنى كىمنىڭ ئوغرىلاپ كەتكەنلىكىنى ئېيتىپ بەردى.

جاۋابى:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

www.uyghurkitap.com

56

كاللا دېسە پاقالچاق دېمەك

بىركۈنى ئەتىگەندە، كۆل بويىغا رەسىم سىزىشنى مەشىق قىلغىلى چىققان بىر ياش، كۆلدە لەيلەپ تۇرغان بىر قېيىقتا ياتقان ئالتۇن چاچلىق بىر قىزنىڭ جەسىتىنى بايقىدى، ئۇ قىز پىچاق تىقىپ ئۆلتۈرۈلگەن بولۇپ، قېيىق ئاستىدىكى قان ئاللىبۇرۇن قېتىپ قارىداپ كەتكەنىدى.

ساقچىلار قىزنىڭ ئۆلگەن ۋاقتىنى ئۇلۇشكۈن چۈشتىن بۇ-

رۇن سائەت 4 دىن ئۆتكەن چاغلار دەپ پەرەز قىلدى.

ئاختۇرۇش ئارقىلىق، ئۇزۇن ئۆتمەيلا مۇھىم بىر گۇمانلىق جىنايەتچى تېپىلدى: ئۇ بورودى دېڭىز ياقىسىدىكى بازاردا ئولتۇرۇشلۇق بىر بويتاق ئىدى. بۇ بازار جەسەت بايقالغان كۆلدىن 100 كىلومېتىر نېرىدا بولۇپ، ئۇنىڭ قوشنىلىرى ساقچىلارغا بۇ ئادەمنىڭ دېلو يۈز بېرىشنىڭ ئالدى - كەينىدە ئۆز ئۆيىدە ئاپتاپسىنىپ ئولتۇرۇپ تور توقۇغانلىقى ھەققىدە گۇۋاھلىق بەردى.

شۇنداق بولسىمۇ، ساقچىلار ئۇنى ئادەم ئۆلتۈرۈش جىنايىتى بىلەن قولغا ئالدى.

بۇ ئىشنى ئۇنىڭ قوشنىلىرى ۋە باشقا ئاھالىلەر چۈشەنمىدى.

ساقچىلار ئۇلارغا چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دېدى:

«نەق مەيدان تەھلىلىدىن قارىغاندا، دېلو يۈز بەرگەن جاي ئۇ كۆل ئەمەس، بەلكى مۇشۇ دېڭىز قىرغىقى. ئۇ كىچىك كېمىدە ئادەم ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، جەسەت سېلىنغان كېمىنى ماشىنا بىلەن كۆل بويىغا ئېلىپ كېلىپ، كۆلگە قويۇپ بەرگەن. شۇنىڭ بىلەن زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىنى كۆلدە ئۆلتۈرۈلۈپتۇ دېگەن ساختا نەق مەيدان ياسىغان. ئۇ ئۆزىنىڭ نەق مەيداندا يوقلۇق ئىسپاتىغا ئېرىشىش ئۈچۈن، قوشنىلارغا ئالاھىتەن ئۆزىنى كۆرسىتىپ، كۈن بويى ئىشىكى ئالدىدىن نېرى كەتمىگەن. لېكىن بۇلارنىڭ ھېچقانداق ئەھمىيىتى يوق.»

«سىزنىڭ مۇنداق ھۆكۈم قىلىشقا زادى قانداق ئىسپاتىڭىز بار؟» دەپ سورىدى قاتىل.

«ئىسپات ئاشۇ قېيىق ئاستى. ھەرقايسىڭلار دېڭىز بويىدا

ئۇزۇن يىل ياشىغان ئادەملەر، بۇنىڭغا قارىساڭلارلا چۈشىنەلەيسىلەر.»

جاۋابى:

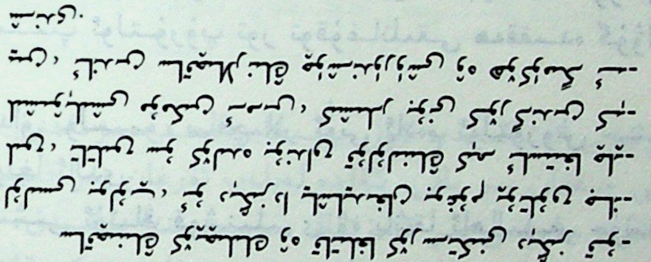

57

قانات چىقىرىپ ئۇچۇپ كەتكەنمىدۇ

ھازىر شەھەرلىكلەر ئەرمەك ھايۋانلارنى بېقىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە بەدەن چېنىقتۇرىدىغان بولدى. ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى گوۋىبىن چىڭجاڭمۇ، ھەر كۈنى ئەتىگەندە، ئىشقا مېڭىشتىن بۇرۇن، ئامراق ئىتى تەيلاڭنى ئېلىپ يېقىن ئەتراپتىكى باغچىدا سەيلە قىلىپ چېنىقاتتى.

تەيلاڭ گېرمانىيە پادىچى ئىتى نەسلىدىن بولۇپ، مۇنداق ھەرىكەت مىقدارى ئۇنىڭغا ئازلىق قىلاتتى. شۇڭا گوۋىبىن چىڭجاڭ بىر ئىت كۆندۈرگۈچىنى تەكلىپ قىلىپ، تەيلاڭنى ھەپتىدە بىر قېتىم چېنىقتۇرىدىغان بولدى.

بىر كۈنى ئەتىگەندە گوۋىبىن تەيلاڭنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى. لېكىن ئۆيدە ئەتىگەنلىك تاماقتا ساقلاپ ئولتۇرغان ئايالى پەقەت تەيلاڭنىڭ قايتىپ كەلگەنلىكىنىلا كۆردى. ئادەم ئېۋەتىپ ئىزدەپ، ئېرىنىڭ تەنھەرىكەت مەيدانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بېشىدىن قان ئاققان ھالدا ئۆلۈپ ياتقانلىقىنى بايقىدى.

جىنايى ئىشلار ساقچىلىرى نەق مەيداننى تەكشۈرۈپ، قاتتىق نەرسە بىلەن بېشىغا ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈلگەن دەپ ھېسابلىدى. لېكىن نەق مەيداندا گوۋىبىن بىلەن تەيلاڭنىڭ ئاياغ ئىزىدىن باشقا ھېچقانداق نەرسىسى يوق ئىدى.

ئۆلگۈچىنىڭ ئەتراپىدىكى ئىككى مېتىر دائىرىدىنمۇ قاتىللىق قورالى تېپىلمىدى.

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

قاتىل قانات چىقىرىپ ئۇچۇپ كەتكەنمىدۇ؟ ياكى ئىت ئىگىسىنى ئۆلتۈرگەنمىدۇ؟

ساقچى باشلىقى شەنبىن مۇشۇ گۇمانلار بىلەن ئۆلگۈچىنىڭ ئايالىنى زىيارەت قىلدى، ئۇ گوڭبىن بىلەن تەيلاڭنىڭ رەسىملىرىنى كۆرۈۋېتىپ، ئۇنىڭ ئارىسىدىن بىر يات ئادەمنىڭ رەسىمىنى كۆرۈپ قالدى. بۇ ئىشنى گوڭبىننىڭ ئايالىدىن سوراپلا قاتىلنى تېپىۋالدى.

جاۋابى:

قاتىل ئىت كۆندۈرگۈچى. ئۇ تەنھەرىكەت مەيدانىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ قوغۇشۇن ياكى شۇنىڭغا ئوخشاش نەرسىلەرنى ئوق بېشى قىلىپ، ياياق بىلەن ئۆلگۈچىگە قارىتىپ ئاتقان. ئوق ئۆلگۈچىنىڭ چېكىسىگە تېگىپ ئۆلگەندىن كېيىن، جىنايەتچى ئىتقا بۇيرۇپ ئۇنى ئالدۇرۇۋالغان. جىنايەتچى قاتىللىق قورالىنى ئېلىۋالغاندىن كېيىن، ئىتنى قايتۇرۇۋەتكەن.

بۇنىڭدا قاتىل زىيانلانغۇچىغا يېقىنلاشمايمۇ ئۇنى ئۆلتۈرەلەيدۇ. شۇڭا نەق مەيداندا ئىز قالمىغان. ئەلۋەتتە، تەيلاڭغا بۇنداق ئىشنى قىلدۇرالايدىغان ئادەم پەقەت ئاشۇ ئىت كۆندۈرگۈچىدىن ئىبارەت.

58

غەلىتە قاتىللىق

بىپايان تېنچ ئوكيانىدا، بىر خەلقئارا پوچتا پاراخوتى بىر قوْتـ-
قۇزۇش قولۋىقىنى بايقىدى، ئۇنىڭدا غەلىتە ئىككى جەسەت ياتات-
تى. ئۇلارنىڭ بىرىنىڭ قورسىقىغا پىچاق سانجىلغان، يەنە بىرى
سول قولىدا كۆپتۈرۈلگەن هاۋا شىلانكىسىنى مەهكەم تۇتۇۋالغان،
ئۇلارنىڭ ئەتراپىدا تۆت دانە قۇرۇق كونسېرۋا قۇتىسى ۋە بىر دانە
ئاغزى ئېچىلغان، لېكىن يېيىلمىگەن كونسېرۋا چېچىلىپ قالغان
تۇراتتى.

روشەنكى بۇ ئادەم ئاشۇ كونسېرۋانى تالىشىپ بىر - بىرىنى
ئۆلتۈرگەن ئىدى.

ئەگەر شۇنداق بولسا، قاتىل نېمىشقا كونسېرۋانى يېمەي قاراپ
تۇرۇپ ئۆلىدۇ؟ بۇ غەلىتە ئەهۋالنى كۆرگۈچىلەرنىڭ ئورتاق گۇ-
مانى ئىدى.

ماتروس كورۇس بۇ قىلچە ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، ئەگەر ئۇ
هەمراهىنى ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، كونسېرۋانى يېگەن بولسا،
كۆپچىلىك دېڭىزدىن ئۇ ئىككىسىنى ئۇچرىتالمايتتى. ئۇ هايات
قېلىش ئۈچۈن كونسېرۋانى يېمىگەن، نەتىجىدە ئۇ يەنىلا بەختكە
قارشى پوچتا پاراخوتىغا بالدۇرراق يولۇقمىغان، دېدى.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

جاۋابى:

ئاچلىقتىن ئۆلگۈچى ھەمراھىنى ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، بېچارىنىڭ ئۆچى رېزىنكە قولۋاقنىڭ يەل شىلىنكىسىنى تېشىۋەتكەن. ئۇ تېشىلگەندىن كېيىن پەرپىسلانغان ھاۋا چىقىپ كېتىپ، قولۋاق چۆكۈپ كېتەتتى. ئۇنىڭ ئۈستىگە دېڭىزدا ئادەم يەيدىغان ئاق كىت بار ئىدى. شۇڭا قاتىل ھاۋا چىقىپ كېتىدىغان تۆشۈكنى مەھكەم تۇتۇۋالغان، شۇنىڭ بىلەن ئورنىدىن ھېچيەرگە مىدىرلىيالمىغان، كونسېرۋانىمۇ ئېلىپ يېيەلمەي، قاراپ تۇرۇپ ئاچلىقتىن ئۆلگەن. ئەگەر ئۇنى قويۇپ بېرىپ، كونسېرۋانى تېزدىن ئېلىۋالغان تەقدىردىمۇ ئېچىشقا ئۈلگۈرەلمەيتتى. قولۋاقنىڭ يېلى بۇ چاغقىچە پۈتۈنلەي چىقىپ بولاتتى، ياكى چۆكۈپ كېتەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۆزى ئاق كىتنىڭ يەمچۈكىگە ئايلىناتتى، ياكى ئاچلىقتىن ئۆلەتتى، ئۇنىڭغا مۇشۇنىڭدىن باشقا يول يوق ئىدى.

59

خەت يېزىلمىغان قەرز ھۆججىتى

شەنتىيەننىڭ ساۋاقدىشى ئۇنى ئىزدەپ كېلىپ، يۈزمىڭ يەن قەرز سورىدى. ساۋاقدىشى 3 ئايدىن كېيىن قايتۇرۇپ بېرىمەن دېگەن ئىدى. 3 ئايدىن كېيىن سەنتىيەن قەرز سۈيلەپ بېرىپ، ھاڭۋېقىپ قالدى. ھېلىقى قەرز ھۆججىتى بىر ۋاراق ئاق قەغەز ئىدى. شەنتىيەننىڭ ھېلىقى ساۋاقدىشى شەنتىيەن بايلىققا مەستانە بولۇپ قاپتۇ، بىر پارچە ئاق قەغەزنى كۆتۈرۈپ كېلىپ، ساۋاقدىشىنى قاقتى - سوقتى قىلماقچى بولۇۋاتىدۇ، دەپ مەسخىرە قىلدى. شەنتىيەن خاپىلىقتا نېمە قىلارىنى بىلەلمەي، ساقچى ئىدارىسىدا ئىشلەيدىغان ساۋاقدىشى چېڭشەننى تېپىپ، بىر نېمە دەپ باقساڭ دېدى.

«سەن ئۇنىڭغا پۇل بەرگەندە يېنىڭدا ئادەم بارمىدى، ئۇ ئىسپات بولىدۇ» دېدى.

«ئەستەغپۇرۇللا، يوق ئىدى، ئەگەر شۇنداق بولسا، ئۇ مېنى مۇشۇنداق كولدۇرلىتالامتى؟»

مۇنداق قىلايلى، مەن ساڭا ئىشىنىمەن. بىز بۇنى تەجرىبىخانىغا ئاپىرىپ كۆرستىپ باقايلى، ئەگەر ئۇ بىرەر ھىيلە ئىشلەتكەن بولسا، ئۇنىڭ يولىنى قىلماق ئاسان.»

ئۇلار تەجرىبىخانىغا بېرىپ، سوڭبىنىغا مەقسەتنى دېدى، سوڭبىن ئاڭلاپ، تەجرىبە قىلىش ھاجەتسىز؛ بۇ ئاشۇنداق ئالدامچىلارنىڭ ئۆگىنىپ كەتكەن ئادىتى. مەسلە سىياھتا دېدى.

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

قانداق ئۇسسۇل ھۆججەتتىكى خەت ئىزىنى يوق قىلىۋەتكەن؟

جاۋابى:

ئالدامچى كەراخمال سۇيۇقلۇقىنى 2 - 3 قېتىم قەلەمگە ئېچۈرۈپ ھۆججەت يېزىپ بەرگەن. لېكىن بۇ خىل سۇيۇقلۇقتا يېزىلغان خەت 4 - 5 كۈندىن كېيىن، خىمىيىلىك رېئاكسىيە تەسىرى بىلەن ئۈزۈل - كېسىل يوقاپ كېتىدۇ.

60

ئەما مەرگەن

پىتوفىنىڭ بىر ئەما مەرگەن دوستى بارئىدى.

بىر كۈنى قاش قارايدىغان مەھەلدە پىتوفىن ئۇ دوستىنىڭكىگە بېرىپ پىيانىنو چالدى. بۇ ئۇلارنىڭ ئورتاق ئىشتىياقى ئىدى.

تۇيۇقسىز، 2 ـ قەۋەتتىن غەلىتە بىرخىل ئاۋاز چىقتى. ئاڭلاش سەزگۈسى يۇقىرى ئەما پىتوفىنىڭ قۇلىقىغا پىچىرلاپ: «ئەستاغپۇرۇللا، بۇگۈن بىرسى بىزنىڭ كەيپىمىزنى ئۇچۇردى، ئىككىنچى قەۋەتتىكى ئوغرى ئەپەندى دەيمەن!» دېدى.

ئەما ئادەم مۇداپىئە تاياقچىسىنى ئېلىپ، سىلاشتۇرۇپ 2 ـ قەۋەتكە چىقتى، پىتوفىن بىر تال ئوتۇننى ئېلىپ ئەگەشتى. ئەتراپ قاپقاراڭغۇ، ئۆي ئىچى ئىنتايىن جىمجىت ئىدى.

ئوغرى نەگە يوشۇرۇنۇۋالغاندۇ؟ كەيپىياتنىڭ جىددىيلىكىدىن نەپەس ئېلىپ بولمايتتى.

تۇيۇقسىز «پاڭ» قىلغان ئاۋاز بىلەن تەڭ «ۋايجان...» دېگەن ئاۋازدىن كېيىن، بىر ئادەم «پوك» قىلىپ يەرگە يىقىلدى. پتوفىن دەرهال چىراغنى ياقتى. سائەت ئۇستىلىنىڭ ئالدىدا بىر ئادەم قورسىقىنى سىقىمدىغانچە بوش ئىڭراپ ياتاتتى. بىخەتەر ئىشكاپ-تىكى قەغەز پۇللار ئۆينىڭ ھەممە يېرىگە چېچىلغانىدى...

ساقچىلار كېلىپ، ئوغرىنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتتى. پىتوفىن ھەيران قالدى. ھېچقانداق تىۋىش بولمىغان ئەھۋالدا ئەما كىشى ئوغرىنى قانداق ئاتتى؟

جاۋابى:

ئەمالار ئادەتتە سائەتنىڭ «چىك - چاك» ئاۋازىنى ئاڭلاپ كۆنۈپ كېتىدۇ. ھازىر ئۇ ئاۋازنى ئاڭلىمىغان، بۇ ئوغرىنىڭ سائەتنى توسۇۋالغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. شۇڭا ئۇ سائەتكە قاراپ ئوق چىقارغان.

61

بارماق ئىزىدىكى مەخپىيەتلىك

مولىس شەخسىي رازۋېدكىچى بولۇپ، ئىشتىن سىرت ۋاقىتلىرىدا، ھەر كۈنى دېگۈدەك دوستىنىڭ قاۋاقخانىسىغا بېرىپ ھاراق ئىچەتتى.

بىر كۈنى كەچقۇرۇنلۇقى ئۇ ئۆزى يالغۇز ھاراق ئىچىپ ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭ كۆزى بۇلۇڭدا ئولتۇرغان چىرايلىق بىر قىزغا چۈشتى، ئۇ قىز 25 ـ 26 ياشلاردا بولۇپ، زامانغا لايىق گىرىم قىلغان، تىرناقلىرىغىمۇ تىرناق مېيى بويىۋالغان بولۇپ، ئۇمۇ ئۆزى يالغۇز ھاراق ئىچىپ ئولتۇراتتى.

مولىس بۇ قىزنى تونۇيدىغاندەك قىلىسىمۇ، لېكىن دەماللىققا ئۇنىڭ كىملىكىنى ئەسلىيەلمىدى. ئۇ قىز بۇ يەردىن قوپۇپ كەتكەندىن كېيىن، ئاندىن ئۇ بۇ قىزنىڭ ساقچىلار تەرىپىدىن يۇقىرى ئىنئام بىلەن تۇتۇش بۇيرۇقى چىقىرىلغان ئالدامچى سۇزان ئىكەنلىكىنى ئېسىگە ئالدى.

مولىس دەرھال قوغلاپ چىقتى، لېكىن ئۇنىڭ قارىسىمۇ كۆرۈنمەيتتى.

مولىس ساقچىلارغا مەلۇم قىلدى. ساقچىلار يېتىپ كېلىپ دەرھال تەكشۈرۈشنى باشلىۋەتتى، ئۇلار ھېلىقى قىز ھاراق ئىچكەن رومكىنى تەكشۈرگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭدىن ھېچقانداق بارماق ئىزىنى تاپالمىدى.

«غەلىتە ئىشقۇ، بۇ. ئۇ ھاراق ئىچكەندە پەلەي كىيىۋالغانمى-

كەن؟» سورىدى ساقچى.
«ياق، پەلەي كىيمىگەنىدى، بەلكى يېلىملىك قەغەز چاپلىۋالغاندەكمۇ قىلمىغانىدى.»
«ھە، مانا بۇ غەلىتە، ئۇ پەلەي كىيىۋالمىغان بولسا، ئۇ ھاراق ئىچكەن رومكىدا نېمىشقا بارماق ئىزى قالمايدۇ؟» ساقچى گاڭگىراپ ئۆز - ئۆزىگە شۇنداق دەيتتى.

جاۋابى:

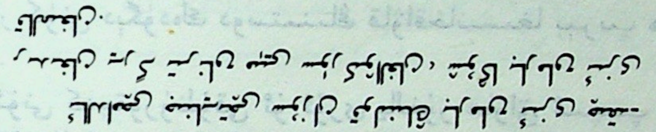

62

گۈل ئارىسىدىن خوتۇن تاللىماق

ناخشىچى ئارىمان ئەنگلىيەدە تاسادىپىي بىر پۇرسەتتە شۇ يەردىكى مەشھۇر گۈزەل قىز ماگرىتانى كۆرۈپ قالدى. ماگرىتانىڭ گۈزەل رۇخسارى ئۇنى ئۆزىگە چوڭقۇر مەھلىيا قىلىۋالدى.

شۇندىن كېيىن ئارىمان دائىم ماگرىتانىڭ دېرىزىسىنىڭ تۆۋىنىدە ناخشا ئېيتىپ، مۇھەببەت ئىزھار قىلىپ، ئاخىرى قىزنىڭ پاك مۇھەببىتىگە ئېرىشتى. لېكىن ماگرىتانىڭ دادىسى بۇ تويغا قەتئىي قارشى تۇردى، ئەمما ماگرىتا ئارىمانغا تېگىمەن دەپ چىڭ تۇرۇۋالغاچقا، ماگرىتانىڭ دادىسى بىر قىيىن سوئال چىقىرىپ، ئارىماننى سىنىماقچى بولدى.

ماگرىتانىڭ دادىسى قوشنىسىنىڭ ماگرىتاغا قۇيۇپ قويغاندەك ئوخشايدىغان ئىككى قىزىنى چاقىرىپ كىرىپ، ماگرىتا بىلەن بىللە شايى بىلەن يۈزىنى يېپىپ قويدى، شايى پەردە ئارقىسىدىكى قىزلار ئۆزلىرىنىڭ قاشتېشىدەك قوللىرىغا بىر تالدىن گۈل ئېلىپ، پەردىدىن چىقىرىپ تۇردى.

بۇ چاغدا ھەقىقىي ماگرىتا ئارىمانغا خەۋەر بېرەلمىدى، ماگرىتا ئاۋۇ ئىككى قىزنىڭ ئەتىرگۈل تۇتۇپ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، كالىلىسىنى ئىشلىتىپ، بىر تال ئەتىرگۈلگە ئوخشايدىغان گۈلنى تاللىدى.

ئاندىن ماگرىتانىڭ دادىسى ئارىمانغا قانداق گۈل تۇتۇپ تۇرغىنى ماگرىتا ئىكەنلىكىنى تېپىشنى، تاپالىسا، ماگرىتانى ئۇ-

نىڭغا ياتلىق قىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى. ئارمان سەل ئويلىنىۋال-
غاندىن كېيىن، ماگرىتانىڭ دادىسىغا: «مەن تونۇدۇم ئاۋۇ ئەتىر-
گۈلسىمان گۈلنى تۇتۇپ تۇرغىنى ئۆزلىرىنىڭ ئەتىۋارلىق قىزى
ماگرىتا شۇ» دېدى ۋە ماگرىتانى تارتىپ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى،
بوۋاي غىڭ قىلالمىدى.

ئارمان ئەتىرگۈلسىمان گۈلنى تۇتقان قىزنىڭ ماگرىتا ئى-
كەنلىكىگە قانداق ھۆكۈم قىلغان؟

جاۋابى:

[illegible]

63

كىسەك ئالتۇن كىمگە تەئەللۇق

مايىرانىڭ ھېنرى، خانى دەپ ئىككى دوستى بار بولۇپ، كى-
چىككىنىلا ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى داھىي شەخس ئىدى. شۇڭا،
تۇرمۇشتا مايىرا ناھايىتى بەختلىك ئىدى. ئۇنىڭ ئاۋۇ ئىككى
دوستى ئۇنىڭ ئەقىل - پاراسىتىگە تايىنىپ ياشايتتى.

بىر قېتىملىق سالامەتلىك تەكشۈرۈشتە مايىرا ئۆپكە راكى
چىقىپ قالدى، ھەمدە ئاخىرقى مەزگىلگە كېلىپ قالغان بولغاچقا
ساناقلىقلا كۈنلىرى قالغانىدى. مايىرا ئۆلۈش ئالدىدا، ئۆزىگە ئە-
گىشىپ كەلگەن ئىككى دوستىنىڭ داۋاملىق ياششى ئۈچۈن،
ئىككى دوستىنى ئالدىغا چاقىرىپ، ئۇنىڭ ھېچكىم بىلمەيدىغان
بىر ئالتۇن كېنىنىڭ بارلىقىنى، ئۇلارنىڭ ئۇ يەرگە بېرىپ ئال-
تۇن كولىسا بولىدىغانلىقىنى، ئالدىنقى شەرت بۇ مەخپىيەتلىكنى
ھېچكىمگە دېمەسلىك، پەقەت بىرلا قېتىم كولاش لازىملىقىنى
ئېيتتى.

ئۇلار توختامغا ئىمزا قويۇپ: ھېنرى بىلەن خانى ياكى ئۇلار-
نىڭ خىزمەتكارلىرى ئالتۇننى ھېنرىنىڭ ئۆيىگە يۆدۈپ كېتەلە-
سە، ئۇنىڭ مىقدارىنىڭ قانچىلىك بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، يۆدۈپ
ئېلىپ كەتكۈچىگە تەئەللۇق بولىدۇ دەپ بەلگىلەشتى.

ئەتىسى، ھېنرى بىلەن خانى ئالتۇن كولايدىغان قورال -
سايمان ۋە يېمەكلىكلەرنى بىر ئېشەككە ئارتىپ، ئالتۇن كانغا
قاراپ يولغا چىقتى.

يېرىم يىلدىن كېيىن ئۇلار نۇرغۇن ئالتۇن كولىدى، ئېلىپ مېڭىشقا ئەپلىك بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلار بارلىق ئالتۇنلارنى ئۇزۇنلۇقى ئىككى ئىنگلىز چىسى، كەڭلىكى بىلەن ئېگىزلىكىنى ئوخشاش 8 ئىنگلىز سۇڭى قىلىپ كېسەك ئالتۇنغا ئايلاندۇرۇپ، ھىنرىنىڭ ئائىلىسىگە قايتىپ كەلدى.

ئويلىمىغان يەردە، بۇ كېسەك ئالتۇننىڭ كىمگە تەئەللۇق بولۇش مەسىلىسىدە تالاش - تارتىش كېلىپ چىقتى ھەم سوتقا ئەرز قىلدى. سوتتا ھەر ئىككىلىسى ئالتۇننى ئۆزىنىڭ يۇدۇپ كەلگەنلىكىدە چىڭ تۇردى. سوتچى ئالتۇننى ۋە ئەينى ۋاقىتتىكى كېلىشىمنامىنى كۆرگەندىن كېيىن، ئادىل ھۆكۈم قىلدى.

كېلىشىمنامىغا ئاساسەن كېسەك ئالتۇن كىمگە تەئەللۇق بولۇشى كېرەك؟

جاۋابى:

ئالتۇن ئىشىككە تەئەللۇق، ئۇ كېسەك ئالتۇننىڭ ئېغىرلىقى 500 پۇت كېلىدۇ، شۇڭا ئۇ ئىككىيلەننىڭ ھېچقايسىسى ئۇنى كۆتۈرەلمەيدۇ. كېلىشىمنامىنىڭ مەزمۇنىغا ئاساسەن ئۇ كېسەك ئالتۇن ئۇ ئىككىسىنىڭ ھېچقايسىسىغا تەئەللۇق بولمايدۇ.

64

ئاپېلسىن شەربىتى

قىزلار ئالىي مەكتەپنى قارىمىقىدىكى دوختۇرخانىدا ئۆلۈم ۋەقەسى يۈز بەردى. ئۆلگۈچىلەر بىر ئەر، بىر ئايال ئىدى. ئەر مۇشۇ دوختۇرخانىنىڭ ۋراچى تىيەنجوك، ئايال بولسا سېستىرا لياڭزى ئىدى. ئىككىيلەن خۇددى «پارىژدىكى بۇۋى مەريەم چېر-كاۋى» نىڭ ئەك ئاخىرقى ۋەقەلىكىدەك، قۇچاقلىشىپ ئۆلگەن ئىدى. دوختۇرخانىدىكىلەر ئۇلار مۇھەببەت ئۈچۈن ئۆلگەن دې-يىشتى.

چۈنكى ئۇلار مۇھەببەتلىشىۋاتقان بولۇپ، ئۇلارنىڭ مۇھەببەت-لىشىشىگە ھەر ئىككىلا تەرەپنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر قوشۇلمايت-تى، بولۇپمۇ، لياڭزىنىڭ ئاتا - ئانىسى كۈچلۈك قارشى تۇرۇپ، ئۆلۈم بىلەن لياڭزىغا تەھدىت سالاتتى.

لياڭزىنىڭ يېقىن دوستى لىزى خەۋەرنى ئاڭلاپ نەق مەيدانغا يېتىپ كېلىپ، ئىككىسىنىڭ قۇچاقلىشىپ تۇرغانلىقىنى كۆر-دى. ئۇلارنىڭ يېنىدا ئىككى ئىستاكان بولۇپ، تيەنجوڭنىڭ يېنە-دىكىسى قۇرۇق، لياڭزىنىڭ يېنىدىكىسى لىق شەربەت تولدۇرۇل-غان پېتى تۇراتتى.

ساقچىنىڭ ئۇلار تەركىبىگە زەھەر ئارىلاشتۇرۇلغان ئاپېلسىن شەربىتىنى ئىچىپ زەھەرلىنىپ ئۆلۈپتۇ، دېگەن گېپىنى ئاڭلاپ، لىزى ئۇلارنىڭ مەسلىھەتلىشىپ، ئۆز رازىلىقى بىلەن شۇنداق قىلغانلىقىغا ئىشەنمىدى. چۈنكى بۇ لياڭزىنىڭ خاراكتېرىغا ماس

uyghurkitap.com

كەلمەيتتى. لىزى بۇنى تيەنجوڭ پىلانلىغان «مۇھەببەت ئۇچۇن مەجبۇرلاپ ئۆلتۈرۈلۈش» دەپ ھېسابلىدى.

«ئۇنداق بولسا، سىزنىڭ نېمىگە ئاساسەن مۇشۇنداق ھۆكۈم قىلىشتىكى ئاساسىڭىزنى سۆزلەپ بېقىڭ، بولامدۇ؟ لىزى خېنىم» دېدى ساقچى.

جاۋابى:

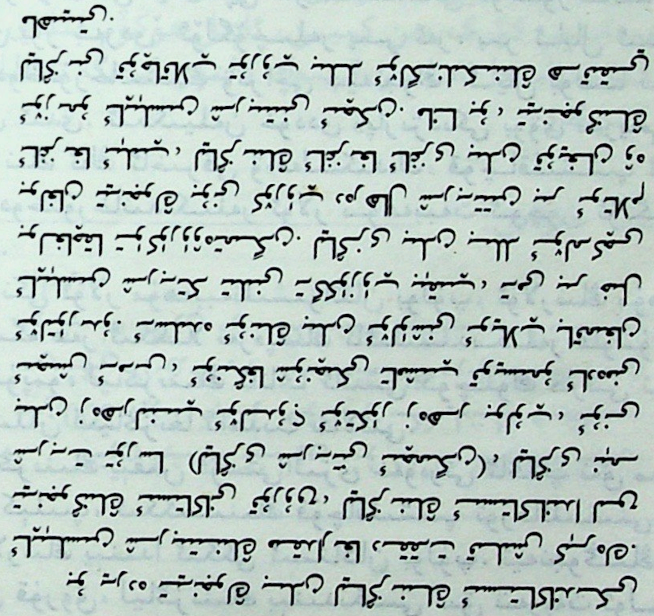

65

قش كېچىسىدىكى مىلتىق ئاۋازى

قار لەپىلدەپ ياغماقتا، ئادەملەرنىڭ قەلبىمۇ مۇزلاپ كېتىۋاتاتتى.

تۇيۇقسىز تېلېفون جىرىڭلاپ بىرسى دېلو مەلۇم قىلدى: كىڭ-چىك يىمەكلىكلەر كوچىسىدىكى «ئاچچىق - چۈچۈك قىسقۇچپاقا» تاماقخانىسىدا، مىلتىق بىلەن ئېتىپ ئۆلتۈرۈش دېلوسى يۈز بەردى. تېلېفوننى قوبۇل قىلغان ئاچياڭ دەرھال ئادەم باشلاپ نەق مەيدانغا يېتىپ باردى. دېرىزە ئەينىكىنى قېلىن بىر قەۋەت تۇمان قاپلىغان، ئۆي ئىچى ئىسسىق بولغاچقا، ئۆي ئىچىدىكى ئەھۋالنى ئېنىق كۆرگىلى بولمايتتى.

ئاچياڭ ئۆيگە كىرىپ، ئايرىمخانىغا يېقىن بىر شىرە يېنىدا بىر ئادەمنىڭ ئۆلۈپ ياتقانلىقىنى كۆردى، ئۇنىڭ كۆكرىكىگە 3 پاي ئوق ئېتىلغانىدى. شىرە ۋە يەرنىڭ ھەممە يېرى قىزىل قانغا بويالغان. ئاشخانا خوجايىنى ئەمدىلا تۇرمىدىن چىققان ئادەم بولۇپ، ئۇ ئاچياڭنى كۆرۈپلا ھۆرمەت بىلدۈردى.

«سەن ئۇنى تونۇمسەن؟»

«تونۇيمەن، تونۇيمەن، خوڭشىڭ گۇرۇھىنىڭ خوجايىنى ۋېيگىنىڭ قول ئاستىدىكى بىرسى، دائىم بۇ يەرگە كېلىپ تاماق يەيتتى.»

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

«سەن ماڭا ئادەم ئۆلتۈرۈلگەن چاغدىكى ئەھۋالنى تەپسىلىي سۆزلەپ باق.»

«سائەت 11 دىن 25 مىنۇت ئۆتكەن چاغلار، دۇكاندا مۇشۇ بىرلا ئادەم قالدى. ئۇ تاماق، قورۇمىلارنى بۇيرۇتۇپ يەۋاتقاندا، سىرتتىن بىر ئادەم ئۇسسۇپ كىرىپلا تاپانچىسىنى ئېلىپ بىر نەچچە پاي ئوق ئاتتى. مەن ئۇ چاغدا قاچا يۇيۇۋاتاتتىم. ھەي، ئۇ بىر مەرگەن ئىكەن، كەسپىي قاتىل بولسا كېرەك. مەن تۇيۇقسىز يۈز بەرگەن بۇ ئىشتىن، ئورنۇمدا ھاڭۋېقىپ قاپتىمەن. ھەي!»

خوجايىننىڭ شۇ ۋاقىتتىكى ئەھۋالنى ئەسلىگەندەك چىرايلىرى تاتىرىپ كېتىپ شۇنداق دېدى.

«بۇ دۇكاننى ئۆزۈڭ يالغۇز ئاچامسەن؟»

«بىر ئوقۇغۇچى ياردەملىشەتتى. ئەتە ئىمتىھانى بولغاچقا، بۈگۈن سائەت 11 دىن بۇرۇن قايتىپ كەتكەن.»

«شۇنداقمۇ، جىنايەتچىنىڭ تۇرقى قانداقراق ئىكەن؟»

«بۇنى ئانچە بىلمەيمەن، ئېگىز بويلۇق، سۇس قارا كۆزەينەك تاقىۋالغان، ئاغزىنى شارپا بىلەن ئوراپتۇ. ئىشقىلىپ، مەن ئۇنى ئۆتكۈنچى شامالدەك لەپپىدە بىر كۆردۇم.»

«شۇنداقمۇ، بىچارە... قارىغاندا سېنىڭ تۇرمە ھاياتىڭ تېخى تۈگىمىگەن ئوخشايدۇ. يالغان گەپ قىلىشقىمۇ ماھارەت كېرەك. نېمە دەپ گەپ يورغىلىتىسەن، سەن ئۇنىڭغا نۇرغۇن قەرزدار، شۇڭا، قەرزىڭنى قايتۇرۇپ بولالماي ئۇنى ئۆلتۈردۈڭ.»

مۇنداق كەسكىن هۆكۈمنى ئاڭلىغان خوجايىن قورقىنىدىن تىترەپ كەتتى.

جاۋابى:

[illegible]

uyghurkitap.com

66

قوتاندىكى بۆرە

كۆككۈش ئۈنچە - مەرۋايىت دۇكىنىنىڭ خىزمەتچىسى دۇكاندىغا كىرىپلا كۆزىنى چەكچەيتكىنىچە قاراپ تۇرۇپ قالدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ دۇكىنىدىكى قىممەت باھالىق گۆھەر - ئالماس كۆزلۈك ئۈزۈك ئوغرىلاپ كېتىلگەن ئىدى. دىققەت قىلمىسا ھېچكىم بىلمەيتتى، لېكىن بۇ مۇشۇ دۇكاننىڭ ئەڭ ئەتىۋارلىق نەرسىسى بولغاچقا، ھەربىر ئادەم ئىشقا كەلگەندە ئۇنىڭغا قاراپ قوياتتى. ھازىر ئۇنى قويۇپ قويغان ئەينەكتىن چوڭ بىر تۆشۈك تېشىلىپتۇ، دۇكان خوجايىنى پىكىچ، بۇ ئەھۋالنى دەرھال ساقچى ئىدارىسىغا مەلۇم قىلدى.

ساقچى ئىدارىسى ساقچىلارنى ئەۋەتىپ، نەق مەيداننى تەكشۈرۈپ، تېشىلگەن ئەينەكتىن ھېچقانداق بارماق ئىزى بايقىمىدى، بىردىنبىر يىپ ئۇچى ئىنتايىن نەپىس ئويۇلغان ئاشۇ ئېغىز ئىدى، ساقچىلار ئەينەك كېسىش تېخنىكىسىغا ئاساسەن، بۇ ئىشنى پىشقان بىر ئەينەك كېسىش تېخنىكىسىغا ئىگە ئادەمنىڭ قىلغانلىقىنى جەزملەشتۈردى.

ساقچىلار تەكشۈرۈش دائىرىسىنى كېڭەيتىپ، سوراق قىلىش، رازۋېدكا قىلىش ئارقىلىق ئەينەك زاۋۇتىنىڭ ئىشچىسى ئىرامنى ئەڭ چوڭ گۇماندار دەپ بېكىتتى، چۈنكى ئىرامنىڭ مۇشۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، بۇ يەردە توختاپ ماڭغانلىقىنى بىرسى كۆرگەن. لېكىن، چوڭقۇرلاپ تەكشۈرۈلگەندىن كېيىن

ئەرامنىڭ بۇ ئىش مۇناسىۋەتتى يوقلۇقى ئىسپاتلاندى.

ساقچىلار ئۇنچە ـ مەرۋايىت دۇكىنىنى قايتا تەكشۈردى، ئە-
شىك، دېرىزە، قۇلۇپ قاتارلىقلار ھېچقانداق زىيانغا ئۇچرىمىغان-
دى. دېمەك، بۇ دۇكان ئىچىدىكىلەرنىڭ قىلغانلىقىنى چۈشەندۈ-
رۈپ بېرىدۇ. تەكشۈرۈش دائىرىسى تارايتىپ، نىشان پىركازچىك
بولەيككە مەركەزلەشتى.

ئويلاپ بېقىڭ، ئۇ ئەينەكنى نېمە بىلەن كەسكەن؟ نېمىشقا
شۇنداق قىلىدۇ؟

جاۋابى:

بولىيك مال ئەكچىسىدىن ئالماس ئۈزۈكنى ئېلىۋالغان،
ئاندىن ئاشۇ ئالماس ئۈزۈك بىلەن ئەينەكنى كەسكەن، شۇ-
نىڭ بىلەن قەستەن ساختا مەنزىرە پەيدا قىلىپ، ساقچىلارنىڭ
دىققەت نەزىرىنى بۇرىۋەتكەن.

67

يۇمشاق دېتاللار مۇتەخەسسىسىنىڭ كومپيۇتېرى

تونى كومپيۇتېر يۇمشاق دېتاللىرى مۇتەخەسسىسى بولۇپ، يېقىندىن بۇيان ئۇنىڭ تەلىيى ئوڭدىن كەلمەي، سومو گېيلىغا تو- رۇپ قېلىۋاتاتتى. ئۇ بىر قانچە قېتىم يۇمشاق دېتال تەرەققىي قىلدۇرماقچى بولغان بولسىمۇ، لېكىن ھەممىسىدە مەغلۇپ بول- دى. خوجايىنى ئۇنىڭغا بىر قانچە قېتىم ئەگەر مۇشۇنداق كېتە- ۋەرسە ئۆزىنىڭ ئاش تاۋىقىدىن ئايرىلىپلا قالماستىن، پۈتۈن شىركەتنىڭمۇ ۋەيران بولىدىغانلىقىدىن بېشارەت بەرگەنىدى. بۇ تونىغا ناھايىتى زور بېسىم بولدى. ئۇ ئۆزىنىڭ نەچچە يىللاردىن بۇيانقى پارلاق نەتىجىلىرى ۋە ھازىرقى ئەھۋالىنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ، ئۈمىدسىزلەندى ۋە رۇخسەت سوراپ، داچىسىغا بېرىپ يېتىۋالدى.

ئۇ يانفونىنى ئېتىۋالدى، ئۆينىڭ تېلېفونى ئۇلانمىدى، ئۇنىڭ بېسىمغا بەرداشلىق بېرەلمەي بىرەر ئەخمىقانە ئىش قىلىپ قو- يۇشىدىن ئەنسىرىگەن خوجايىن، ئۇنىڭ ئۆيىگە ئادەم ئەۋەتتى. بارغان ئادەم ئۇنىڭ كومپيۇتېر تۈۋىدە ئۆلۈپ ياتقانلىقىنى كۆ- رۈپ، دەرھال ساقچىغا مەلۇم قىلدى.

ساقچىلار داچىغا كېلىپ، تونىنىڭ كومپيۇتېرى ئوچۇق بو- لۇپ، ئېكراندا بىر ۋەسىيەتنامىنىڭ تۇرغانلىقىنى كۆردى، شىرە ئۈستىدە قەھۋە ئىستاكىنى دۈم ياتاتتى. تەكشۈرۈشتە قەھۋەگە زەھەر سېلىنغانلىقى بايقالدى، ئۇندىن باشقا، يەردىكى كومپيۇتېر توكقا چېتىلمىغان. ئۆلچىگۈچى ئىككى كۈنىنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن-

دى. ئەڭ ئاخىرىدا ساقچىلار بۇنى قەستلەپ ئۆلتۈرۈش دېلوسى دەپ بېكىتتى.

ساقچىلارنىڭ ئاساسى نېمە؟

جاۋابى:

ئېكراندا ۋەسىيەتنامە كۆرۈنۈپ تۇرسىمۇ، لېكىن ئۇ توكقا چېتىلمىغان. بۇ كومپيۇتېرنىڭ ئىچكى باتارېيە ئارقىلىق ئىشلىۋاتقانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. لېكىن بۇ باتارېيەنىڭ ئىشلەش ۋاقتى 10 سائەت بولىدۇ. ئۆلگۈچى ئىككى كۈننىڭ ئالدىدا ئۆلگەن، لېكىن كومپيۇتېر ئىشتىن توختىمىغان. بۇنىڭدىن ناھايىتى روشەن كۆرۈنۈپ تۇرۇپتۇكى، بۇ بىر قەستلەپ ئۆلتۈرۈش دېلوسى.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

68

ئۇچرىشىدىغان جاي

خەلقئارا ساقچى تەشكىلاتى زەھەر ئەتكەسچىلىرىنىڭ كاتتى- بېشى خەنمۇنى تۇتماقچى بولۇپ، ئۇنىڭ بىر پاراخوتتا مۇشۇ شە- ھەردىكى زەھەر ئەتكەسچىلىرى گۇرۇھى بىلەن مەخپىي ئۇچراش- ماقچى بولغانلىقىنى بايقىدى، تولۇق ئىسپاتقا ئېرىشىپ، جىنا- يەتچىلەرنى بىراقلا قولغا چۈشۈرۈش، ئۇنىڭ باشقا شېرىكلىرى ۋە ھەرىكەت قانۇنىيىتىنى بىلىش ئۈچۈن، ساقچىلار قاتتىق نازارەت قىلدى.

بۇ پاراخوتتا پاراخوت خوجايىنى، 5 ماتروس ۋە بىر ئاشپەز بارئىدى.

پاراخوت خوجايىنى ھەر كۈنى ئەتىگەن سائەت 8 دە، پالۋبىغا چىقىپ ھەرىكەت قىلىپ، ساپ ھاۋادىن نەپەس ئالغاندىن كېيىن، پالوبا ئاستىغا چۈشۈپ كېتەتتى.

ئاشپەز، ئەتىگەن سائەت 9 دا، كېمە بۆلمىسىدىن چىقىپ ۋې- لىسىپىتىنى مىنىۋېلىپ، شەھەرگە كىرىپ نەرسە - كېرەك سې- تىۋالاتتى.

ماتروسلار چۈشتىن بۇرۇن پاراخوتتا ئىشلەپ، چۈشتىن كې- يىن شەھەرگە كىرىپ ئويناپ، كەچتە غەرق مەست ھالدا، قالايمى- قان ناخشا توۋلىغىنىچە قايتىپ كېلەتتى، بۇ ئىش ھەر كۈنى مۇ- شۇنداق داۋاملىشاتتى.

ئاشپەز ھەركۈنى ئوخشاش يول بىلەن ئاۋال بولكا دۇكىنىغا،

ئاندىن تەم تەڭشىگۈچ مەھسۇلاتلىرىنى توپ تارقىتىش ماگىزىنىدا، ئاندىن يەنە گۆش دۇكىنى، سۈت دۇكىنى، ئاشخانا قاتارلىق جايلارغا بېرىپ، ئەڭ ئاخىرىدا، شۇ كۈنلۈك گېزىتنى سېتىۋېلىپ قايتىپ كېلەتتى.

ئۇ ھەربىر جايدا بەك قىسقا توختايتتى.

خەلقئارا ساقچى تەشكىلاتى تەكشۈرۈپ تەھلىل قىلغاندىن كېيىن، پاراخوتتىكى ئاشپەزنى قولغا ئالدى. ئۇ ئۆزىنىڭ ھەركۈنى بىر ماگىزىندا مۇشۇ شەھەردىكى زەھەر ئەتكەسچىلىرى بىلەن ئۇچرىشىپ، زەھەر يۆتكەش ۋەزىپىسىنى ئورۇنلايدىغانلىقىنى ئىقرار قىلدى.

ئۇلار قايسى ماگىزىندا ئۇچرىشىدۇ؟ خەلقئارا ساقچى تەشكىلا-

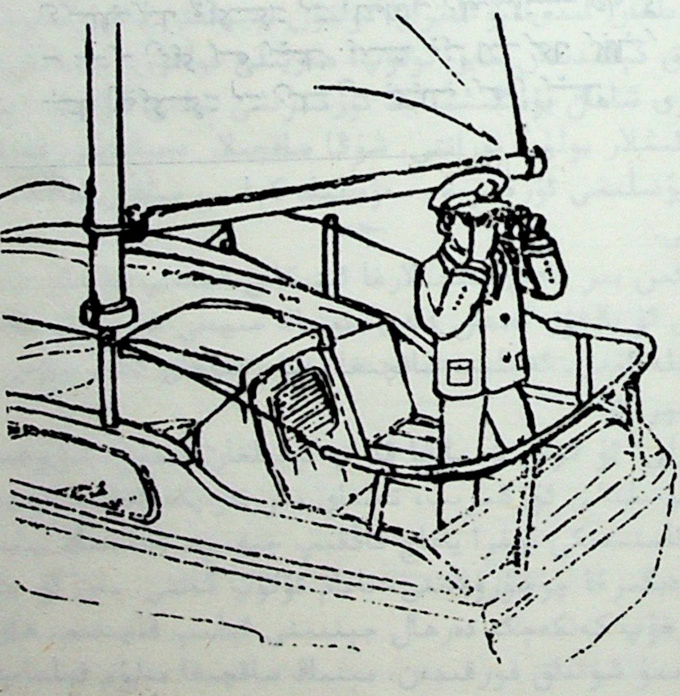

www.uyghurkitap.com

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

تىنىڭ ئاساسى نېمە؟

جاۋابى:

ئاشپەز زەھەر جىنايەتچىسى بىلەن تەم تەڭشىگۈچى ماتېـ
رىياللار ماگىزىنىدا ئۇچراشتى. ئاشپەز ھەر كۈنى نەرسە ـ
كېرەك سېتىۋالىدىغان بولغاچقا، تەم تەڭشىگۈچ ماتېرىياللىرى
ماگىزىنىغا ھەر كۈنى بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق. ھەر كۈنى تەم
تەڭشىگۈچى ماتېرىياللارنى سېتىۋالىدۇ دېگەندىمۇ، توپ تارقىـ
تىش ماگىزىنىغا بېرىشىنىڭ ئەسلا ھاجىتى يوق. توپ تارقىتىش
ماگىزىنى ماللارنى توپ تارقىتىدۇ، پاراخوتتا 7 لا ئادەم تاماق
يەيدۇ، شۇڭا ئۇ يەرگە ھەر كۈنى بېرىشىنىڭ ئەسلا ھاجىتى
يوق.

69

ئۆمۈچۈك تورى ئۈستىدىكى ئات ئىزى

دولقۇن تېپىلىش ھەۋەسكارى يەنسىننىڭ جەستى دېڭىزدىن تېپىلدى. ساقچىلار جەسەتنى سۇزۇپ ئېلىپ تەكشۈردى. ئۇنىڭ بېشىنىڭ ئوڭ تەرىپى ئەجەللىك زەربىگە ئۇچرىغان، باش سۆڭىكى يېرىلغان ئىدى. بۇ ئەتراپ دولقۇن تېيىلىش ماھىرلىرىنىڭ داۋاملىق كېلىدىغان جايى بولۇپ، ھەرىيلى دولقۇن تېيىلىش ماھىرلىرى شامال يۆنىلىشىنىڭ ئۆزگىرىشى بىلەن ئۆلۈپ كېتىدىغان ئىشلار بولۇپ تۇراتتى. شۇڭا ساقچىلار دەسلەپكى قەدەمدە شامال يۆنىلىشى ئۆزگىرىش سەۋەبلىك كېلىپ چىققان ھادىسە دەپ بېكىتتى.

لېكىن بىر ئادەم ساقچىلارغا ئىنكاس قىلىپ مۇنداق دېدى، ئۇ كۈنى ئۇ يالغۇز ئەمەس ئىدى، ئۇنىڭ جىيەنى چارلى ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. ئەسلىدە ساقچىغا مەلۇم قىلغان ئادەم چارلى بولۇشى كېرەك.

چارلى: ئۇ كۈنى شىمالغا قاراپ تېيىلغان ئىدۇق، تۇيۇقسىز شامال يۆنىلىشى ئۆزگىرىپ، تاختاي بىر تەرەپكە ئېغىپ كېتىپ، ئۇنىڭ ئاستىدىكى توغرا ياغاچ قاڭقىپ چىقىپ، تاغامنىڭ بېشىغا تېگىپ دېڭىزغا چۈشۈرۈۋەتتى، تاغام ئۆلۈپ كەتتى. مەن ئۇ چاغدا بەك قورقۇپ كەتكەچكە دەرھال جېنىمنى ئېلىپ قاچتىم، ھازىر ئويلىساممۇ شۇنداق قورقىمەن. مېنىڭ ساقچىغا مەلۇم قىلماسلىقىم، مېنىڭ تاغام بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىم ئانچە ياخشى ئەمەس

ئىدى، ئۇنىڭ ئۇستىگە مەن تاغامنىڭ مال – مۈلكىنىڭ بىردىن-بىر مىراسخورى، شۇڭا، دېلو مەلۇم قىلسام زوروريەتسىز ئۇ-قۇشماسلىق كېلىپ چىقىشىدىن ئەندىشە قىلىپ، مەلۇم قىلمىدىم، دېدى.

دولقۇن تېپىلىشتىن ئاز – تولا خەۋىرى بار رازۋېدكىچىلار باشلىقى چارلىنىڭ گېپىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: «بۇ ئىشنى سەن كەلتۈرۈپ چىقارغان، ئاندىن تاغاڭنى كالتەك بىلەن ئۇرۇپ ئۆلتۈردۈڭ. يەلكەنگە تايىنىپ تېپىلىدىغان تاختا ئەتراپىغا ئادەم بولمىغانلىقى ئۈچۈن، ئادەمنى چۆكۈرۈپ كېتەرمۇ؟»

«سىز نېمىگە ئاساسەن مەندىن گۇمانلىنىسىز؟» چارلى بويىنىغا ئالمايۋاتاتتى.

«كېلىپ قاراپ باق، مەن ساڭا تەجربە قىلىپ كۆرسىتەي.»

رازۋېدكىچى ئۇنىڭ بويىنىغا ئالمايۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ يەنە مۇنداق دېدى: «سەن تېخى چۈشەنمىدىڭمۇ؟ ئۇنداق بولسا، تاغاڭنىڭ زەخمىلەنگەن يېرىگە قاراپ باق.»

جاۋابى:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

70

گۇمانلىق ئۈچ ئادەم

پوچتا ئىدارىسىنىڭ باشلىقى تام ئارام ئېلىشقا چىققاندىن كېيىن، ساغلاملىق چېنىقىشنى ياقتۇرۇپ قالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەر كۈنى ئەتىگەندە مەشىق قىلىش ئادىتىنى يېتىلدۈردى، بۈگۈن ئەتىگەندە، ئۇ باغچىدا مەشىق قىلىۋاتقاندا، تۇيۇقسىز بىرسى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈۋەتتى.

ساقچىلار تەكشۈرۈپ بۇنى بۇلاڭچىلىق قىلىپ ئادەم ئۆلتۈرۈش دېلوسى دېدى. قاتىل قاتتىق نەرسە بىلەن ئۇنىڭ ئارقا مېڭىسىگە ئۇرۇپ ئۆلتۈرگەن، ئاندىن ئۇنىڭ پۇل - ماللىرىنى ئېلىپ كەتكەن. دېلو يۈز بەرگەن نەق مەيداننى تېخنىكىلىق تەكشۈرۈش ئارقىلىق، ساقچىلار قاتىل بىر ئادەم دەپ قارىدى.

كەڭ كۆلەمدە تەكشۈرۈش نەتىجىسىدە، ساقچىلار ئۈچ ئادەمنىڭ گۇمانلىق ئىكەنلىكىنى بايقىدى:

A. سارا، ئۇ شۇ كۈنى ئىت يېتىلەپ، باغچىدا پەيدا بولغان؛

B. كىننىدى خانىم، ئۇ شۇ كۈنى باغچىدا پوپايكا توقۇغان؛

C. رەسسام چارلى، ئۇ كۈنى ئۇ رەسىم سىزىش مەشقى قىلغان.

ساقچىلار قاتىل ئۆز يېنىدىكى نەرسە بىلەن تامنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرگەنلىكىگە ئىشىنەتتى.

ھازىر سىز ئۆزىڭىزنىڭ تەپەككۇر ئىقتىدارىغا تايىنىپ، قاتىلنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى ئېيتىپ بېرەلەمسىز؟

جاۋابى:

قاتىل A سارا. يەنە شۇنىڭدا قاتىللىق قورالى قىلىشقا بولىدىغان نەرسە بار. يەنى، ئىتنىڭ زەنجىرىنى يوملاپ ئۇرسا ئادەمنى ئۆلتۈرەلەيدىغان قاتتىق نەرسىگە ئايلىنىدۇ.

مېڭە ئۆلۈشىنىڭ خارفور ئۆلچىمى

1. مېڭە ھوشسىزلىنىپ، قان قايتىلانماسلىق. غىدىقلاش تەسىر كۆرسەتمەسلىك، يەنى، ئەڭ ئاغرىتىپ غىدىقلىغان تەقدىردىمۇ ئىنكاس پەيدا بولماسلىق.

2. ئۆزى نەپەسلىنەلمەسلىك. 1 سائەت كۆزىتىپ، نەپەسلەندۇرۇش ئەسۋابىنى 3 مىنۇت ئېلىۋەتسە ئۆزى نەپەسلىنەلمەسلىك.

3. رېفلېكس بولماسلىق، بۇرنىنى چوڭقايتىپ، مۇقىملاشتۇرۇشنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان ھالدا، نۇرغا قارىتا ئىنكاس بولماسلىق. بىمارنىڭ بېشىنى ئايلاندۇرۇش، ياكى قۇلىقىغا سوغۇق سۇ قۇيغان تەقدىردىمۇ، بىمارنىڭ كۆز قارىچۇقىدا ئىنكاس بولماسلىق؛ كۆزىنى چىملداتماسلىق؛ قىياپەتسىز ھەرىكەت (چوڭ مېڭە ھادىسىسى)؛ يۇتالماسلىق، چاينىيالماسلىق، ئاۋاز چىقىرالماسلىق، مۇگگۇز پەردە رېفلېكس ۋە كېكىردەك رېفلېكسى بولماسلىق؛ پەيدە رېفلېكس بولماسلىق.

4. تەكشىلىك مېڭە كارتىيوگراممىسى. يەنى، توك بىلەن ئورۇن بەلگىلەيدىغان مېڭە كارتىيوگراممىسى، بۇ خىل تېخنىكىدا، 5μv /

minنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ھالدا، چىمدىسا ياكى قىسسا ئىنكاس بولمايدۇ، بۇنىڭ خاتىرىسى ئاز دېگەندىمۇ ئون بولۇش تەلەپ قىلىنىدۇ.

يۇقىرىدىكى تەجرىبىلەرنى 24 سائەت ئىچىدە يەنە بىر قېتىم تەكرارلاش كېرەك. ھەمدە تۆۋەن تېمپېراتۇرا (32. 2 سېلتسىيە گىرادۇستىن تۆۋەن) نى چىقىرىۋېتىش كېرەك. مەركىزىي نېرۋىنى چەكلىگۈچى دورا بىلەن زەھەرلەنگەن ئەھۋال كۆرۈلسە، بۇلار ئاندىن ئەھمىيەتكە ئىگە بولىدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

71

بىر تاختا گېزىت

مېھمانخانا خىزمەتچىسى سىجىننا، ئەتىگەندە ياتاقلارنى يە-غىشتۇرۇۋېتىپ، بىر مېھماننىڭ زەھەر ئىچىپ ئۆلۈۋالغانلىقىنى بايقاپ، دەرھال باشلىقىغا مەلۇم قىلدى.

«دەرھال ساقچىغا مەلۇم قىلامدۇق؟»

«سىز نېمانداق ھاماقەت، ئۇ ئۆز ئۆلۈمىنى تاللاپتۇ، بىز نېمە دەپ ئۆزىمىزگە ئاۋارىچىلىق تېپىپ يۈرۈيمىز؟ ساقچىلار كەلسىلا بۇ ئىش يېيىلىپ كېتىپ، مېھمانخانىمىزنىڭ ئىناۋىتىگە تەسىر يېتىدۇ.»

«جەسەتنى بىر تەرەپ قىلماي بولماس!»

«ئارقىدىكى باغچىغا تاشلىۋېتىڭلار، ئۇ يەر مەشھۇر ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش سورۇنى، ئۆتكەن ئايدا بىر جۈپ ئاشىق - مەشۇق شۇ يەردە ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالدى. ساقچىلارمۇ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋې-لىش دېلوسىدىن يەنە بىرسى كۆپىيىپتۇ دەپ قالىدۇ.»

يېرىم كېچە، بارلىق مېھمانلار ئۇخلىغاندىن كېيىن، سىجىن-نا بىلەن ئۇنىڭ باشلىقى جىقىپ جەسەتنى ئارقىدىكى باغچىغا ئاستا ئاپىرىپ قويدى. ئۇلار چۆپلۈك ئارىسىدا تۇرغان كۇندۇزدە بىرسى تاشلىۋەتكەن بىر تاختا گېزىتنى كۆرۈپ، جەسەتنى شۇ گېزىت ئۈستىگە قويۇپ قويدى. ئاندىن ۋەسىيەتنامىنى ئۆلگۈچى-نىڭ يانچۇقىغا سېلىپ قويدى، ھەمدە زەھەر بار ئىستاكاننى جە-سەتنىڭ پۇتىنىڭ يېنىغا قويۇپ قويدى، بۇ مەنزىرىنى بىر مەست

كۆرسە، راستتىنلا باغچىدا ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋاپتۇ دەپ قالاتتى. باشلىق بىلەن سىجىنىنامۇ ئىشنى ناھايىتى پۇختا قىلدى، بۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ھېچقانداق ئىز ۋە ئىسپاتلارنى قالدۇرمىدى.

ئەتىسى ئەتىگەندە جەسەت بايقالدى. تەكشۈرۈش ئارقىلىق ئۆلگەن ۋاقىت مۇشۇ ئاينىڭ 25 - كۈنى شەنبە كەچ سائەت 9 ئەتراپىدكى چاغ دەپ بېكىتىلدى. ماھىر رازۋېدكىچى نەق مەيدانىنى كۆزەتكەندىن كېيىن: «گەرچە ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان بولسىمۇ، لېكىن ئىش بۇ يەردە يۈز بەرمىگەن» دېدى.

ئۇ نېمىگە ئاساسەن شۇنداق دەيدۇ؟

جاۋابى:

گېزىتتىكى چېسلا ھەممىنى ئاشكارىلاپ قويغان. چۈنكى ئۆلگۈچى 25 - چېسلا ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان تۇرسا، قانداق قىلىپ 26 - چېسلانىڭ گېزىتىنىڭ ئۈستىگە كېلىپ قالىدۇ؟

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

图书在版编目(CIP)数据

一分钟探案.3：维吾尔文／(日)高桥升平主编；阿卜力米提·穆海麦德·罗根译. — 乌鲁木齐：新疆美术摄影出版社：新疆电子音像出版社，2011.3
(享受少儿名著丛书. 第5辑)
ISBN 978-7-5469-1442-8

Ⅰ.①一… Ⅱ.①高… ②阿… Ⅲ.①智力游戏—少儿读物—维吾尔语(中国少数民族语言) Ⅳ.①G898.2

中国版本图书馆CIP数据核字(2011)第035734号

丛 书 名	享受少儿名著丛书 - 5 (8)
书　　名	一分钟探案.3
策　　划	艾则孜·阿塔吾拉·萨尔特肯
主　　编	高桥升平
翻　　译	阿卜力米提·穆海麦德·罗根
责任编辑	买哈巴·铁外库
责任校对	努尔阿利亚·阿布都克热木
特约校对	阿不都热依木·阿不力米提
封面设计	努尔买买提·吾买尔
出　　版	新疆美术摄影出版社 新疆电子音像出版社
地　　址	乌鲁木齐市西虹西路36号
邮　　编	830000
发　　行	新疆新华书店
印　　刷	新疆新华华龙印务有限责任公司
开　　本	880×1230mm 1/32
印　　张	5.125
版　　次	2011年3月第1版
印　　次	2011年3月第1次印刷
书　　号	ISBN 978 - 7 - 5469 - 1442 - 8
总 定 价	224.00元 (全10册)

(书中如有缺页、错页及倒装请与工厂联系)

مۇقاۋىنى لايىھەلىگۈچى: نۇرمۇھەممەد ئۆمەر ئۇچقۇن

ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ كلاسسىك ئەسەرلەردىن بەھرىلىنىش مەجمۇئەسى - 5

چاھار دەرۋىش

قىسسەئى مەشرەب

ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى

ئۇيغۇر خەلق بالىلار قوشاقلىرى

جاھاننامە

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 1

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 2

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 3

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 4

بىر مىنۇتلۇق رازۋېدكا ھېكايىلىرى - 5

12.00

ISBN 978-7-5469-1442-8

9 787546 914428 >

总定价: 224元 （全10册）